

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupy CIECH za 2017 rok

Grupa CIECH – WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży	3 579 393	3 455 335	843 262	789 665
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	588 808	660 320	138 716	150 906
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	515 745	624 950	121 503	142 823
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	393 975	594 136	92 815	135 780
Zysk/(strata) netto właścicieli jednostki dominującej	393 413	593 513	92 683	135 638
Zysk/(strata) netto udziałów niekontrolujących	562	623	132	142
Inne całkowite dochody netto	27 178	(21 958)	6 403	(5 018)
Całkowite dochody ogółem	421 153	572 178	99 218	130 762
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	628 832	836 871	148 145	191 254
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(389 137)	(445 582)	(91 676)	(101 831)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(165 773)	(177 545)	(39 054)	(40 575)
Przepływy pieniężne netto razem	73 922	213 744	17 415	48 848
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	7,47	11,26	1,76	2,57
	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa razem	4 643 511	4 501 892	1 113 311	1 017 607
Zobowiązania długoterminowe	1 369 282	1 695 514	328 294	383 254
Zobowiązania krótkoterminowe	1 089 584	1 042 886	261 235	235 734
Kapitał własny razem	2 184 645	1 763 492	523 782	398 619
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	2 187 596	1 766 827	524 490	399 373
Udziały niekontrolujące	(2 951)	(3 335)	(708)	(754)
Kapitał akcyjny	287 614	287 614	68 957	65 012

Powyższe wybrane dane finansowe zostały przeliczone na PLN według następujących zasad:

- pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs określony przez Narodowy Bank Polski na dzień kończący okres sprawozdawczy,
- pozycje skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat, skonsolidowanego sprawozdania z innych całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego.

na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2017	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016
1 EUR = 4,1709 PLN	1 EUR = 4,4240 PLN	1 EUR = 4,2447 PLN	1 EUR = 4,3757 PLN

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT GRUPY CIECH	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW GRUPY CIECH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY CIECH.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH GRUPY CIECH.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM GRUPY CIECH.....	9
1. INFORMACJE OGÓLNE	10
1.1. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI	10
1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI	10
1.2.1. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	10
1.2.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA	11
1.3. WALUTA FUNKCJONALNA I PREZENTACYJNA.....	11
1.4. ZASADY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI	12
1.5. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I ZAKRES UJAWNIENÍ	13
2. SPRAWOZDAWCZOŚĆ WEDŁUG SEGMENTÓW.....	20
3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	26
3.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	26
3.2. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	26
3.3. UKŁAD RODZAJOWY KOSZTÓW	27
3.4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	27
3.5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	30
3.6. SKŁADNIKI INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	31
4. PODATEK DOCHODOWY, AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO	32
4.1. PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO.....	32
4.2. EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA.....	32
4.3. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY.....	33
5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE POZYCJE AKTYWÓW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	36
5.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	36
5.2. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	39
5.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	40
5.4. BADANIE UTRATY WARTOŚCI W ODNIESIENIU DO WARTOŚCI FIRMY	44
5.5. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	45
5.6. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	46
5.7. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	46
5.8. UDZIAŁY WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU / INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	46
5.9. ZAPASY	47
5.10. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	48
5.11. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	50
5.12. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	50

5.13. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA ORAZ AKTYWA TRWAŁE I ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI TRWAŁYMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY	51
6. KAPITAŁY	52
6.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	52
6.2. SKONSOLIDOWANE KAPITAŁY	52
6.3. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	54
6.4. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘWZIĘĆ I NABYCIE UDZIAŁÓW NIEKONTROLUJĄCYCH	55
6.5. ISTOTNE JEDNOSTKI ZALEŻNE, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE	56
6.6. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	56
7. ZOBOWIĄZANIA, REZERWY, ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	57
7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE ISTOTNYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	57
7.2. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	58
7.3. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	58
7.4. LEASING FINANSOWY	59
7.5. LEASING OPERACYJNY	60
7.6. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	60
7.7. POZOSTAŁE REZERWY	61
8. INSTRUMENTY FINANSOWE, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM I UTRATA WARTOŚCI	64
8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE	64
8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE WYZNACZONE DO RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ	67
8.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	71
8.4. USTALENIE WARTOŚCI GODZIWEJ	76
9. POZOSTAŁE NOTY	80
9.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	80
9.2. INFORMACJA O ZMIANACH ZOBOWIĄZAŃ WARUNKOWYCH LUB AKTYWÓW WARUNKOWYCH ORAZ INNE ZAGADNIENIA	81
9.3. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	83
9.3.1. ŁĄCZNE KWOTY TRANSAKcjI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	83
9.3.2. INFORMACJE O TRANSAKcjACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKI LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE	84
9.3.3. OPIS ISTOTNYCH NIERUTYNOWYCH TRANSAKcjI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	84
9.3.4. TRANSAKcjE Z UDZIAŁEM KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO	84
9.4. INFORMACJA O ZAWARTYCH UMOWACH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY CIECH	85
9.5. SKŁAD GRUPY	86
9.6. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM	88
OŚWIADCZENIE ZARZĄDU	89

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT GRUPY CIECH

	<i>nota</i>	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody netto ze sprzedaży	3.1	3 579 393	3 455 335
Koszt własny sprzedaży	3.2	(2 662 729)	(2 415 670)
Zysk/(strata) brutto na sprzedaży		916 664	1 039 665
Pozostałe przychody operacyjne	3.4	116 560	86 610
Koszty sprzedaży		(263 481)	(231 462)
Koszty ogólnego zarządu		(141 402)	(157 990)
Pozostałe koszty operacyjne	3.4	(39 533)	(76 503)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej		588 808	660 320
Przychody finansowe	3.5	13 499	23 551
Koszty finansowe	3.5	(86 787)	(59 595)
Przychody / (koszty) finansowe netto		(73 288)	(36 044)
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	5.8	225	674
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		515 745	624 950
Podatek dochodowy	4.1	(121 770)	(30 814)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		393 975	594 136
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA			
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej	5.13	-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		393 975	594 136
w tym:			
Zysk/(strata) netto właścicieli jednostki dominującej		393 413	593 513
Zysk/(strata) netto udziałów niekontrolujących	6.5	562	623
Zysk/(strata) na jedną akcję (w złotych):			
Podstawowy	6.6	7,47	11,26
Rozwodniony	6.6	7,47	11,26

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW GRUPY CIECH

	<i>nota</i>	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		393 975	594 136
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		393 975	594 136
Inne całkowite dochody brutto, które mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>3.6</i>	45 106	(33 604)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(24 121)	4 714
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		69 226	(38 242)
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów		1	(76)
Inne całkowite dochody brutto, które nie mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>3.6</i>	(834)	685
Wycena rezerw aktuarialnych	<i>7.6</i>	(834)	685
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		(17 094)	10 961
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów, które mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>4.1</i>	(17 250)	11 091
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów, które nie mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>4.1</i>	156	(130)
Inne całkowite dochody netto		27 178	(21 958)
CAŁKOWITE DOCHODY OGÓŁEM		421 153	572 178
Całkowite dochody, w tym przypadające:		421 153	572 178
Właścicielom jednostki dominującej		420 769	571 446
Udziałom niekontrolującym		384	732

Skonsolidowane sprawozdanie z innych całkowitych dochodów Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY CIECH

	nota	31.12.2017	31.12.2016
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	5.1	2 712 252	2 623 660
Prawo wieczystego użytkowania	5.2	30 069	30 219
Wartości niematerialne, w tym:	5.3	169 758	129 389
- wartość firmy	5.4	61 373	64 180
Nieruchomości inwestycyjne	5.5	44 268	31 384
Należności długoterminowe	5.6	81 678	99 252
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych wycenianych metodą praw własności	5.8	5 095	5 610
Długoterminowe aktywa finansowe	5.7	54 432	90 135
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4.3	107 411	199 866
Aktywa trwałe razem		3 204 963	3 209 515
Zapasy	5.9	364 517	299 265
Krótkoterminowe aktywa finansowe	5.11	57 979	59 971
Należności z tytułu podatku dochodowego		13 244	13 542
Należności handlowe i pozostałe	5.10	509 824	502 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5.12	489 754	414 369
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	5.13	3 230	3 230
Aktywa obrotowe razem		1 438 548	1 292 377
Aktywa razem		4 643 511	4 501 892
PASYWA			
Kapitał akcyjny	6.2	287 614	287 614
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		470 846	470 846
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	8.2	10 021	(45 306)
Kapitał z wyceny aktuarialnej		311	989
Pozostałe kapitały rezerwowe	6.2	78 521	78 521
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(73 630)	(46 336)
Zyski zatrzymane		1 413 913	1 020 499
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		2 187 596	1 766 827
Udziały niekontrolujące	6.4	(2 951)	(3 335)
Kapitał własny razem		2 184 645	1 763 492
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	7.1	1 130 482	1 345 973
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	20 145	18 979
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	7.2	103 567	197 738
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7.6	10 789	10 752
Pozostałe rezerwy	7.7	71 812	84 284
Rezerwa na podatek odroczonego	4.3	32 487	37 788
Zobowiązania długoterminowe razem		1 369 282	1 695 514
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	7.1	199 437	160 845
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	4 743	4 714
Zobowiązania handlowe i pozostałe	7.3	758 581	743 479
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		47 959	43 868
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7.6	968	1 194
Pozostałe rezerwy	7.7	77 896	88 786
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 089 584	1 042 886
Zobowiązania razem		2 458 866	2 738 400
Pasywa razem		4 643 511	4 501 892

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH GRUPY CIECH

	nota	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk / (strata) netto za okres		393 975	594 136
Korekty			
Amortyzacja		244 388	223 474
Utworzenie / (odwrócenie) odpisów aktualizujących		1 166	1 540
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych		16 687	(3 130)
Zmiana wyceny nieruchomości inwestycyjnych		(12 884)	(14 347)
(Zyski) / straty z tytułu działalności inwestycyjnej		(47)	2 255
(Zyski) / straty ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		(813)	(2 615)
Dywidendy i odsetki		32 429	27 703
Podatek dochodowy naliczony		121 770	30 814
(Zyski) / straty z rozliczenia umów o usługę budowlaną (kawerny)		(6 902)	(3 741)
(Zysk) / strata z udziałów w spółkach wycenianych metodą praw własności		(225)	(674)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu prowizji aranżacyjnej		2 614	2 023
Wycena instrumentów finansowych		2 248	(2 087)
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń		(1 287)	(1 862)
Pozostałe korekty		(6 460)	(1 485)
Wynik operacyjny przed zmianą kapitału obrotowego oraz rezerw		786 659	852 004
Zmiana stanu należności	9.1	(45 989)	(38 369)
Zmiana stanu zapasów	9.1	(68 065)	(3 873)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	9.1	66 159	134 471
Zmiana stanu rezerw i świadczeń pracowniczych	9.1	(18 007)	4 965
Środki pieniężne netto wygenerowane na działalności operacyjnej		720 757	949 198
Odsetki zapłacone		(49 954)	(55 119)
Przepływy z umów o usługę budowlaną (kawerny)		18 868	(2 739)
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony		(48 643)	(53 970)
Wydatki na prace badawcze		(12 196)	(499)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		628 832	836 871
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie spółki zależnej		454	2 930
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		8 070	2 353
Zbycie nieruchomości inwestycyjnych		-	17 202
Dywidendy otrzymane		1 163	1 105
Odsetki otrzymane		3 940	6 015
Otrzymane dotacje		1 091	15 231
Wpływy ze spłaty pożyczek		7 072	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(401 211)	(480 370)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-	(28)
Wydatki na rozwój		(9 709)	(9 920)
Inne wydatki inwestycyjne		(7)	(100)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(389 137)	(445 582)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Pozostałe wpływy finansowe		1 352	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-	(150 195)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek		(438)	(21 498)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(160 000)	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(6 687)	(5 852)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(165 773)	(177 545)
Przepływy pieniężne netto razem		73 922	213 744
Środki pieniężne na początek okresu		414 369	202 935
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych		1 463	(2 310)
Środki pieniężne na koniec okresu	5.12	489 754	414 369

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM GRUPY CIECH

	Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z wyceny aktuarialnej	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
<i>nota</i>	6.2		8.2		6.2					
01.01.2017	287 614	470 846	(45 306)	78 521	989	(46 336)	1 020 499	1 766 827	(3 335)	1 763 492
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	55 327	-	(678)	(27 294)	393 414	420 769	384	421 153
Zysk / (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	393 413	393 413	562	393 975
Inne całkowite dochody	-	-	55 327	-	(678)	(27 294)	1	27 356	(178)	27 178
31.12.2017	287 614	470 846	10 021	78 521	311	(73 630)	1 413 913	2 187 596	(2 951)	2 184 645
01.01.2016	287 614	470 846	(16 004)	78 521	434	(53 092)	577 257	1 345 576	(4 072)	1 341 504
Transakcje z właścicielami	-	-	-	-	-	-	(150 195)	(150 195)	5	(150 190)
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(150 195)	(150 195)	-	(150 195)
Zmiana składu Grupy	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	(29 302)	-	555	6 756	593 437	571 446	732	572 178
Zysk / (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	593 513	593 513	623	594 136
Inne całkowite dochody	-	-	(29 302)	-	555	6 756	(76)	(22 067)	109	(21 958)
31.12.2016	287 614	470 846	(45 306)	78 521	989	(46 336)	1 020 499	1 766 827	(3 335)	1 763 492

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1

INFORMACJE OGÓLNE

1.1. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI

Jednostka dominująca	CIECH Spółka Akcyjna
Siedziba	Warszawa
Adres	ul. Wspólna 62, 00-684 Warszawa
KRS	0000011687 (Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego)
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON)	011179878
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP)	118-00-19-377
Strona www	www.ciechgroup.com
Posiadane oddziały	Oddział CIECH S.A. w Rumunii Oddział CIECH S.A. w Niemczech
Jednostka dominująca wyższego szczebla	KI Chemistry s. à r. l (jednostka zależna od Kulczyk Investments)

Grupa CIECH to międzynarodowa grupa o ugruntowanej pozycji lidera w branży chemicznej w Europie Środkowej i Wschodniej. Wytwarza produkty, z których powstają artykuły niezbędne w codziennym życiu ludzi na całym świecie - nowoczesne wyroby o najwyższej, światowej jakości. Korzystając ze wsparcia wiarygodnego inwestora strategicznego - Kulczyk Investments - realizuje strategię globalnego rozwoju.

Jednostką dominującą Grupy jest CIECH S.A. To spółka holdingowa zarządzająca należącymi do Grupy krajowymi i zagranicznymi spółkami produkcyjnymi, handlowymi i usługowymi. CIECH S.A. świadczy także usługi wsparcia dla kluczowych spółek zależnych. Do głównych produktów Grupy CIECH należy zaliczyć: sodę kalcynowaną i oczyszczoną, sól warzoną, żywice epoksydowe i poliestrowe, produkty agrochemiczne, pianki poliuretanowe, lampiony i słoje, krzemiany sodu i potasu.

Najważniejszym rynkiem zbytu dla produktów Grupy CIECH jest Unia Europejska, w tym głównie Polska i Niemcy oraz kraje Europy Środkowo-Wschodniej. Produkty Grupy CIECH trafiają również na rynki zamorskie, znajdując swoich odbiorców głównie w Indiach, Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie.

Szczegółowy opis podmiotów wchodzących w skład Grupy CIECH został przedstawiony w nocie 9.5 niniejszego sprawozdania.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.2.1. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, wraz z danymi porównywalnymi, zostało zatwierdzone przez Zarząd CIECH S.A. 26 marca 2018 roku.

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH za prezentowany okres oraz za okres porównywalny zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej oraz związanymi z nimi Interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (MSSF).

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy CIECH oraz jej wynik finansowy. Ponadto Zarząd

CIECH S.A. oświadcza, że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy CIECH oraz CIECH S.A. za 2017 rok zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania prezentowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa i jest nim: PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiadająca wpis na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 144 rejestru. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

1.2.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów i zobowiązań finansowych (instrumentów pochodnych) wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Podstawę sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiły sprawozdania jednostkowe podmiotu dominującego i jednostek/grup zależnych Grupy CIECH, sporządzone w oparciu o księgi rachunkowe prowadzone zgodnie z obowiązującym w danym kraju prawem bilansowym. Dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego dane sprawozdań jednostkowych/sprawozdań grup niższego szczebla doprowadzono do zasad rachunkowości według MSSF.

Jednostka dominująca CIECH S.A. od roku 2007 sporządza raporty jednostkowe zgodnie z zasadami MSSF.

Główne zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały wymienione w nocie 1.4. Zasady te były stosowane we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej Grupy CIECH w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności przez Grupę.

Wszystkie podmioty z Grupy CIECH mają rok obrotowy zgodny z rokiem kalendarzowym, za wyjątkiem Cerium Sp. z o.o., której rok obrotowy kończy się z dniem 30 września.

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat Grupy CIECH sporządzane jest w wersji kalkulacyjnej. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy CIECH sporządzane jest metodą pośrednią.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania własnych ocen oraz użycia pewnych założeń i szacunków księgowych w ramach stosowania przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, które wymagają dokonania istotnych ocen, bądź obszary, w przypadku których poczynione założenia i szacunki mają istotny wpływ na prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe opisane zostały w nocie 1.4.

1.3. WALUTA FUNKCJONALNA I PREZENTACYJNA

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej CIECH S.A. oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w tysiącach złotych polskich (tys. zł), o ile nie jest to wskazane inaczej.

Dla istotnych zagranicznych podmiotów zależnych walutami funkcjonalnymi są odpowiednio: Grupa SDC oraz Ciech Group Financing AB – EUR, CIECH Soda Romania S.A. – RON. Na potrzeby przeliczenia na PLN dla celów konsolidacji zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

	31.12.2017 ¹	31.12.2016 ²
EUR	4,1709	4,4240
RON	0,8953	0,9749
Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	12 miesięcy zakończone 31.12.2017 ³	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 ⁴
EUR	4,2447	4,3757
RON	0,9282	0,9739

¹ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2017 roku.

² Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2016 roku.

³ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku.

⁴ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 roku.

1.4. ZASADY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Dla czytelniejszego odbioru i lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym istotne zasady polityki rachunkowości obowiązujące w Grupie CIECH oraz dokonane osądy i oszacowania zostały przedstawione w poszczególnych notach.

Nota	Tytuł	Zasady rachunkowości	Dokonane osądy i oszacowania
3.1	Przychody ze sprzedaży	x	
3.2	Koszt własny sprzedaży	x	
3.4;3.5	Pozostałe przychody i koszty	x	x
4.1	Podatek dochodowy	x	
4.3	Aktywa i rezerwa z podatku odroczonego	x	x
5.1	Rzeczowe aktywa trwałe	x	x
5.2	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	x	
5.3	Wartości niematerialne	x	x
5.5	Nieruchomości inwestycyjne	x	x
5.6	Należności długoterminowe	x	
5.7	Długoterminowe aktywa finansowe	x	
5.8	Udziały we wspólnym przedsięwzięciu/ Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	x	
5.9	Zapasy	x	x
5.10	Należności krótkoterminowe	x	x
5.11	Krótkoterminowe aktywa finansowe	x	
5.12	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	x	
5.13	Działalność zaniechana oraz aktywa trwałe i zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	x	
6.2	Kapitały	x	
6.4	Połączenia przedsięwzięć i nabycie udziałów niekontrolujących	x	
6.6	Zysk przypadający na jedną akcję	x	
7.1	Informacja dotycząca zobowiązań finansowych	x	
7.2	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	x	
7.3	Zobowiązania krótkoterminowe handlowe i pozostałe	x	x
7.4	Leasing finansowy	x	
7.5	Leasing operacyjny	x	
7.6	Rezerwy na świadczenia pracownicze	x	x
7.7	Pozostałe rezerwy	x	x
8.1	Instrumenty finansowe	x	x
8.2	Rachunkowość zabezpieczeń	x	
9.2	Aktywa i zobowiązania warunkowe	x	x
9.5	Skład Grupy	x	

1.5. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I ZAKRES UJAWNIEŃ

Zmiany w MSSF, jakie weszły w życie od dnia 1 stycznia 2017 roku nie miały istotnego wpływu na prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH.

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:	
Nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2017 roku	Wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	Szacowany brak wpływu na sprawozdanie – uzgodnienie długu netto jest prezentowane w sprawozdaniu
Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Roczne zmiany MSSF 2014-2016	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Nowe i zmienione standardy i interpretacje, zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę	Wpływ na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSSF 9: Prawo do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 40: Rekwalifikacja nieruchomości inwestycyjnych	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
MSR 19 „Świadczenia pracownicze”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Roczne zmiany do MSSF 2015-2017	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”	Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie został zatwierdzony.
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem, a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

1.5.1 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu. MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych), jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Na potrzeby pierwszego zastosowania MSSF 9 Grupa CIECH nie przekształca danych dotyczących wcześniejszych okresów sprawozdawczych. Tym samym, wszelkie różnice między wcześniejszą wartością bilansową aktywów finansowych i zobowiązań finansowych a ich wartością bilansową na początku rocznego okresu sprawozdawczego, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, Grupa ujmie w saldzie początkowym zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania MSSF 9.

1.5.1.1 Podsumowanie kluczowych założeń MSSF 9

a) Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

Zgodnie z MSSF 9, aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia kwalifikuje się do następujących kategorii wyceny:

1. aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
2. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
3. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywa finansowego do jednej z powyższych kategorii wyceny odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia w bilansie na podstawie:

1. modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz
2. charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych, mającej na celu weryfikację, czy warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Grupa nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

1. składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, oraz
2. warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od pozostałej do spłaty kwoty głównej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Grupa nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

1. składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych (sprzedaż jest integralną częścią modelu biznesowego) oraz
2. warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to aktywa, które:

1. nie spełniają kryteriów zaklasyfikowania do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (model biznesowy zarządzania tymi aktywami oparty jest głównie o sprzedaż aktywów finansowych bądź zmiany wartości godziwej lub też warunki umowne powodują powstawanie przepływów pieniężnych, które nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty – w szczególności instrumenty pochodne i instrumenty kapitałowe),
2. zostały wyznaczone do tej kategorii decyzją Grupy w momencie początkowego ujęcia, przy czym wyznaczenie składnika aktywów finansowych do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy decyzją Grupy w momencie początkowego ujęcia jest nieodwołalne oraz możliwe jedynie w przypadku, gdy w ten sposób Grupa eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia („niedopasowanie księgowo”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

W momencie początkowego ujęcia instrumentów kapitałowych nieprzeznaczonych do obrotu (lub na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9), Grupa może podjąć nieodwołalną decyzję o wyznaczeniu pojedynczych inwestycji w instrumenty kapitałowe do wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite.

W momencie początkowego ujęcia należy przeprowadzić analizę, czy dany instrument zawiera w sobie wbudowany instrument pochodny. Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany, a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami MSSF 9 dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych. Natomiast, instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielania.

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Zobowiązania finansowe

MSSF 9 nie wprowadza istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, w stosunku do zasad wprowadzonych przez MSR 39 – zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

1. zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
2. pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w zamortyzowanym koszcie).

Ponadto, zgodnie z MSSF 9 zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

b) Utrata wartości

Grupa zakłada, że wprowadzenie nowego modelu utraty wartości opartego na koncepcji oczekiwanych strat kredytowych (*ECL – expected credit losses*) będzie miało wpływ na całkowitą wysokość odpisów.

Standard MSSF 9 w odróżnieniu od MSR 39, nie wymaga zidentyfikowania przesłanek utraty wartości w celu oszacowania strat. W zamian za to, jednostki są zobowiązane do oszacowania wysokości strat kredytowych od momentu rozpoznania danego aktywa, do momentu usunięcia go z bilansu.

Na moment nabycia lub udzielenia składnika aktywów finansowych Grupa jest zobowiązana do utrzymywania odpisu w wysokości 12-miesięcznego ECL. W przypadku znacznego zwiększenia ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu

rozpoznania aktywa w bilansie, występuje konieczność liczenia strat w horyzoncie dożywotnym (tzw. koszyk 2). Takie podejście powoduje, że oczekiwane straty kredytowe zostaną wcześniej rozpoznane, co przełoży się ostatecznie na zwiększenie wysokości odpisów i tym samym docelowo wpłynie na wynik finansowy.

Wyjątkiem od powyższej zasady są należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSSF 15 (ang. *contract assets*). Dla tych kategorii składników aktywów Grupa może wybrać uproszczone podejście, w ramach którego odpisy są szacowane w horyzoncie dożywotnym już od momentu początkowego ujęcia ekspozycji w księgach.

W opinii Grupy, wdrożenie nowego standardu wymaga zastosowania rozwiązań o wyższym stopniu złożoności w porównaniu do obecnie stosowanych.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Grupa wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 może podjąć decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. MSSF 9 wymaga aby Grupa zapewniła spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze stosowaną strategią zarządzania ryzykiem oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, m.in. oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Grupy (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w Standardzie).

1.5.1.2 Oczekiwany wpływ MSSF 9 na sytuację finansową Grupy

a) Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

W celu zapewnienia możliwości podjęcia decyzji klasyfikacyjnej w zakresie posiadanych przez Grupę składników aktywów finansowych zgodnej z MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku, Grupa, w ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9, dokonała przeglądu posiadanych składników aktywów finansowych, które będą znajdowały się w posiadaniu Grupy po 31 grudnia 2017 roku, mającego na celu:

1. określenie oraz przypisanie grup składników aktywów finansowych do odpowiedniego modelu biznesowego na podstawie oceny przyjętego sposobu zarządzania portfelami aktywów finansowych dokonywanej poprzez m.in.:
 - a) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych jakościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (w szczególności przyczyny dokonanych w przeszłości sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli),
 - b) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych ilościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (takich jak, np.: wartość sprzedaży aktywów finansowych dokonanych w ramach danych portfeli dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych (o ile sprzedaże wystąpiły) oraz częstotliwość dokonanych sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli (o ile sprzedaże wystąpiły);
 - c) analizę oczekiwań, co do planowanych przyszłych wartości sprzedaży aktywów finansowych oraz ich częstotliwości w ramach danych portfeli;
2. określenie, poprzez identyfikację i analizę zapisów kontraktowych składnika aktywów finansowych o ekonomicznej charakterystyce instrumentu dłużnego mogących mieć wpływ na niespełnienie przez dany składnik aktywów finansowych kryterium SPPI, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, tj. czy spełniają kryterium SPPI (ang. *solely payments of principal and interest*).

Grupa oczekuje następującego wpływu wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wycenę posiadanych aktywów finansowych:

Klasy aktywów finansowych	Nota	31.12.2017	Kategorie aktywów finansowych oraz metoda wyceny wg MSR 39	Model biznesowy wg MSSF 9	Kryterium SPPI	Przekwalifikowanie	Kategorie aktywów finansowych oraz metoda wyceny wg MSSF 9
Środki pieniężne i ekwiwalenty	5.12	489 754	Pożyczki i należności – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych	Spełnione	Brak	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Lokaty bankowe (wartość zawarta jest w	5.12	168 396	Pożyczki i należności – wyceniane	Utrzymywanie aktywów finansowych dla	Spełnione	Brak	Aktywa finansowe wyceniane

Klasy aktywów finansowych	Nota	31.12.2017	Kategorie aktywów finansowych oraz metoda wyceny wg MSR 39	Model biznesowy wg MSSF 9	Kryterium SPPI	Przekwalifikowanie	Kategorie aktywów finansowych oraz metoda wyceny wg MSSF 9
pozycji środków pieniężnych i ekwiwalentów)			w zamortyzowanym koszcie	uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych			w zamortyzowanym koszcie
Udzielone pożyczki	5.11	26 087	Pożyczki i należności – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych	Spełnione	Brak	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Należności z tytułu dostaw i usług	5.10	339 092	Pożyczki i należności – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych	Spełnione	Brak	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Należności z tytułu faktoringu	5.10	47 256	Pożyczki i należności – wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych	Spełnione	Brak	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	5.7;5.11 ;8.2	75 554	Instrumenty zabezpieczające	Inny model biznesowy	Nie dotyczy	Brak	Instrumenty zabezpieczające

Aktywa finansowe o ekonomicznej charakterystyce instrumentu dłużnego

Grupa oczekuje, że wdrożenie MSSF 9 nie spowoduje zmiany sposobu klasyfikacji i wyceny posiadanych aktywów finansowych o ekonomicznej charakterystyce instrumentu dłużnego. Wyjątek mogłyby stanowić należności z tytułu dostaw i usług oczekujące na przeniesienie do faktora w ramach faktoringu bez regresu. Należności te utrzymywane są przez Grupę w celu przeniesienia na faktora całości salda należności handlowych uzgodnionych z faktorem. Grupa zarządza należnościami z tytułu dostaw i usług wyznaczonymi do przeniesienia do faktora w ramach faktoringu bez regresu w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów – uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy nie jest integralną częścią celu modelu biznesowego. Stąd, zgodnie z MSSF 9, Grupa klasyfikuje te należności jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – przy czym, z uwagi na relatywnie krótki termin utrzymywania należności oczekujących na przeniesienie do faktora w bilansie nie oczekuje istotnego wpływu zmiany ich klasyfikacji na sytuację finansową Grupy.

Instrumenty pochodne

MSSF 9 nie zmienia podejścia do klasyfikacji i wyceny instrumentów pochodnych.

Instrumenty kapitałowe

Grupa posiada instrumenty kapitałowe (akcje i udziały), które stanowią aktywa finansowe w rozumieniu MSR 39 oraz MSSF 9. Zgodnie z MSR 39, Grupa wycenia posiadane instrumenty kapitałowe w ich cenie nabycia skorygowanej o utratę wartości. Bieżąca wartość bilansowa netto tych instrumentów jest zbliżona do zera.

Zgodnie z MSSF 9, Grupa zakwalifikuje posiadane instrumenty kapitałowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa szacuje wartość godziwą posiadanych instrumentów kapitałowych jako zbliżoną do zera. W związku z tym nie oczekuje istotnego wpływu zmiany ich klasyfikacji na sytuację finansową Grupy.

Desygnacja / de-desygnacja aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa nie posiada składników aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa nie identyfikuje składników aktywów finansowych, które zamierzałyby wyznaczyć 1 stycznia 2018 roku do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia niedopasowania księgowego, które w przeciwnym razie powstałyby na skutek wyceny aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Zobowiązania finansowe

W wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9, Grupa nie oczekuje zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych w stosunku do dotychczasowej klasyfikacji zgodnej z MSR 39, które mogłyby mieć istotny wpływ na bilans i/lub na wynik finansowy Grupy.

b) Utrata wartości

Nowe wymagania w zakresie ustalania kwot odpisów będą odnosiły się przede wszystkim do następujących rodzajów aktywów finansowych w bilansie Grupy:

1. Należności z tytułu dostaw i usług,
2. Aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSSF 15 (ang. *contract assets*),
3. Udzielone pożyczki i nabyte obligacje,
4. Lokaty terminowe,

Grupa szacuje, że łączny wpływ MSSF 9 na poziom odpisów z tytułu utraty wartości spowoduje ich wzrost o 8,2 mln. zł.

Należy podkreślić, że na moment wdrożenia standardu MSSF 9 jednorazowa zmiana wynikająca z przyjęcia nowych rozwiązań nie będzie uwzględniona w wyniku finansowym i zostanie ujęta w zyskach zatrzymanych.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa w dniu 1 stycznia 2018 roku podjęła decyzję o przejściu na MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Wpływ MSSF 9 będzie uzależniony od charakteru i typu relacji zabezpieczającej, konstrukcji testu efektywności oraz sposobu wyznaczania wartości godziwej.

W odniesieniu do powiązań zabezpieczających stosowanych przez Grupę, MSSF 9 wpłynie istotnie na dwie poniższe kwestie:

1. Wartość czasowa opcji na zakup gazu, która zgodnie z MSR 39 została przez Grupę pozostawiona poza rachunkowości zabezpieczeń będzie w okresie życia opcji ujmowana w oddzielnym składniku kapitału własnego jako koszt zabezpieczenia – wartość podlegająca reklasyfikacji z pozycji zysków zatrzymanych na pozycję koszt zabezpieczeń to + 2,8 mln zł (0,7 mln EUR).
2. Spółka zastosuje nowe podejście do basis spreadu walutowego dla transakcji CCIRS, wyłączy go z rachunkowości zabezpieczeń i będzie ujmować w oddzielnym składniku kapitału własnego jako koszt zabezpieczenia. Spółka skorzysta z możliwości, jaką daje MSSF 9, i zastosuje to podejście prospektywnie od dnia pierwszego zastosowania MSSF 9 - wartość podlegająca reklasyfikacji z pozycji zysków zatrzymanych na pozycję koszt zabezpieczeń to -2,4 mln zł.

1.5.2 MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Grupa CIECH zdecydowała się na zastosowanie MSSF 15 retrospektywnie z ujęciem łącznego efektem pierwszego zastosowania niniejszego MSSF jako korekty salda początkowego zysków zatrzymanych roku 2018.

Standard wprowadza jednolite wymogi dla wszystkich jednostek w zakresie ujmowania przychodów z umów z klientami w oparciu o tzw. model 5 kroków:

1. identyfikacja umowy,
2. identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
3. ustalenie ceny transakcyjnej,
4. przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. spełnienie zobowiązań do wykonania świadczenia.

Standard ten wymaga, aby jednostki oceniły umowy z klientami i wyodrębniły w nich elementy stanowiące odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia w rozumieniu definicji zawartej w MSSF 15. W przypadku umów zawierających więcej niż jedno takie zobowiązanie, w kolejnych krokach modelu do każdego z nich zostanie przypisane oczekiwane wynagrodzenie, a przychód zostanie ujęty w momencie (lub w trakcie) jego spełnienia. Obowiązek identyfikacji zobowiązań do wykonania świadczenia dotyczy również umów, w przypadku których w rozliczeniu z klientem przyjmuje się, że na umowę składa się tylko jeden element (np. sprzedaż produktu).

Na podstawie przeprowadzonej analizy wpływu MSSF 15 na skonsolidowane sprawozdanie Grupy Ciech zidentyfikowano obszary, które wymagają dostosowania celem wdrożenia tego standardu. Podsumowanie zidentyfikowanego wpływu zamieszczono poniżej. Poniższa informacja nie zawiera korekt, które Grupa nie wprowadziła ze względu na niematerialność:

Wynagrodzenie niegotówkowe

W ramach umów na usługi budowlane poza wynagrodzeniem w formie pieniężnej Grupa otrzymuje od klienta wydobyte surowce podczas realizacji prac budowlanych, które następnie są wykorzystywane przez Grupę w procesie produkcyjnym w celu wytworzenia produktów. Do końca 2017 roku przychody z tytułu nieodpłatnego używania surowca nie były ujmowane w sprawozdaniu.

Zgodnie z MSSF 15 ustalając cenę transakcyjną w przypadku umów, w których klient zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w formie innej niż pieniężna, Grupa wycenia wynagrodzenie niepieniężne w wartości godziwej.

Otrzymane aktywa są początkowo ujmowane w księgach w kwocie i w momencie wyznaczonym zgodnie z standardem właściwym dla danego rodzaju aktywa, czyli zapasów.

Grupa wyliczyła korektę ceny transakcyjnej w związku z uwzględnieniem wartości godziwej wydobytego i przekazanego do Grupy surowca w czasie trwania umowy. Uwzględniając aktualny stopień zaawansowania realizacji umowy 25,2 mln PLN dotyczyło zwiększenia przychodów lat ubiegłych. Pozostała różnica tj. 1,4 mln PLN zostanie rozpoznana jako przychód w kolejnych okresach i na moment pierwszego zastosowania standardu skorygowała saldo Należności z tytułu kawern.

Łączna wartość korekty zapasów za okres realizacji umowy w związku z uwzględnieniem wartości godziwej otrzymanego surowca wyniosła odpowiednio tyle samo, co kwota korekty ceny transakcyjnej wspomniana powyżej. Przy czym wartość korekty kosztu własnego sprzedaży przypadającego na okres realizacji umowy do momentu pierwszego zastosowania standardu wynosi 21,6 mln PLN. Pozostała część kwoty tj. 3,6 mln PLN została ujęta jako zwiększenie wartości zapasów znajdujących się na saldzie na moment pierwszego zastosowania standardu.

1.5.3 MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu. Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania Grupa jest w trakcie oceny wpływu MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standard wprowadza nową definicję leasingu. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Umowa przekazuje prawo sprawowania kontroli nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez dany okres, jeżeli przez cały okres użytkowania klient dysponuje łącznie prawem do uzyskiwania zasadniczo wszystkich korzyści z jego użytkowania oraz prawem do kierowania jego użytkowaniem. Jako praktyczne rozwiązanie jednostki nie są zobowiązane do ponownej oceny tego, czy umowa jest leasingiem w dniu pierwszego zastosowania standardu. Zamiast tego istnieje możliwość niestosowania nowej definicji do umów, które wcześniej zostały ocenione pod kątem leasingu zgodnie z MSR 17 oraz KIMS 4. Stosując wskazane uproszczenie w zakresie identyfikacji czy umowa jest leasingiem, nowa definicja leasingu miałyby zastosowanie tylko do umów zawartych po 1 stycznia 2019 roku.

W przypadku umowy, która jest lub zawiera leasing, jednostka ujmuje każdy element leasingowy jako leasing odrębnie od elementów nieleasingowych, chyba że ma możliwość zastosowania praktycznego rozwiązania. Jako praktyczne rozwiązanie leasingobiorca może wybrać, aby nie wyodrębnić elementów nieleasingowych i zamiast tego ujmować całą umowę jako pojedynczy element leasingowy.

MSSF 16 u leasingobiorców odchodzi od klasyfikacji leasingu na operacyjny i finansowy i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego, zasadniczo odpowiadający dotychczasowemu modelowi księgowemu stosowanemu dla leasingów finansowych. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dany składnik aktywów jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego składnika aktywów odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z zysków lub strat. Dla leasingodawców MSSF 16 w znaczącej części powtarza dotychczasowe regulacje z MSR 17. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację umów leasingu w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Nota 7.5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego prezentuje łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat z tytułu zawartych umów leasingu operacyjnego według stanu na 31 grudnia 2017 roku. Przedstawione dane liczbowe wskazują

przybliżoną kwotę dodatkowych zobowiązań leasingowych, które należałoby ująć w sprawozdaniu z sytuacji finansowej gdyby wszystkie umowy były traktowane jako leasing w rozumieniu MSSF 16. Po zastosowaniu nowego standardu, leasingi operacyjne zostaną wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, co w konsekwencji wpłynie na wzrost sumy bilansowej (poprzez ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środków trwałych jako prawa do użytkowania składników aktywów, a drugostronnie jako zobowiązania z tytułu leasingu) oraz zmieni klasyfikację kosztów w sprawozdaniu z zysków lub strat (gdzie wydatki z tytułu najmu zostaną zastąpione kosztami amortyzacji i kosztem odsetek). Jednakże, należy podkreślić, że w celu wyznaczenia kwoty dodatkowych zobowiązań, które zostałyby wykazane zgodnie z MSSF 16, kwoty wskazane w wspomnianej nocie należałoby skorygować do wartości bieżącej poprzez zastosowanie odpowiedniej stopy dyskontowej. W konsekwencji, potencjalne zobowiązanie leasingowe byłoby niższe niż zaprezentowane kwoty. Ponadto, okres przyjętych projekcji płatności leasingowych odnosi się wyłącznie do nieodwołalnego okresu leasingu, podczas gdy zgodnie z MSSF 16 okres leasingu, zgodnie z którym ujmuje się zobowiązanie leasingowe, uwzględnia również ewentualne okresy wynikające z przedłużenia czy wcześniejszego wypowiedzenia umowy, jeżeli któryś z powyższych scenariuszy w ocenie jednostki jest wystarczająco pewny. W przypadku umów z opcją przedłużenia, zobowiązanie leasingowe byłoby odpowiednio wyższe, podczas gdy opcje wypowiedzenia odpowiednio wpłynęłyby na obniżenie kwoty zobowiązania.

Ponadto, spółki z Grupy wykazują jako leasing operacyjny prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnych. Należy jednak podkreślić, że na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma jeszcze ostatecznych interpretacji w zakresie sposobu ujęcia takich aktywów po wejściu MSSF 16 w życie, dlatego obecnie Grupa nie jest w stanie oszacować wpływu wejścia w życie standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe w odniesieniu do tych praw. Gdyby prawo wieczystego użytkowania gruntów miało być potraktowane jako leasing w rozumieniu MSSF 16, ujęcie posiadanych przez Grupę składników aktywów z tego tytułu miałyby istotny wpływ przede wszystkim na sumę bilansową.

Grupa rozważa możliwość skorzystania z przewidzianych w standardzie uproszczeń dla leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów niskocennych. Przyjmuje się, że aktywa niskocenne to takie, których wartość jednostkowa nie przekracza ok. 17 tys. zł, co odpowiada w przybliżeniu 5 tys. dolarów amerykańskich. Leasingi krótkoterminowe to takie, których okres leasingu wynosi poniżej 12 miesięcy. Grupa jest w trakcie szczegółowej identyfikacji umów, dla których zastosowanie miałyby wspomniane uproszczenia. Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego analiza nie została jeszcze sfinalizowana i nie można na ten moment określić jednoznacznie potencjalnego wpływu nowych przepisów w tym zakresie.

Ponadto, Grupa rozważa, czy skorzystać z przewidzianego uproszczenia i nie stosować standardu w zakresie identyfikacji umów leasingowych do umów, których wcześniej nie zidentyfikowano jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4. Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania decyzja co do stosowania uproszczenia nie została jeszcze podjęta.

Wejście w życie standardu MSSF 16 może również wpłynąć na kalkulację wskaźnika obliczanego w związku z umową kredytową. W takim przypadku Grupa CIECH będzie dążyć do aktualizacji definicji w umowie kredytowej, tak aby zmiana prezentacji nie miała negatywnego wpływu na poziom obliczanych wskaźników.

2

SPRAWOZDAWCZOŚĆ WEDŁUG SEGMENTÓW

W Grupie CIECH segmenty operacyjne zostały wyznaczone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących elementów składowych Grupy, podlegających regularnemu przeglądowi przez Zarząd, który jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych celem alokacji zasobów na poszczególne segmenty oraz oceny osiąganych przez nie wyników.

Z produktowego punktu widzenia w Grupie CIECH wyodrębniono następujące segmenty operacyjne:

Segment sodowy - do najważniejszych produktów wytwarzanych w obrębie segmentu sodowego należą: soda kalcynowana lekka i ciężka, sól warzona, soda oczyszczona i chlorek wapnia. Produkty tego segmentu sprzedawane są głównie przez jednostkę dominującą CIECH S.A. Produkcja wyrobów segmentu sodowego wytwarzanych przez Grupę CIECH realizowana jest w spółce CIECH Soda Polska S.A., rumuńskiej spółce CIECH Soda Romania S.A. oraz w niemieckiej spółce CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG. (spółka niemiecka również samodzielnie realizuje sprzedaż swoich produktów). Wyroby segmentu sodowego znajdują zastosowanie w przemyśle szklarskim, spożywczym, detergentowym i farmaceutycznym.

Segment organiczny - Grupa CIECH jest producentem wielu organicznych związków chemicznych wytwarzanych przez spółki: CIECH Sarzyna S.A. i CIECH Pianki Sp. z o.o. W 2017 roku produkowano m.in. pianki poliuretanowe, żywice epoksydowe oraz żywice poliestrowe. Produkty te używane są w przemysłach: meblarskim, motoryzacyjnym, farbiarskim oraz elektronicznym. Grupa produkuje również środki ochrony roślin stosowane w rolnictwie.

Segment krzemiany i szkło obejmuje przede wszystkim produkty spółki CIECH Vitrosilicon S.A. oraz CIECH Soda Romania S.A. W przypadku produkcji CIECH Soda Romania S.A. sprzedaż odbywa się poprzez CIECH S.A. W ramach segmentu krzemiany i szkło wytwarzane są szkło i szklivo sodowe oraz opakowania szklane (lampiony i słoje). Wyroby ze szkła wykorzystywane są w budownictwie, przemyśle spożywczym i do produkcji zniczy.

Segment transportowy skupia się w spółce CIECH Cargo Sp. z o.o., świadczącej usługi transportu kolejowego w kraju, w zakresie: wynajmu wagonów kolejowych, kolejowych przewozów towarowych oraz obsługi eksploatacyjnej bocznic. Segment obejmuje również prowadzoną od 2016 roku przez CIECH S.A. działalność spedycyjną na rzecz spółek zależnych tj. CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A.

Segment pozostała działalność obejmuje świadczone poza Grupę usługi oraz towary sprzedawane głównie przez CIECH S.A. i CIECH Trading S.A.

Do poszczególnych segmentów operacyjnych może być także zaliczana sprzedaż produktów i towarów stanowiących kluczowy asortyment innych segmentów. Wartości te nie są jednak istotne z punktu widzenia raportowania kontrolingowego poszczególnych segmentów.

Finansowanie Grupy jest zarządzane (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi z wyjątkiem odsetek od należności i zobowiązań handlowych), a podatek dochodowy obliczany na poziomie Grupy i nie są one alokowane do poszczególnych segmentów.

Z geograficznego punktu widzenia w Grupie CIECH wyodrębniono następujące obszary: Polska, Unia Europejska, Pozostała Europa, Afryka, Azja, Pozostałe regiony. Informacje o obszarach geograficznych Grupy ustalone są w oparciu o lokalizację jej aktywów.

Segmenty sprawozdawcze są tożsame z segmentami operacyjnymi. Przychody i koszty, aktywa i zobowiązania segmentów są ujmowane i wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wyniki segmentów operacyjnych oceniane są przez Zarząd CIECH S.A. na podstawie poziomu przychodów ze sprzedaży, zysku na działalności operacyjnej, poziomu EBITDA oraz poziomu EBITDA znormalizowana.

EBITDA należy postrzegać jako dodatek, a nie zastępstwo dla wyników działalności przedstawionych zgodnie z MSSF. EBITDA jest użytecznym wskaźnikiem zdolności zaciągania i obsługi zadłużenia. Poziom EBITDA i EBITDA znormalizowana nie są zdefiniowane przez MSSF i mogą być wyliczane inaczej przez inne podmioty. Poniżej przedstawiono uzgodnienie i definicje, jakie stosuje Grupa CIECH przy ustalaniu tych mierników.

	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	393 975	594 136
Podatek dochodowy	121 770	30 814
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(225)	(674)
Koszty finansowe	86 787	59 595
Przychody finansowe	(13 499)	(23 551)
Amortyzacja	244 388	223 474
EBITDA na działalności kontynuowanej	833 196	883 794

	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
EBITDA na działalności kontynuowanej	833 196	883 794
Zdarzenia jednorazowe, w tym:	(25 059)	(6 962)
Odpisy z tytułu utraty wartości (a)	1 238	1 612
Pozycje gotówkowe (b)	(2 017)	(3 371)
Pozycje bezgotówkowe (z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości) (c)	(24 280)	(5 203)
EBITDA znormalizowana na działalności kontynuowanej	808 137	876 832

(a) Odpisy z tytułu utraty wartości związane są z utworzeniem / rozwiązaniem odpisów aktualizujących wartość aktywów.

(b) Pozycje gotówkowe zawierają m.in. zysk/stratę ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz pozycje pozostałe (w tym otrzymane lub zapłacone kary i odszkodowania).

(c) Pozycje bezgotówkowe zawierają m. in: wycenę nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej, rezerwy środowiskowe, rezerwy na zobowiązania i odszkodowania, koszty niewykorzystania mocy produkcyjnych, koszty spisanych prac rozwojowych oraz inne pozycje (włączając w to koszty nadzwyczajne oraz inne rezerwy).

SEGMENTY OPERACYJNE GRUPY CIECH

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i kosztów oraz aktywów i pasywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy CIECH za prezentowane w sprawozdaniu okresy:

SEGMENTY OPERACYJNE 01.01.-31.12.2017	Segment sodowy	Segment organiczny	Segment krzemiany i szkło	Segment transportowy	Pozostała działalność	Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	RAZEM
Przychody od podmiotów zewnętrznych	2 381 486	869 189	229 336	11 097	88 285	-	-	3 579 393
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	48 434	2 368	9	113 357	34 507	-	(198 675)	-
Przychody ze sprzedaży razem	2 429 920	871 557	229 345	124 454	122 792	-	(198 675)	3 579 393
Koszt własny sprzedaży	(1 673 847)	(718 489)	(176 945)	(107 599)	(94 694)	-	108 845	(2 662 729)
Zysk /(strata) brutto na sprzedaży	756 073	153 068	52 400	16 855	28 098	-	(89 830)	916 664
Koszty sprzedaży	(242 522)	(62 046)	(30 019)	(2 966)	(11 165)	(1 119)	86 356	(263 481)
Koszty ogólnego zarządu	(59 905)	(19 688)	(5 058)	(3 644)	(5 580)	(49 586)	2 059	(141 402)
Wynik na zarządzaniu należnościami	8 227	1 823	83	-	(197)	-	-	9 936
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	61 162	(6 283)	(219)	(481)	12 701	807	(596)	67 091
Zysk /(strata) na działalności operacyjnej	523 035	66 874	17 187	9 764	23 857	(49 898)	(2 011)	588 808
Saldo różnic kursowych i odsetek od rozrachunków handlowych	(16 322)	(11 621)	(279)	(137)	432	-	-	(27 927)
Koszty finansowania Grupy	-	-	-	-	-	(38 352)	-	(38 352)
Wynik na działalności finansowej (nieprzypisane do segmentów)	-	-	-	-	-	(7 009)	-	(7 009)
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	225	-	-	-	-	-	-	225
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	506 938	55 253	16 908	9 627	24 289	(95 259)	(2 011)	515 745
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	(121 770)
Zysk /(strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	393 975
Amortyzacja	181 335	29 894	19 657	5 846	2 443	5 213	-	244 388
EBITDA	704 370	96 768	36 844	15 610	26 300	(44 685)	(2 011)	833 196
EBITDA znormalizowana*	690 667	96 517	36 768	16 064	14 858	(44 727)	(2 010)	808 137

*EBITDA znormalizowana za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2017 roku liczona jest jako EBITDA skorygowana o nietypowe zdarzenia jednorazowe: wycenę nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej: 11,5 mln zł; zmianę stanu rezerw: 10,4 mln zł; wynik na zbyciu niefinansowych aktywów trwałych: 2,9 mln zł; zmiana odpisów z tytułu utraty wartości aktywów: -1,2 mln zł, pozostałe: 1,5 mln zł.

SEGMENTY OPERACYJNE 01.01.-31.12.2016	Segment sodowy	Segment organiczny	Segment krzemiany i szkło	Segment transportowy	Pozostała działalność	Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	RAZEM
Przychody od podmiotów zewnętrznych	2 417 253	761 977	190 164	11 393	74 548	-	-	3 455 335
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	29 315	4 142	4	107 827	33 645	-	(174 933)	-
Przychody ze sprzedaży razem	2 446 568	766 119	190 168	119 220	108 193	-	(174 933)	3 455 335
Koszt własny sprzedaży	(1 567 354)	(629 231)	(139 118)	(104 755)	(75 906)	-	100 694	(2 415 670)
Zysk /(strata) brutto na sprzedaży	879 214	136 888	51 050	14 465	32 287	-	(74 239)	1 039 665
Koszty sprzedaży	(214 801)	(52 139)	(24 325)	(1 068)	(7 935)	(1 428)	70 234	(231 462)
Koszty ogólnego zarządu	(54 403)	(22 082)	(8 183)	(5 133)	(5 462)	(64 822)	2 095	(157 990)
Wynik na zarządzaniu należnościami	(4 850)	(5 125)	(89)	(44)	(1 547)	-	-	(11 655)
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	27 498	(9 379)	772	(5 143)	12 707	(4 092)	(601)	21 762
Zysk /(strata) na działalności operacyjnej	632 658	48 163	19 225	3 077	30 050	(70 342)	(2 511)	660 320
Saldo różnic kursowych i odsetek od rozrachunków handlowych	(7 560)	(16 501)	262	(288)	18	-	-	(24 069)
Koszty finansowania Grupy	-	-	-	-	-	(33 333)	-	(33 333)
Wynik na działalności finansowej (nieprzypisane do segmentów)	-	-	-	-	-	21 358	-	21 358
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	674	-	-	-	-	-	-	674
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	625 772	31 662	19 487	2 789	30 068	(82 317)	(2 511)	624 950
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	(30 814)
Zysk /(strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	594 136
Amortyzacja	166 779	29 669	15 450	5 777	1 152	4 647	-	223 474
EBITDA	799 437	77 832	34 675	8 854	31 202	(65 695)	(2 511)	883 794
EBITDA znormalizowana*	793 921	79 543	34 676	13 976	19 015	(61 769)	(2 530)	876 832

*EBITDA znormalizowana za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku liczona jest jako EBITDA skorygowana o nietypowe zdarzenia jednorazowe: wycenę nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej: 14,3 mln zł; koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych: -4,8 mln zł; koszty spisanych prac rozwojowych: -2,2 mln zł; wynik na zbyciu niefinansowych aktywów trwałych: 2,0 mln zł; zmiana odpisów z tytułu utraty wartości aktywów: -1,5 mln zł, pozostałe: -0,8 mln zł.

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – SEGMENTY BRANŻOWE

	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016	Zmiana 2017/2016	Zmiana %
Segment sodowy, w tym:	2 429 920	2 446 568	(16 648)	(0,7%)
Soda kalcynowana ciężka	1 371 834	1 432 439	(60 605)	(4,2%)
Soda kalcynowana lekka	490 220	448 085	42 135	9,4%
Sól	169 909	181 374	(11 465)	(6,3%)
Soda oczyszczona	158 309	162 390	(4 081)	(2,5%)
Energia	97 645	90 853	6 792	7,5%
Gaz*	7 645	20 124	(12 479)	(62,0%)
Chlorek wapnia	25 614	23 256	2 358	10,1%
Pozostałe produkty	60 310	58 732	1 578	2,7%
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	48 434	29 315	19 119	65,2%
Segment organiczny, w tym:	871 557	766 119	105 438	13,8%
Żywiec	316 452	297 891	18 561	6,2%
Pianki PUR	314 174	245 120	69 054	28,2%
Środki ochrony roślin	224 032	208 903	15 129	7,2%
Pozostałe produkty	14 531	10 063	4 468	44,4%
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	2 368	4 142	(1 774)	(42,8%)
Segment Krzemiany i Szkło, w tym:	229 345	190 168	39 177	20,6%
Krzemiany sodowe	144 291	106 562	37 729	35,4%
Krzemiany potasowe	5 696	5 048	648	12,8%
Szkło opakowaniowe	78 578	77 279	1 299	1,7%
Pozostałe produkty	771	1 275	(504)	(39,5%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	9	4	5	125,0%
Segment transportowy, w tym:	124 454	119 220	5 234	4,4%
Usługi transportowe	11 097	11 393	(296)	(2,6%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	113 357	107 827	5 530	5,1%
Segment pozostała działalność, w tym:	122 792	108 193	14 599	13,5%
Przychody od podmiotów zewnętrznych	88 285	74 548	13 737	18,4%
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	34 507	33 645	862	2,6%
Wyłączenia konsolidacyjne	(198 675)	(174 933)	(23 742)	(13,6%)
RAZEM	3 579 393	3 455 335	124 058	3,6%

* Odsprzedaż nadwyżek zakupionego gazu.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE

	AKTYWA		ZOBOWIĄZANIA	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Segment sodowy	2 639 825	2 553 494	229 225	217 161
Segment organiczny	562 745	527 848	122 413	123 634
Segment krzemiany i szkło	162 523	172 186	31 021	22 378
Segment transportowy	60 798	66 295	12 070	12 763
Pozostała działalność	110 549	68 349	25 026	32 189
Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	1 141 929	1 157 669	2 071 535	2 370 033
Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	(34 858)	(43 949)	(32 424)	(39 758)
RAZEM	4 643 511	4 501 892	2 458 866	2 738 400

INFORMACJA O OBSZARACH GEOGRAFICZNYCH

Informacje o obszarach geograficznych Grupy CIECH ustalone są w oparciu o lokalizację aktywów Grupy.

AKTYWA W PODZIALE NA OBSZARY GEOGRAFICZNE	Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Pozostałe aktywa	Aktywa razem
31.12.2017				
Polska	2 178 433	107 411	1 067 014	3 352 858
Unia Europejska (poza Polską)	875 457	-	321 984	1 197 441
Pozostała Europa	-	-	35 286	35 286
Afryka	-	-	3 779	3 779
Azja	-	-	53 590	53 590
Pozostałe regiony	-	-	557	557
RAZEM	3 053 890	107 411	1 482 210	4 643 511
31.12.2016				
Polska	2 008 662	199 866	915 484	3 124 012
Unia Europejska (poza Polską)	922 211	-	346 472	1 268 683
Pozostała Europa	-	-	52 816	52 816
Afryka	-	-	2 852	2 852
Azja	-	-	50 550	50 550
Pozostałe regiony	-	-	2 979	2 979
RAZEM	2 930 873	199 866	1 371 153	4 501 892

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – STRUKTURA GEOGRAFICZNA RYNKÓW ZBYTU

	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016	Dynamika 2017/2016
Polska	1 500 408	1 318 520	13,8%
Unia Europejska (poza Polską)	1 557 412	1 649 109	(5,6%)
Niemcy	625 420	693 675	(9,8%)
Rumunia	149 639	137 740	8,6%
Czechy	156 254	156 427	(0,1%)
Włochy	82 412	99 963	(17,6%)
Holandia	115 542	109 156	5,9%
Finlandia	59 420	58 177	2,1%
Szwecja	76 288	70 560	8,1%
Belgia	35 927	29 700	21,0%
Wielka Brytania	49 542	52 582	(5,8%)
Dania	24 323	35 416	(31,3%)
Francja	42 739	51 885	(17,6%)
Luksemburg	15 613	25 277	(38,2%)
Litwa	18 091	20 332	(11,0%)
Pozostałe kraje UE	106 202	108 219	(1,9%)
Pozostała Europa	244 974	246 022	(0,4%)
Szwajcaria	101 021	131 647	(23,3%)
Norwegia	41 029	40 356	1,7%
Rosja	22 058	13 221	66,8%
Pozostałe kraje pozostałej Europy	80 866	60 798	33,0%
Afryka	54 532	73 421	(25,7%)
Azja	188 348	147 890	27,4%
Chiny	235	42	459,5%
Pozostałe kraje azjatyckie	188 113	147 848	27,2%
Pozostałe regiony	33 719	20 373	65,5%
RAZEM	3 579 393	3 455 335	3,6%

3

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

3.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Polityka rachunkowości

Przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody z tytułu usług ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w proporcji do stopnia ich realizacji na dzień sprawozdawczy. Stopień realizacji usługi oceniany jest w oparciu o wyniki przeglądu wykonanych prac. Przychody nie zostają rozpoznane, gdy istnieje istotna niepewność w związku z uzyskaniem należnego wynagrodzenia, zwrotem poniesionych kosztów lub potencjalnym zwrotem produktów i towarów.

Przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów w walutach rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat wg średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia poprzedzającego dzień wystawienia faktury, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	3 467 900	3 348 436
- produktów	3 439 511	3 321 369
- usług	28 389	27 067
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	111 493	106 899
- towarów	108 552	104 361
- materiałów	2 941	2 538
Przychody netto ze sprzedaży	3 579 393	3 455 335

3.2. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

Polityka rachunkowości

Koszty stanowią prawdopodobne zmniejszenie korzyści ekonomicznych w wyniku zmniejszenia wartości aktywów lub zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw.

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.

W skład kosztów sprzedaży wchodzi m.in. koszty pośrednictwa sprzedaży, koszty reklamy, promocji, dystrybucji.

Koszty ogólnego zarządu stanowią koszty utrzymania zarządu jednostki gospodarczej oraz komórek ogólnej obsługi.

KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(2 569 707)	(2 329 436)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(92 402)	(86 512)
Rozwiązanie odpisów na zapasy	6 922	4 601
Utworzenie odpisów na zapasy	(7 542)	(4 323)
RAZEM	(2 662 729)	(2 415 670)

3.3. UKŁAD RODZAJOWY KOSZTÓW

WYBRANE KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Amortyzacja	(243 885)	(221 601)
Zużycie materiałów i energii	(1 819 018)	(1 761 475)
Świadczenia pracownicze, w tym:	(338 857)	(332 492)
- wynagrodzenia	(273 670)	(269 188)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(63 288)	(61 493)
- wydatki na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne (w tym zwiększenie rezerw z tego tytułu)	(781)	(491)
- wydatki na programy emerytalne o określonych świadczeniach	(402)	(416)
- inne	(716)	(904)
Usługi obce	(395 324)	(366 523)

3.4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Polityka rachunkowości

Na wynik okresu sprawozdawczego wpływają również pozostałe przychody i koszty operacyjne pośrednio związane z działalnością podstawową prowadzoną przez Grupę. Najistotniejsze pozycje stanowią:

- ✓ zyski/straty ze zbycia i likwidacji niefinansowych aktywów trwałych,
- ✓ zyski/straty ze sprzedaży praw do emisji gazów cieplarnianych,
- ✓ utworzenia/ rozwiązania odpisów aktualizujących (w tym na należności) i utworzenie/rozwiązanie rezerw,
- ✓ przychody/koszty związane z umową o usługę budowlaną - w przypadku, gdy efekt zawartej umowy na usługi budowlano-konstrukcyjne można wiarygodnie wycenić, wynik z tego tytułu rozpoznany jest w sprawozdaniu z zysków lub strat proporcjonalnie do etapu realizacji usług wynikających z umowy. Stan zaawansowania realizacji umowy ustalany jest przez porównanie fizycznie wykonanych części prac z pracami wynikającymi z umowy, bądź jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych, łącznych kosztów umowy. Przewidywane straty wpływające z umowy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat na bieżąco,
- ✓ przychody z tytułu najmu - przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania umowy. Przyznane rabaty stanowią integralną część sumy przychodów z tytułu najmu,
- ✓ przychody/koszty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej,
- ✓ niewykorzystane moce produkcyjne.

Dotacje

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacje rządowe do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wskazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w bilansie jako przychody przyszłych okresów. Jest ona ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów. Spłaty dotacji do przychodu rozlicza się w pierwszej kolejności z niezamortyzowanymi rozliczeniami międzyokresowymi ujętymi w związku z dotacją. W stopniu, w jakim spłata przewyższa rozliczenia międzyokresowe lub jeżeli rozliczenia międzyokresowe nie występują, spłatę taką bezzwłocznie ujmuje się w zysku lub stracie. Spłatę dotacji do aktywów ujmuje się w formie zmniejszenia salda przychodu przyszłych okresów o kwotę podlegającą spłacie.

Dokonane osądy i oszacowania

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych spółki innych niż zapasy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest analizie na każdy dzień sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek spółka dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne.

Wartość odzyskiwalna aktywów o nieokreślonym terminie użyteczności oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użycia jest szacowana na każdy dzień sprawozdawczy niezależnie od wystąpienia przesłanek.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od wpływów generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości rozpoznawany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat. Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości składników majątkowych ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Dotacje	11 481	10 747
Prawo do emisji gazów cieplarnianych	24 920	-
Przychody z tytułu najmu/czynszów	2 904	2 609
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	579	2 049
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	11 445	780
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	1 727	133
Rozwiązanie rezerw na świadczenia pracownicze	1 262	1 577
Rozwiązanie rezerwy na odszkodowania - zmiana bazy	5 035	81
Rozwiązanie rezerwy na ochronę środowiska- zmiana bazy	464	1 047
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązania - zmiana bazy	9 941	16 115
Rozwiązanie innych rezerw – zmiana bazy	4 607	5 115
Otrzymane kary i odszkodowania	1 777	5 064
Zwrot podatków i opłat	4 156	3 935
Przychody z kawern	6 902	3 741
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	11 515	14 347
Pozostałe usługi	3 427	3 120
Pozostałe	14 418	16 150
RAZEM	116 560	86 610

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa CIECH przeprowadziła ocenę przesłanek, pochodzących zarówno z zewnętrznych, jak i wewnętrznych źródeł informacji, pod kątem ewentualnej utraty wartości aktywów. W wyniku tych analiz nie stwierdzono konieczności dokonywania szacunków wartości odzyskiwanej.

Dotacje

W sprawozdaniu z zysków lub strat rozpoznano wartość dotacji w wysokości 11 481 tys. zł (w okresie porównywalnym 10 747 tys. zł) rozliczaną w czasie proporcjonalnie do amortyzacji zakończonych i przyjętych do eksploatacji aktywów trwałych. Stan dotacji ujętych w zobowiązaniach na 31 grudnia 2017 roku wynosił 82 604 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku 92 335 tys. zł). Spółki Grupy CIECH otrzymują dotacje na prowadzenie prac badawczo – rozwojowych, na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz na dostosowanie prowadzonych projektów inwestycyjnych do wymogów środowiskowych. Dotacje otrzymane przez spółki Grupy CIECH pochodzą głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Najistotniejsze pozycje dotacji stanowią:

ISTOTNE DOTACJE OTRZYMANE PRZEZ:	CIECH Soda Polska S.A.	CIECH Sarżyna S.A.	CIECH Vitrosilicon S.A
„Budowa instalacji odsiarczania spalin w Elektrociepłowni Janikowo”	15 904		
„Rozbudowa kotłów CKTI w EC Janikowo celem dostosowania do wymogów środowiskowych – kocioł CKTI 2”	13 443		
„Rozbudowa kotła CKTI 3 celem dostosowania EC Janikowo do wymogów ochrony środowiska”	9 591		
„Rozbudowa wężła dekantacji i filtracji szlamów podestylacyjnych w Zakładzie w Inowrocławiu”	10 930		
„Budowa innowacyjnej instalacji produkcyjnej substancji MCPA i MCPP-P”		39 997	
„Opracowanie i przetestowanie w skali demonstracyjnej innowacyjnej w skali świata grupy preparatów agrochemicznych o unikalnym składzie i formulacji”		14 645	
„Szkoło opakowaniowe BarvaGlass – Vitrosilicon przekształca wizję w rzeczywistość”			7 537

Inne formy pomocy publicznej

W 2017 roku Grupa CIECH konsekwentnie realizowała strategię umacniania pozycji rynkowej i rozwijania portfela produktów zapewniającego wysoką rentowność. Wzrost wartości Grupy możliwy jest m.in. dzięki ciągłym inwestycjom w innowacyjne rozwiązania i technologie. Badania i rozwój, pozwalające na oferowanie innowacyjnych produktów, stanowią dla Grupy ważne narzędzie skutecznej konkurencji na rynku. To właśnie realizacja projektów badawczo-rozwojowych pozwala na ciągły rozwój portfolio produktów oferowanych przez Grupę i odpowiedź na pojawiające się trendy rynkowe. Spółki Grupy CIECH, będące beneficjentami Funduszy UE otrzymały w 2017 roku kwotę ok. 1,4 mln zł z tytułu realizacji projektów B+R na podstawie umów zawartych w 2016 roku.

Dalszy rozwój produktów w obszarze środków ochrony roślin i tworzyw bazować będzie na badaniach własnych realizowanych w nowoczesnym centrum badawczo-rozwojowym powstającym w Nowej Sarżynie. Inwestycja jest współfinansowana ze środków pochodzących z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Zgodnie z zawartą w 2017 roku umową o dofinansowanie, CIECH R&D Sp. z o.o. otrzyma ponad 8 mln zł wsparcia na realizację projektu pn.: „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Ciech R&D Sp. z o.o.”. Także inwestycje w obszarze produkcyjnym, realizowane są przy współudziale środków pochodzących ze źródeł publicznych. Grupa CIECH wykorzystuje zarówno pieniężne formy wsparcia, jak i zwolnienia z podatku dochodowego. CIECH Soda Deutschland GmbH & Co.KG prowadząca działalność w Stassfurcie (Niemcy) otrzymała decyzję o przyznaniu dofinansowania w kwocie ok. 46,9 mln zł (11,25 mln euro) na realizację inwestycji, której celem jest budowa nowego zakładu produkcji soli warzonej. Z kolei CIECH Soda Polska S.A. korzysta z przysługującego jej zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Kwota niezapłaconego podatku CIT w 2017 roku wyniosła 3,6 mln PLN.

Umowy o usługę budowlaną

Grupa SDC na podstawie MSR 11 Umowa o usługę budowlaną przypisuje przychody i koszty związane z umowami dotyczącymi odsalania kawern do poszczególnych okresów, w których wykonywano prace.

- **Projekt 1** – projekt został zakończony, wszystkie kawerny zostały przekazane, na koniec 2017 roku w bilansie nie występują już należności z tego tytułu (na 31 grudnia 2016 roku była to kwota 2 044 tys. zł - 462 tys. EUR).
- **Projekt 2** – umowa obejmuje sprzedaż praw górniczych, terenów i przygotowanie czterech kawern gazowych (S113 do S116). Stan zaawansowania realizacji umowy ustalany jest jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych, łącznych kosztów umowy.

Przychody ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat za 2017 rok zostały określone jako wartość planowanych do uzyskania przychodów ze sprzedaży pomnożona przez procent wykonania prac wynikających z umowy w okresie rozrachunkowym.

Wynik z tytułu umowy o usługę budowlaną (Projekt 2) ujęty jako pozostały przychód operacyjny wyniósł za 2017 rok 6 902 tys. zł (1 626 tys. EUR). W okresie porównywalnym wynosił 3 741 tys. zł (855 tys. EUR). Kwota należności z tytułu umów o usługę budowlaną (Projekt 2) ujęta w aktywach jako należności długoterminowe wyniosła na koniec 2017 roku 81 552 tys. zł (19 553 tys. EUR). Na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 99 106 tys. zł (22 402 tys. EUR).

Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszonych o straty) z tytułu realizowanych umów za okres obowiązywania tychże umów wyniosła 143 704 tys. zł (w okresie porównywalnym 148 139 tys. zł).

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych	(1 648)	(1 661)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(1 509)	(12 435)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(2 965)	(1 674)
Utworzenie rezerw na świadczenia pracownicze	(1 279)	(1 475)
Utworzone rezerwy na restrukturyzację - zmiana bazy	(9)	-
Utworzone rezerwy na odszkodowania - zmiana bazy	(884)	(973)
Utworzone rezerwy na ochronę środowiska - zmiana bazy	(50)	(188)
Utworzone rezerwy na zobowiązania - zmiana bazy	(2 686)	(8 709)
Utworzenie rezerwy na przewidywane straty - zmiana bazy	(1 677)	(6 964)
Utworzenie innych rezerw - zmiana bazy	(1 447)	(7 433)
Koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(362)	(771)
Koszty likwidacji materiałów	(1 622)	(879)
Amortyzacja	(503)	(1 873)
Koszty związane z niewykorzystaniem majątku i zdolności produkcyjnych	(11 053)	(15 402)
Koszty usunięcia skutków zdarzeń losowych	(797)	(2 584)
Spisane należności	(3 759)	(2 188)
Zapłacone kary i odszkodowania	(1 129)	(2 324)
Pozostałe	(6 154)	(8 970)
RAZEM	(39 533)	(76 503)

Łączna kwota nakładów na prace badawcze, ujętych jako koszt w okresie, gdyż nie spełniały kryteriów kapitalizacji, wyniosła 1 464 tys. zł (w porównywalnym okresie 394 tys. zł).

3.5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Przychody i koszty finansowe związane są z działalnością finansową prowadzoną w przedsiębiorstwie, m.in. sprzedaż/kupno papierów wartościowych, udziałów i akcji, zaciąganie kredytów i pożyczek, emisja dłużnych papierów wartościowych. Stąd najważniejsze pozycje działalności finansowej stanowią:

- ✓ odsetki płatne z tytułu zadłużenia ustalone w oparciu o efektywną stopę procentową,
- ✓ odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych (od lokat i rachunków bankowych, udzielonych pożyczek, należności) - wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat na zasadzie memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- ✓ przychody z dywidend - ujmuje się je w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawa do jej otrzymania,
- ✓ odpisy aktualizujące wartość inwestycji,
- ✓ nadwyżka dodatnich lub ujemnych różnic kursowych,
- ✓ zyski/straty ze sprzedaży aktywów finansowych,
- ✓ nieefektywność rachunkowości zabezpieczeń.

PRZYCHODY FINANSOWE	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Odsetki	6 158	4 930
Dywidendy i udziały w zyskach	737	930
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	-	5 301
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	968	207
Zmniejszenie rezerw z tytułu zmiany dyskonta	3 031	57
Przychody z likwidowanych spółek	454	-
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń	1 287	1 862
Rozwiązanie rezerwy z tytułu zobowiązań finansowych	748	7 477
Pozostałe	116	2 787
RAZEM	13 499	23 551

KOSZTY FINANSOWE	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Odsetki razem	(41 059)	(35 765)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	(32 603)	-
Utworzenie pozostałych odpisów aktualizujących	(989)	-
Prowizje z tytułu faktoringu	(3 996)	(3 503)
Prowizje i opłaty bankowe	(3 523)	(3 279)
Utworzone rezerwy	(1 321)	(8 808)
Zwiększenie rezerw z tytułu zmiany dyskonta	(513)	(5 473)
Koszty z tytułu dyskonta zobowiązań	-	(2 080)
Pozostałe	(2 783)	(687)
RAZEM	(86 787)	(59 595)

3.6. SKŁADNIKI INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Efekt podatkowy każdego ze składników innych całkowitych dochodów Grupy CIECH

Efekt podatkowy każdego ze składników innych całkowitych dochodów	01.01-31.12.2017			01.01-31.12.2016		
	Przed podatkiem	Podatek	Po podatku	Przed podatkiem	Podatek	Po podatku
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	(24 121)	(3 351)	(27 472)	4 714	2 151	6 865
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	69 226	(13 899)	55 327	(38 242)	8 940	(29 302)
Wycena rezerw aktuarialnych	(834)	156	(678)	685	(130)	555
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów	1	-	1	(76)	-	(76)
RAZEM	44 272	(17 094)	27 178	(32 919)	10 961	(21 958)

Korekty podatku dochodowego i korekty z przeniesienia w innych całkowitych dochodach

Pozostałe inne całkowite dochody brutto	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	(24 121)	4 714
wycena za okres bieżący	(24 121)	4 714
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	69 226	(38 242)
wycena do wartości godziwej w okresie	80 207	(23 777)
korekta reklasifikacyjna do rachunku zysków i strat	(10 981)	(14 465)
Wycena rezerw aktuarialnych	(834)	685
wycena za okres bieżący	(834)	685
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów	1	(76)
wycena za okres bieżący	1	(76)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	(17 094)	10 961
naliczony za okres bieżący	(19 353)	8 212
korekta reklasifikacyjna do rachunku zysków i strat	2 259	2 749
Inne całkowite dochody netto	27 178	(21 958)

4

PODATEK DOCHODOWY, AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO

4.1. PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO

Polityka rachunkowości**Podatek bieżący**

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień sprawozdawczy.

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Podatek dochodowy bieżący	(49 605)	(53 783)
Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy	(43 131)	(52 904)
Korekta podatku za lata poprzednie	(6 474)	(879)
Podatek odroczony	(72 165)	22 969
Powstanie / odwrócenie różnic przejściowych	(37 813)	20 986
Nierozpoznane aktywa z tytułu odroczonego podatku	(34 352)	1 983
PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W SPRAWOZDANIU Z ZYSKÓW LUB STRAT	(121 770)	(30 814)

PODATEK DOCHODOWY ROZPOZNANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	(3 351)	2 151
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(13 899)	8 940
Wycena rezerw aktuarialnych	156	(130)
RAZEM	(17 094)	10 961

4.2. EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA

Uzgodnienie podatku dochodowego liczonego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy, za prezentowane w sprawozdaniu okresy, przedstawia się następująco:

EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	515 745	624 950
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	(97 992)	(118 740)
Różnica wynikająca z zastosowania stóp podatkowych obowiązujących w innych krajach	(7 871)	(13 886)
Niezrealizowany podatek u źródła	(386)	(257)
Efekt podatkowy przychodów korygujących zysk (stratę) przed opodatkowaniem (różnica trwała)	6 162	17 869
Efekt udziału w jednostkach wycenianych metodą praw własności	132	53
Efekt podatkowy kosztów korygujących zysk (stratę) przed opodatkowaniem (różnica trwała)	(11 347)	(23 077)
Korekta bieżącego podatku dochodowego za lata ubiegłe	(4 028)	3 343
Aktywo z tytułu odroczonego podatku od strat podatkowych z lat ubiegłych	-	8 976
Straty podatkowe za okres sprawozdawczy, od których aktywo na podatek odroczony nie zostało ujęte	(13)	-
Specjalna strefa ekonomiczna	10 457	95 831
Ulgi podatkowe	(145)	(248)
Spisanie aktywa na podatek odroczony	(14 717)	-

EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Pozostałe	(2 022)	(678)
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat	(121 770)	(30 814)
EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA	23,6%	4,9%

4.3. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Polityka rachunkowości

Podatek odroczoney

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczoney jest obliczany w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień sprawozdawczy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczoney ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczoney powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów, bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień sprawozdawczy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczoney wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień sprawozdawczy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień sprawozdawczy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza sprawozdanie z zysków lub strat jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach, dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczoney podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Dokonane osądy i oszacowania**Podatek odroczony**

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w oparciu o założenie, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Przy ustalaniu wysokości aktywa z tytułu odroczonego podatku spółki z Grupy CIECH opierają się na szacunkach związanych z terminem osiągnięcia oraz wysokością przyszłych zysków podatkowych.

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO ORAZ REZERWA NA PODATEK ODROZONY	31.12.2017			31.12.2016		
	Razem aktywa	Razem rezerwa	Wartość netto	Razem aktywa	Razem rezerwa	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe	2 199	140 234	(138 035)	2 081	136 195	(134 114)
Wartości niematerialne	12 258	333	11 925	32 430	499	31 931
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	5 074	(5 074)	-	5 147	(5 147)
Nieruchomości inwestycyjne	2 003	1 761	242	2 003	1 673	330
Aktywa finansowe	700	16 983	(16 283)	1 732	13 454	(11 722)
Zapasy	2 123	2 077	46	2 106	557	1 549
Należności handlowe i pozostałe	2 448	30 172	(27 724)	4 053	35 599	(31 546)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	2 673	31	2 642	3 181	31	3 150
Pozostałe rezerwy	20 007	-	20 007	22 107	-	22 107
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	84 999	-	84 999	139 309	-	139 309
Różnice kursowe	3 664	20	3 644	3 839	376	3 463
Zobowiązania	46 927	810	46 117	61 850	306	61 544
Specjalna strefa ekonomiczna	132 535	-	132 535	90 759	-	90 759
Pozostałe	2 952	752	2 200	207	1 777	(1 570)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego	315 488	198 247	117 241	365 657	195 614	170 043
Kompensata aktywów/rezerw z tytułu podatku odroczonego	(165 760)	(165 760)	-	(157 826)	(157 826)	-
Nierozpoznana wartość aktywa na podatek odroczony	(42 317)	-	(42 317)	(7 965)	-	(7 965)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w bilansie	107 411	32 487	74 924	199 866	37 788	162 078

ZMIANA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W OKRESIE	01.01.2017	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w sprawozdaniu z zysków lub strat	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w kapitale własnym	Różnice kursowe	31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe	(609 996)	(39 458)	-	10 514	(638 940)
Wartości niematerialne	142 488	(102 222)	-	(1 027)	39 239
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(27 089)	386	-	-	(26 703)
Nieruchomości inwestycyjne	14 091	(462)	-	-	13 629
Aktywa finansowe	(123 503)	(27 937)	(5 770)	1 462	(155 748)
Zapasy	8 237	(7 917)	-	2	322
Należności handlowe i pozostałe	(96 151)	577	-	6 086	(89 488)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	16 705	(3 228)	834	(474)	13 837
Pozostałe rezerwy	72 270	(4 719)	-	(3 659)	63 892
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	733 710	(285 844)	-	(6)	447 860
Różnice kursowe	24 584	17 301	(16 345)	-	25 540
Zobowiązania	239 057	(67 387)	-	(5 771)	165 899
Pozostałe	(8 764)	19 833	-	(1)	11 068
RAZEM	385 639	(501 077)	(21 281)	7 126	(129 593)

ZMIANA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W OKRESIE	01.01.2016	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w sprawozdaniu z zysków lub strat	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w kapitale własnym	Różnice kursowe	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	(558 775)	(44 705)	-	(6 516)	(609 996)
Wartości niematerialne	142 558	(826)	-	756	142 488
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(27 460)	371	-	-	(27 089)
Nieruchomości inwestycyjne	13 558	533	-	-	14 091
Aktywa finansowe	78 151	(199 061)	(2 271)	(322)	(123 503)
Zapasy	5 439	2 798	-	-	8 237
Należności handlowe i pozostałe	(100 653)	8 447	-	(3 945)	(96 151)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	14 613	2 594	(685)	183	16 705
Pozostałe rezerwy	89 287	(20 001)	-	2 984	72 270
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	917 030	(183 320)	-	-	733 710
Różnice kursowe	15 799	(53 187)	61 972	-	24 584
Zobowiązania	123 546	113 559	(715)	2 667	239 057
Pozostałe	(23 978)	15 214	-	-	(8 764)
RAZEM	689 115	(357 584)	58 301	(4 193)	385 639

Powyższa tabela nie zawiera różnic przejściowych od aktywa na podatek odroczony z tytułu specjalnej strefy ekonomicznej, ponieważ zgodnie z zasadami wyżej wymieniona ulga jest odliczana od podatku, a nie od dochodu.

Wypłata przez Grupę CIECH dywidend na rzecz jej akcjonariuszy nie powoduje żadnych skutków w zakresie odroczonego podatku dochodowego.

Spółki Grupy CIECH, które utworzyły aktywo na podatek odroczony z tytułu straty podatkowej na podstawie budżetów podatkowych przewidują, że w okresie 5 lat od dnia bilansowego wystąpi dochód podatkowy gwarantujący realizację aktywa z tytułu podatku odroczonego w całości.

W związku z wypełnieniem na koniec sierpnia 2016 roku warunków zapisanych w Zezwoleniu Nr 126/PSSE z dnia 23 maja 2014 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, CIECH Soda Polska S.A. zaczęła korzystać z przysługującego jej zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Kwota niezapłaconego podatku CIT w 2017 roku wyniosła 3 558 tys. zł (w okresie porównywalnym 5 072 tys. zł).

W sierpniu 2016 roku został spełniony warunek zatrudnienia zgodnie z Zezwoleniem Strefowym nr 126/PSSE z dnia 23 maja 2014 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Niniejszym CIECH Soda Polska S.A. spełniła wszystkie warunki Zezwolenia i z dniem 1 września 2016 roku rozpoczęła korzystanie ze zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych z tytułu prowadzenia działalności w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. W związku z powyższym CIECH Soda Polska S.A. w 2016 roku rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 95 422 tys. zł. W roku 2017 w wyniku uzyskania za pośrednictwem UOKiK wyjaśnień Komisji Europejskiej w zakresie definicji i wyliczenia wartości jednostkowego projektu inwestycyjnego zwiększyła się ustalona dla Spółki wartość dostępnej pomocy publicznej o wartość 44 911 tys. zł, natomiast Spółka ostrożnościowo przeprowadziła analizę możliwości wykorzystania dostępnej pomocy publicznej przeliczając wysokość zwolnienia zgodnie z przyjętą w tym zakresie metodologią i zdecydowała się rozpoznać w sprawozdaniu finansowym dodatkową kwotę aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu prowadzenia działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej o wartości 10 457 tys. zł. oraz nie ujmować aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na kwotę 34 454 tys. zł. Na koniec 2017 roku, po uwzględnieniu aktualizacji, aktywo z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej wynosi 98 080 tys. zł.

W świetle obowiązujących od 15 lipca 2016 roku postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom („GAAR”), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych stworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce, Zarząd CIECH S.A. rozważył wpływ transakcji, które mogłyby być potencjalnie objęte przepisami GAAR, na podatek odroczony, wartość podatkową aktywów oraz rezerwy na ryzyko podatkowe. W ocenie Zarządu przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania korekty wykazanych pozycji bieżącego i odroczonego podatku dochodowego, niemniej jednak w ocenie Zarządu, w przypadku przepisów GAAR występuje nieodłączna niepewność, że władze skarbowe dokonają innej interpretacji tych przepisów, będą zmieniały swoje podejście co do ich interpretacji lub same przepisy ulegną zmianie, co może wpłynąć na możliwość realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego w przyszłych okresach oraz ewentualną zapłatę dodatkowego podatku za okresy przeszłe.

5

NOTY OBJAŚNIAJĄCE POZYCJE AKTYWÓW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ

5.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Polityka rachunkowości**Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych**

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych sklasyfikowano jako umowy leasingu finansowego. Rzeczowe aktywa trwałe nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz straty z tytułu utraty wartości.

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego, jeżeli nie ma pewności nabycia własności rzeczowego aktywa trwałego przed zakończeniem umowy, to wartość rzeczowych aktywów trwałych jest w pełni amortyzowana w krótszym z dwóch okresów:

- ✓ trwania umowy leasingu,
- ✓ czasu użytkowania.

W przypadku klasyfikacji umowy jako leasingu finansowego przedmiot umowy zalicza się do rzeczowych aktywów trwałych Grupy (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych zgodnie z zasadami określonymi poniżej. Płatności z tytułu zawartych przez podmioty Grupy umów leasingu operacyjnego ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie trwania leasingu.

Późniejsze wydatki

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty mające na celu wymianę ujmowanych odrębnie części składnika rzeczowych aktywów trwałych. Inne koszty są kapitalizowane jedynie, gdy można je wiarygodnie zmierzyć i zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątku rzeczowego. Pozostałe wydatki są rozpoznawane na bieżąco w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty.

Odrębna część rzeczowego aktywa trwałego, która wymaga wymiany w regularnych odstępach czasu, jest amortyzowana zgodnie z jej ekonomicznym okresem użytkowania.

Grupa zwiększa wartość rzeczowych aktywów trwałych o wartość nakładów poniesionych podczas regularnych remontów generalnych, które są niezbędne do dalszego funkcjonowania środka trwałego. Nakłady te traktuje się jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych i amortyzuje przez oczekiwany okres do następnego planowanego remontu generalnego. W momencie kapitalizacji nowych kosztów remontów generalnych nieumorzona wartość poprzednich remontów zostaje spisana w ciężar kosztów operacyjnych.

W momencie nabycia lub wytworzenia składników rzeczowych aktywów trwałych Grupa wyodrębnia z ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wartość równą nakładom koniecznym do poniesienia podczas następnego remontu generalnego, który dotyczy danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i amortyzuje ją przez oczekiwany okres pozostały do następnego planowanego remontu generalnego.

Amortyzacja

Składniki rzeczowego majątku trwałego, względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Grunty nie są amortyzowane. Grupa zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla niżej wymienionych kategorii środków trwałych:

Budynki	20-50 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	2-20 lat
Środki transportu	2-20 lat
Pozostałe	1-15 lat

Koszty finansowania zewnętrznego

W przypadku dostosowywanych składników aktywów, koszty finansowania zewnętrznego którego można byłoby uniknąć, gdyby jednostka nie ponosiła wydatków związanych z nabyciem, budową lub dostosowaniem danego składnika aktywów aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, która może być aktywowana, określa się jako odpowiednią wartość odsetek od kredytów, kosztów aranżacji finansowania oraz różnic kursowych od kredytów walutowych w stopniu, w jakim uznawane są za korektę kosztów odsetek.

Dokonane osądy i oszacowania

Stawki amortyzacyjne. Ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego i podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych – szczegółowe zasady dotyczące szacowania odpisów zostały opisane w zasadach rachunkowości w nocie 3.4.

01.01-31.12.2017	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	84 579	1 083 972	2 717 796	101 559	46 304	340 585	4 374 795
Nabycie	318	2 018	37 778	5 321	2 740	364 413	412 588
Reklasyfikacje	-	84 903	228 583	200	5 673	(367 534)	(48 175)
Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	10 593	10 593
Różnice kursowe	(5 160)	(15 740)	(61 221)	(1 315)	(730)	(4 696)	(88 862)
Sprzedaż	-	(295)	(382)	(167)	(32)	(616)	(1 492)
Likwidacja	-	(659)	(4 899)	(143)	(7 902)	(77)	(13 680)
Pozostałe	-	4	2 008	2 097	2	5	4 116
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	79 737	1 154 203	2 919 663	107 552	46 055	342 673	4 649 883
Umorzenie na początek okresu	(10 855)	(438 511)	(1 207 530)	(53 934)	(34 372)	-	(1 745 202)
Roczny odpis amortyzacyjny	(756)	(50 062)	(175 100)	(7 024)	(5 169)	-	(238 111)
Sprzedaż	-	295	382	154	32	-	863
Likwidacja	-	374	4 400	141	7 899	-	12 814
Różnice kursowe	634	7 470	29 812	820	611	-	39 347
Reklasyfikacje	-	-	615	(6)	(609)	-	-
Pozostałe	-	-	(1 074)	713	-	-	(361)
Umorzenie na koniec okresu	(10 977)	(480 434)	(1 348 495)	(59 136)	(31 608)	-	(1 930 650)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(978)	(411)	-	-	(4 544)	(5 933)
Utworzenie	-	(1 798)	(1 151)	(3)	(13)	-	(2 965)
Odwrócenie	-	921	581	2	111	-	1 615
Likwidacja	-	-	154	-	-	-	154
Różnice kursowe	-	111	40	-	(3)	-	148
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(1 744)	(787)	(1)	95	(4 544)	(6 981)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	73 724	644 483	1 509 855	47 625	11 932	336 041	2 623 660
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	68 760	672 025	1 570 381	48 415	14 542	338 129	2 712 252

01.01-31.12.2016	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	81 567	908 740	2 354 758	102 007	42 748	392 084	3 881 904
Nabycie	-	2 319	27 061	12 740	741	489 771	532 632
Reklasyfikacje	-	168 455	344 608	146	4 827	(561 821)	(43 785)
Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	20 576	20 576
Różnice kursowe	3 012	8 696	33 639	489	393	1 543	47 772
Sprzedaż	-	(826)	(5 037)	(9 835)	(1 277)	(561)	(17 536)
Likwidacja	-	(3 535)	(37 855)	(3 808)	(1 130)	(1 007)	(47 335)
Pozostałe	-	123	622	(180)	2	-	567
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	84 579	1 083 972	2 717 796	101 559	46 304	340 585	4 374 795
Umorzenie na początek okresu	(8 889)	(396 526)	(1 074 286)	(57 851)	(33 326)	-	(1 570 878)
Roczny odpis amortyzacyjny	(1 609)	(42 783)	(163 123)	(6 465)	(3 072)	-	(217 052)
Sprzedaż	-	825	4 980	9 535	1 253	-	16 593
Likwidacja	-	3 481	37 362	1 156	1 114	-	43 113
Różnice kursowe	(357)	(3 885)	(14 397)	(333)	(333)	-	(19 305)
Reklasyfikacje	-	377	7	-	(7)	-	377
Pozostałe	-	-	1 927	24	(1)	-	1 950
Umorzenie na koniec okresu	(10 855)	(438 511)	(1 207 530)	(53 934)	(34 372)	-	(1 745 202)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(945)	(508)	(13)	(11)	(4 544)	(6 021)
Odwrocenie	-	-	109	13	11	-	133
Różnice kursowe	-	(33)	(12)	-	-	-	(45)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(978)	(411)	-	-	(4 544)	(5 933)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	72 678	511 269	1 279 964	44 143	9 411	387 540	2 305 005
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	73 724	644 483	1 509 855	47 625	11 932	336 041	2 623 660

W 2017 roku stopa kapitalizacji zastosowana do określenia kwoty kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji wyniosła około 8%, a w 2016 roku około 11%.

W 2017 i 2016 roku nie wystąpiły istotne odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w poniższych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat:

ODPISY AMORTYZACYJNE RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Koszt własny sprzedaży	(230 656)	(207 767)
Koszty ogólnego zarządu	(7 322)	(7 367)
Pozostałe koszty operacyjne	(133)	(1 918)
RAZEM	(238 111)	(217 052)

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	31.12.2017	31.12.2016
Własne	2 669 789	2 582 550
Leasing finansowy	42 463	41 110
RAZEM	2 712 252	2 623 660

W prezentowanym okresie Grupa CIECH otrzymała odszkodowania od osób trzecich z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 830 tys. zł (w porównywalnym okresie 1 362 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie aktywa rzeczowe w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean Sp. o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

Kwota przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów dotyczących nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych wyniosła w 2017 roku 79 908 tys. zł (w okresie porównywalnym 174 220 tys. zł).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W EWIDENCJI POZABILANSOWEJ	31.12.2017	31.12.2016
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	133 612	103 346
Wartość gruntów użytkowanych wieczyście	51 135	51 836
Umowa leasingu operacyjnego	6 372	6 912
Umowa najmu	899	754
Umowa dzierżawy	75 206	43 844

CIECH S.A. jest dzierżawcą powierzchni biurowej. Największą pozycję (około 2 tys. m²) stanowi biuro w Warszawie przy ul. Wspólnej, gdzie znajduje się siedziba Spółki. Umowa zawarta jest na okres do 2023 roku. Spółka nie dysponuje wyceną najmowanej nieruchomości i w jej ocenie koszt jej przygotowania byłby wyższy niż wartość informacyjna. Wartość poniesionych opłat związanych z przedmiotem leasingu oraz łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingu operacyjnego została przedstawiona w notce 7.5 niniejszego raportu.

Znaczny wzrost wartości umów dzierżawy wynika z zawarcia nowych umów dzierżawy lokomotyw i wagonów w CIECH Cargo Sp. z o.o.

5.2. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Polityka rachunkowości

Nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów jest prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na podstawie decyzji administracyjnej jest prezentowane w ewidencji pozabilansowej (traktowane jako leasing operacyjny). Prawo wieczystego użytkowania gruntów amortyzowane jest metodą liniową przez okres trwania umowy.

Poniższa tabela przedstawia wartość prawa wieczystego użytkowania gruntu uzyskanego przez Grupę CIECH odpłatnie.

PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Wartość brutto na początek okresu	38 977	39 021
Nabycie	273	-
Sprzedaż	-	(44)
Wartość brutto na koniec okresu	39 250	38 977
Amortyzacja na początek okresu	(8 758)	(7 612)
Amortyzacja za okres	(423)	(1 148)
Sprzedaż	-	2
Amortyzacja na koniec okresu	(9 181)	(8 758)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-
Wartość netto na początek okresu	30 219	31 409
Wartość netto na koniec okresu	30 069	30 219

5.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Polityka rachunkowości

Wartość firmy

Wartość firmy powstaje w momencie połączenia oddzielnych jednostek lub działalności w jedną jednostkę sporządzającą sprawozdania finansowe. W szczególności ma to miejsce w przypadku nabycia udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub współzależnych. Wszelkie łączenia jednostek niepowiązanych są ujmowane metodą nabycia.

Na dzień przejęcia, jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy wycenioną jako różnica między łączną wartością:

- ✓ wartości godziwej na dzień przejęcia przekazanej zapłaty,
- ✓ wartości udziałów niekontrolujących wycenionych w wartości godziwej lub w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki przejmowanej,
- ✓ w przypadku połączenia jednostek realizowanych etapami, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia,

a wartością netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych do wartości godziwej.

Niekiedy Grupa dokonuje okazynego nabycia. Jest to połączenie jednostek, w ramach którego kwota netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych do wartości godziwej przewyższa łączną wartość wartości godziwej na dzień przejęcia przekazanej zapłaty, wartości udziałów niekontrolujących wycenionych w wartości godziwej lub w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki przejmowanej, i w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia. W tej sytuacji należy ponownie ocenić, czy prawidłowo zostały zidentyfikowane i wycenione nabyte aktywa i przejęte zobowiązania, udziały niekontrolujące, przekazana zapłata, a w przypadku połączenia kilkuetapowego należą uprzednio do jednostki przejmującej udział kapitałowy w jednostce przejmowanej. Celem takiego przeglądu jest zapewnienie, że wycena odpowiednio odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia. Jeżeli pomimo ponownej wyceny wyżej opisana nadwyżka nadal pozostaje, wówczas jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk z tytułu okazynego nabycia w sprawozdaniu z zysków lub strat na dzień przejęcia (jako pozostałe przychody operacyjne).

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- ✓ odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze,
- ✓ nie jest większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”.

Wartość firmy jako aktywo o nieograniczonym okresie użytkowania podlega corocznym testom na utratę wartości. Wartość firmy testuje się co najmniej na poziomie segmentu.

Wartość firmy dotycząca podmiotów stowarzyszonych ujęta jest w wartości bilansowej tych podmiotów wykazywanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy. W związku z powyższym analiza utraty wartości dokonywana jest łącznie dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych oraz związanej z nimi wartości firmy.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte przez Grupę wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości. Wydatki poniesione na wewnętrznie wytworzoną wartość firmy lub marki handlowe rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich poniesienia.

Koszty związane z rejestracją substancji w systemie REACH, takie jak m.in.: udział w badaniach, usługi konsultacyjne związane bezpośrednio z konkretną rejestracją, koszty przygotowania dokumentacji rejestracyjnej i Raportów Bezpieczeństwa Chemicznego, opłaty rejestracyjne, autoryzacja – podlegają aktywowaniu jako nakłady na wartości niematerialne.

Późniejsze wydatki

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają kapitalizacji tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty.

Amortyzacja

Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Grupa zakłada niższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Koszty rozwoju	2-5 lat
Patenty oraz licencje	2-10 lat
Pozostałe	2-12 lat

Okres amortyzacji oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Amortyzację wartości niematerialnych związaną z nakładami poniesionymi na rejestrację w systemie REACH należy rozpocząć w miesiącu następującym po miesiącu dokonania rejestracji właściwej danej substancji. Okres amortyzacji wynosi 12 lat. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Natomiast przez prace rozwojowe rozumie się praktyczne zastosowanie odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, które ma miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub ich zastosowaniem.

Wszelkie koszty poniesione na etapie prac badawczych są odnoszone w ciężar sprawozdania z zysków lub strat okresu, w którym zostały poniesione. Jeśli dokonanie podziału procesu powstawania składnika aktywów na etap prac badawczych oraz etap prac rozwojowych nie jest możliwe, to Grupa traktuje nakłady na przedsięwzięcie prowadzące do wytworzenia składnika wartości niematerialnych, tak jakby zostały poniesione wyłącznie na etapie prac badawczych.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych powinien być ujęty wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- ✓ możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży (ocena z technicznego punktu widzenia),
- ✓ zamiar ukończenia składnika oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- ✓ zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika,
- ✓ sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne (m.in. Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi lub na sam składnik, lub - jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę - użyteczność składnika wartości niematerialnych),
- ✓ dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika oraz
- ✓ możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi.

Nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym wytworzonych we własnym zakresie znaków firmowych, tytułów czasopism, tytułów wydawniczych, wykazów odbiorców i innych pozycji o podobnym charakterze.

Okres dokonywania odpisów od aktywowanych kosztów prac rozwojowych powinien odzwierciedlać okres ich ekonomicznej użyteczności.

Dokonane osądy i oszacowania

Stawki amortyzacyjne. Ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych i podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych – szczegółowe zasady dotyczące szacowania odpisów zostały opisane w zasadach rachunkowości w nocy 3.4.

01.01-31.12.2017	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Inne wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	17 541	492 065	95 605	26 570	114 410	746 191
Nabycie	-	-	936	950	14	1 900
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	77 236	-	77 236
Reklasyfikacje	2 127	-	2 394	(32 789)	27 318	(950)
Różnice kursowe	-	(28 276)	(179)	-	(5 405)	(33 860)
Sprzedaż	-	-	-	-	(6)	(6)
Likwidacja	-	-	-	-	(306)	(306)
Umorzenie praw do emisji CO ₂	-	-	-	-	(31 160)	(31 160)
Pozostałe	-	-	14	(500)	3 318	2 832
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	19 668	463 789	98 770	71 467	108 183	761 877
Umorzenie na początek okresu	(13 653)	-	(85 316)	-	(44 026)	(142 995)
Roczny odpis amortyzacyjny	(1 289)	-	(2 278)	-	(2 287)	(5 854)
Różnice kursowe	-	-	146	-	2 373	2 519
Sprzedaż	-	-	-	-	5	5
Pozostałe	-	-	(3)	-	-	(3)
Umorzenie na koniec okresu	(14 942)	-	(87 451)	-	(43 935)	(146 328)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(427 885)	(3 365)	-	(42 557)	(473 807)
Odwrocenie	-	-	112	-	-	112
Różnice kursowe	-	25 469	-	-	2 435	27 904
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(402 416)	(3 253)	-	(40 122)	(445 791)
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	3 888	64 180	6 924	26 570	27 827	129 389
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 726	61 373	8 066	71 467	24 126	169 758

01.01-31.12.2016	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Inne wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	15 246	475 352	100 247	15 687	133 884	740 416
Nabycie	-	-	1 068	1 068	-	2 136
Nakłady inwestycyjne	-	-	2	16 537	-	16 539
Reklasyfikacje	2 295	-	985	(4 515)	389	(846)
Różnice kursowe	-	16 713	108	-	3 395	20 216
Sprzedaż	-	-	(828)	-	-	(828)
Likwidacja	-	-	(5 977)	-	(519)	(6 496)
Umorzenie praw do emisji CO ₂	-	-	-	-	(22 739)	(22 739)
Pozostałe	-	-	-	(2 207)	-	(2 207)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	17 541	492 065	95 605	26 570	114 410	746 191
Umorzenie na początek okresu	(12 762)	-	(89 663)	-	(40 694)	(143 119)
Roczny odpis amortyzacyjny	(891)	-	(1 974)	-	(2 409)	(5 274)
Różnice kursowe	-	-	(80)	-	(1 442)	(1 522)
Sprzedaż	-	-	506	-	-	506
Likwidacja	-	-	5 895	-	519	6 414
Umorzenie na koniec okresu	(13 653)	-	(85 316)	-	(44 026)	(142 995)

01.01-31.12.2016	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Inne wartości niematerialne	RAZEM
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(412 974)	(2 454)	-	(40 994)	(456 422)
Utworzenie	-	-	(911)	-	-	(911)
Różnice kursowe	-	(14 911)	-	-	(1 563)	(16 474)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(427 885)	(3 365)	-	(42 557)	(473 807)
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	2 484	62 378	8 130	15 687	52 196	140 875
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	3 888	64 180	6 924	26 570	27 827	129 389

W pozycji „Inne wartości niematerialne” istotny wzrost nakładów inwestycyjnych w 2017 roku stanowiły nakłady związane z wdrożeniem systemu SAP w Grupie CIECH.

Ponadto, istotną pozycję stanowi również baza klientów (rozpoznana w momencie nabycia spółki) w Grupie SDC o wartości 6 394 tys. zł. Przedmiotem wyceny były relacje z największymi klientami spółki produkcyjnej CIECH Soda Deutschland S.A., wchodzącej w skład Grupy SDC – zidentyfikowanymi w oparciu o analizę danych dla lat 2005-2007, którzy wykazują stabilne oraz długoterminowe relacje ze spółką i pozostaną klientami CIECH Soda Deutschland S.A. również w przyszłości. Są to relacje dotyczące klientów, którzy w znacznym stopniu uzależnieni są od CIECH Soda Deutschland S.A., jako głównego lub drugiego w kolejności dostawcy surowca.

Pozostałe wartości niematerialne będące w posiadaniu Grupy CIECH to głównie systemy informatyczne, licencje i patenty, pozostałe oprogramowanie komputerowe, wytworzone we własnym zakresie prace rozwojowe oraz inne wartości niematerialne. Wszystkie pozycje wartości niematerialnych są własnością Grupy CIECH.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w poniższych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat:

ODPISY AMORTYZACYJNE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Koszt własny sprzedaży	(2 285)	(2 848)
Koszty sprzedaży	(2 166)	(2 232)
Koszty ogólnego zarządu	(1 403)	(194)
RAZEM	(5 854)	(5 274)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie wartości niematerialne w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean Sp. o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

W bieżącym okresie zmiany szacunków księgowych nie wywierały istotnego wpływu oraz nie oczekuje się, że będą wywierały taki wpływ w przyszłych okresach.

Kwota przyszłych zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 roku wynikających z zawartych umów dotyczących nabycia składników wartości niematerialnych wyniosła 1 359 tys. zł (w okresie porównywalnym 9 tys. zł).

Grupa CIECH nie posiada, za wyjątkiem wartości firmy, innych składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dodatkowe informacje o wartości firmy zostały przedstawione w nocy 5.4.

Prace rozwojowe

Prace rozwojowe prowadzone przez Grupę CIECH ukierunkowane są na wzrost potencjału ekonomicznego, głównie dotyczą modernizacji procesów technologicznych, obniżenia kosztów wytworzenia produktów czy optymalizacji parametrów techniczno-technologicznych. Grupa kontynuuje rozwój obszaru R&D, który stanowi wsparcie w zakresie rozwoju produktów będących odpowiedzią na rosnące potrzeby rynku.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Wartość brutto na początek okresu	36 415	23 782
Poniesione nakłady	23 467	14 848
Spisanie wartości niematerialnych	-	(2 215)
Wartość brutto na koniec okresu	59 882	36 415
Umorzenie - wartość na początek okresu	11 790	11 159
Umorzenie za okres	1 221	631
Umorzenie na koniec okresu	13 011	11 790
Wartość netto koniec okresu	46 871	24 625

5.4. BADANIE UTRATY WARTOŚCI W ODNIESIENIU DO WARTOŚCI FIRMY

Podczas sporządzania sprawozdania skonsolidowanego Grupy CIECH poddano testowi na utratę wartości ujęte w sprawozdaniu skonsolidowanym wartości firmy dotyczące spółki zależnej CIECH Sarzyna S.A. i niemieckiej Grupy SDC. Wartość odzyskiwalną oszacowano na podstawie wartości użytkowej. Wartość użytkowa została wyliczona na podstawie sporządzonych przez Grupę planów pięcioletnich. Zarówno, w przypadku Grupy SDC, jak i CIECH Sarzyna S.A. w 2017 roku utrata wartości firmy nie wystąpiła.

Dla przeprowadzonych testów na utratę wartości przyjęto następujące założenia:

- średnioważony koszt kapitału wyniósł dla CIECH Sarzyna S.A. dla przepływów w PLN 9,4%, dla przepływów w EUR 7,2%, dla przepływów w USD 9,0%,
- średnioważony koszt kapitału wyniósł dla Grupy SDC dla przepływów w EUR 6,6%,
- zastosowana stopa wzrostu wyniosła w okresie rezydualnym 2,0% zarówno dla Grupy SDC, jak też dla CIECH Sarzyna S.A.

Według szacunków Zarządu:

- w przypadku CIECH Sarzyna S.A. wzrost średnioważonego kosztu kapitału o 1 p.p. dla każdej z walut bez zmiany pozostałych czynników nie spowoduje zmian wartości bilansowej wartości firmy,
- w przypadku Grupy SDC wzrost średnioważonego kosztu kapitału do poziomu 7,1% bez zmiany pozostałych czynników doprowadziłby do wyrównania wartości odzyskiwanej z wartością bilansową.

Wartość firmy stanowi największą pozycję wartości niematerialnych – jest ona wykazywana na poziomie Grupy CIECH oraz na poziomie grupy niższego szczebla – Grupy SDC. Wartości firmy prezentowane w sprawozdaniu skonsolidowanym zostały rozpoznane w wyniku rozliczenia połączenia spółek w 2006 i 2007 roku. Wykazywana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2017 rok wartość firmy wyniosła 61 373 tys. zł (segment sodowy 46 264 tys. zł, segment krzemiany i szkło 39 tys. zł oraz segment organiczny 15 070 tys. zł) i jej wartość spadła w stosunku do 2016 roku o kwotę 2 807 tys. zł. Jest to skutek spadku wartości firmy ujętej w sprawozdaniu na poziomie grupy niższego szczebla, Grupy SDC w wyniku zmiany kursu EUR w 2017 roku.

5.5. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Polityka rachunkowości

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z czynszów dzierżawnych, z tytułu wzrostu ich wartości lub obu przyczyn. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według wartości godziwej. Początkowa wartość nieruchomości inwestycyjnych wyceniana jest zgodnie z zasadami określonymi do wyceny rzeczowych aktywów trwałych, tj. wg cen nabycia lub kosztu wytworzenia. W kolejnych okresach sprawozdawczych zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana i wykazywana jest w pozycji pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych. W przypadku nieruchomości używanych na podstawie umowy leasingu operacyjnego Grupa może zdecydować czy ujmować je jako nieruchomości inwestycyjne, jeśli w innym wypadku nieruchomości spełniałyby definicję nieruchomości inwestycyjnej.

Dokonane osądy i oszacowania

Wycena nieruchomości inwestycyjnych. Grupa CIECH wykazuje nieruchomości inwestycyjne według wartości godziwej, ujmuje zmiany wyceny do wartości godziwej w sprawozdaniu z zysków lub strat. Wycena nieruchomości inwestycyjnych jest dokonywana:

- ✓ metodą porównawczą w oparciu o obserwowalne dane rynkowe, obejmujące ceny porównywalnych nieruchomości inwestycyjnych skorygowane o czynniki specyficzne, takie jak charakter danej nieruchomości, lokalizację i jej stan techniczny, bądź
- ✓ metodą dochodową (opartą na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych) w przypadku braku porównywalnych danych rynkowych.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Wartość na początek okresu	31 384	34 308
Sprzedaż	-	(17 304)
Wycena wartości godziwej	11 515	14 347
Pozostałe	1 369	33
Wartość brutto na koniec okresu	44 268	31 384

Pozycję „Nieruchomości inwestycyjne” prezentowaną przez Grupę CIECH stanowią grunty, budynki i budowle, które zostały nabyte jedynie w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przychodów z czynszów dzierżawnych lub z tytułu przyrostu ich wartości. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została określona przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego metodą porównawczą i metodą dochodową.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Grupie CIECH występowały następujące nieruchomości inwestycyjne:

- CIECH Nieruchomości S.A. - W spółce CIECH Nieruchomości S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku w pozycji nieruchomości inwestycyjne ujęto grunt wraz z inwestycją związaną z budową kompleksu mieszkalno-biurowego, znajdujący się w Warszawie przy ul. Krasińskiego róg ul. Powązkowskiej. Spółka jest także właścicielem nieruchomości zlokalizowanych w Bydgoszczy, które zostały nabyte od spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej.
- CIECH Soda Polska S.A. - Budynki przejęte przez CIECH Soda Polska S. A. w wyniku połączenia z Soda Med Sp. z o.o. Są to budynki wydierżawione na potrzeby działalności przychodni lekarskich, gabinetów pielęgniarstwa i zabiegowych, a także prywatnych gabinetów lekarskich i stomatologicznych.
- CIECH Sarzyna S.A. – 35 budynków i budowli zlokalizowanych na terenie CIECH Sarzyna S.A., w przeszłości wykorzystywanych przez spółkę dla własnych potrzeb, obecnie wynajmowanych w celu czerpania korzyści z tytułu przychodów z czynszów dzierżawnych.
- CIECH Trading S.A. - spółka wykazuje jako nieruchomości grunty zlokalizowane w Bydgoszczy (są to obiekty nabyte od spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej).

	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Przychód z najmu nieruchomości inwestycyjnej	2 139	2 068
Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przynosiła przychody z najmu	2 334	2 274

Na dzień 31 grudnia 2017 roku część nieruchomości inwestycyjnych spółki CIECH Nieruchomości S.A. oraz wszystkie nieruchomości inwestycyjne spółek CIECH Soda Polska S.A. oraz CIECH Sarzyna S.A. będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.6. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Umowa o usługę budowlaną – należności z tytułu kawern.

W sytuacji, gdy jednostka (wykonawca) ponosi koszty z tytułu przyszłej działalności związanej z wykonaniem umowy, koszty te ujmuje się jako aktywa pod warunkiem, że istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Koszty te stanowią kwotę należną od zamawiającego i są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako należności.

NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu kawern	81 552	99 106
Pozostałe	126	146
Należności długoterminowe netto	81 678	99 252
Należności długoterminowe brutto	81 678	99 252

5.7. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2017	31.12.2016
Udziały i akcje	10 618	11 271
Instrumenty pochodne	35 086	56 594
Instrumenty wbudowane	8 576	22 182
Pozostałe	152	88
RAZEM	54 432	90 135

W ciągu 2017 roku oraz w okresie porównywalnym nie nastąpiła zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów finansowych i stan ten wynosił 1 343 tys. zł.

5.8. UDZIAŁY WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU / INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Polityka rachunkowości

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz ich nie kontroluje. Wspólne przedsięwzięcie to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej strony podejmują działalność gospodarczą podlegającą współkontrolowi i obie strony mają prawo do aktywów netto wspólnego przedsięwzięcia.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu lub współkontroli do momentu jej wygaśnięcia. Grupa dokonuje również pomiaru utraty wartości udziałów w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć i dokonuje odpowiednich odpisów aktualizujących. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przekracza wartość bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia wartość ta zostaje zredukowana do zera i zaprzestaje się rozpoznawania dalszych strat, jeśli Grupa nie ma obowiązku ich pokrycia.

Grupa CIECH posiada 50% udziałów w spółce Kaverngesellschaft Stassfurt mbH. Jest to spółka współkontrolowana i wyceniana metodą praw własności na poziomie grupy niższego szczebla – Grupy SDC (50% udział bezpośredni w Kaverngesellschaft Stassfurt mbH). Spółka ta nie jest notowana na giełdzie, dlatego też nie ma dostępnej wartości godziwej tej inwestycji. Dni bilansowe oraz okresy sprawozdawcze spółki Kaverngesellschaft Stassfurt mbH są zgodne z przyjętymi przez Grupę.

Poniższa tabela przedstawia wartości inwestycji w jednostki stowarzyszone i współzależne wyceniane metodą praw własności:

INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH I WSPÓŁZALEŻNYCH	31.12.2017	31.12.2016
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych	5 095	5 610
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	225	674

Poniższa tabela przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółki Kaverngesellschaft Stassfurt mbH:

Kaverngesellschaft Stassfurt mbH	31.12.2017	31.12.2016
Udział w kapitale	50,0%	50,0%
Aktywa trwałe	229	278
Aktywa obrotowe	5 226	6 869
Kapitał własny	3 312	4 044
Zobowiązania krótkoterminowe	2 143	3 103
Przychody ze sprzedaży	10 429	12 454
Zysk przed opodatkowaniem	675	1 858
Podatek dochodowy	(212)	(474)
Wynik netto	463	1 384

5.9. ZAPASY

Polityka rachunkowości

Składniki zapasów materiałów i towarów wycenia się w wysokości ceny nabycia stanowiącej cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, nie wyższej od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

Zapasy wyrobów gotowych oraz produkcji w toku wycenia się w wysokości kosztu wytworzenia obejmującego koszty bezpośrednie oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem produktu, nie wyższej od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Rozchód zapasów ustala się metodą FIFO (pierwsze weszło – pierwsze wyszło).

Dokonane osądy i oszacowania

Spółki Grupy CIECH tworzą odpisy do ceny sprzedaży netto zapasów w związku z utratą ich wartości na skutek uszkodzenia oraz dla zapasów trudno zbywalnych. Odpisy aktualizujące na zapasy tworzone są również dla zapasów, których wartość przewyższa możliwą do uzyskania cenę sprzedaży netto. Ich odwrócenie wynika z zużycia lub sprzedaży zapasów w toku prowadzenia działalności gospodarczej, natomiast wykorzystanie następuje na skutek likwidacji zapasów.

ZAPASY	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	166 268	129 085
Półprodukty i produkty w toku	23 339	26 911
Produkty gotowe	110 108	113 406
Towary	64 802	29 863
RAZEM	364 517	299 265

ZMIANA STANU ODPISÓW DO CENY SPRZEDAŻY NETTO	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Stan na początek okresu	(38 218)	(38 215)
Utworzone	(7 542)	(4 323)
Odwrócone/rozwiązane	6 922	4 601
Wykorzystanie	198	-
Różnice kursowe	653	(281)
Stan na koniec okresu	(37 987)	(38 218)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie zapasy w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk

Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.10. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Krótkoterminowe należności handlowe i pozostałe wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz pomniejszane są o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Należności wyrażone w walutach obcych wykazywane są według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania operacji ustalonego dla danej waluty na ten dzień, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Na dzień sprawozdawczy należności wyrażone w walutach obcych wycenia się w oparciu o średni kurs ustalony dla danej waluty przez NBP na ten dzień za wyjątkiem sald przekazanych zaliczek na przyszłe dostawy. Pozycje te są wyceniane wg kursu sprzedaży banku z dnia dokonania zapłaty.

Faktoring

W spółkach Grupy występuje faktoring bez regresu. Faktor przekazuje na konto spółki zaliczki w wysokości 100% wartości faktur przyjętych do finansowania. Finansowanie przekazanych należności odbywa się w różnych terminach, w związku z tym na dzień bilansowy mogą występować należności oczekujące na sfinansowanie, które wykazywane są jako należności z tytułu faktoringu. Otrzymane zaliczki księgowane są jako zobowiązania z tytułu faktoringu. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności i zobowiązania z tytułu faktoringu są per saldo do wysokości ok. 90% wartości otrzymanych od faktora zaliczek (wartość ok. 90% wynika z wielkości ubezpieczenia należności). Pozostałe 10% należności wykazywane jest jako należności z tytułu faktoringu, a 10% wartości otrzymanych zaliczek jako zobowiązanie z tytułu faktoringu.

Dokonane osądy i oszacowania

Odpisy aktualizujące tworzy się na należności odsetkowe od nieterminowo regulowanych należności, w wysokości 100% naliczonych odsetek. Odpisy te tworzone są w momencie naliczania, na dzień zapłaty lub dzień bilansowy w ciężar kosztów finansowych. Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpisów dokonuje się w odniesieniu do należności:

- ✓ od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- ✓ od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego- w pełnej wysokości należności,
- ✓ kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu,
- ✓ należności dochodzonych na drodze sądowej.

Ponadto dokonuje się odpisów aktualizujących należności, których termin wymagalności zapłaty na dzień bilansowy przekroczył 180 dni w wysokości 100%. Ustalona w wyniku w/w szacunków kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2017	31.12.2016
Z tytułu dostaw i usług, w tym:	339 092	298 449
- do 12 miesięcy	337 668	298 004
- zaliczki na zapasy	1 424	445
Zaliczki na środki trwałe	3 522	16 980
Należności escrow	-	398
Należności z tytułu kawern	-	2 044
Należności publiczno-prawne (bez podatku dochodowego)	91 169	87 305
Należności ze sprzedaży energii	9 343	9 463
Ubezpieczenia	798	446
Koszty zakupu	569	3 721
Usługi obce	1 099	3 935
Należności z tytułu faktoringu	47 256	70 155
Pozostałe należności	16 976	9 104

NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2017	31.12.2016
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NETTO	509 824	502 000
Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	(28 919)	(38 049)
- utworzony w bieżącym okresie sprawozdawczym	(1 712)	(10 127)
Odpisy aktualizujące pozostałe należności krótkoterminowe, w tym:	(15 694)	(19 889)
- utworzony w bieżącym okresie sprawozdawczym	(15)	(2 753)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE BRUTTO	554 437	559 938

Na dzień bilansowy wykazywane jest ciągłe zaangażowanie z tytułu faktoringu. Obliczane jest jako iloczyn wartości otrzymanego finansowania, odsetek i maksymalnego okresu opóźnienia w płatnościach. Kwota aktywa z tytułu ciągłego zaangażowania na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 1 821 tys. zł (prezentowana w linii pozostałe należności). Wartość należności przekazanych do faktora usuniętych ze sprawozdania z sytuacji finansowej z pozycji należności z tytułu dostaw i usług wyniosła na 31 grudnia 2017 roku 340 535 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku 279 721 tys. zł). Wartość godziwa należności handlowych i pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej.

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Stan na początek okresu	(57 938)	(44 826)
Utworzenie	(1 727)	(12 880)
Odwrócone	11 503	1 383
Wykorzystanie	1 084	2 133
Różnice kursowe	2 629	(3 221)
Pozostałe	(164)	(527)
Stan na koniec okresu	(44 613)	(57 938)

Odpisy aktualizujące wartość należności krótkoterminowych zostały utworzone na należności układowe, sporne, odsetkowe, przeterminowane, trudno ściągalne oraz na należności od spółek postawionych w stan upadłości. Ich odwrócenie nastąpiło na skutek spłaty należności, a wykorzystanie nastąpiło na skutek spisania należności w związku z bezskuteczną egzekucją oraz w związku z upadłością spółek na których należności został utworzony odpis.

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIESPŁACONE	31.12.2017	31.12.2016
Do 1 miesiąca	33 808	37 600
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 442	3 389
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	4 235	9 268
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 526	6 153
Powyżej 1 roku	29 235	30 227
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto) razem	72 246	86 637
Odpisy aktualizujące wartość przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług	(28 439)	(36 507)
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (netto) razem	43 807	50 130

Warunki transakcji z jednostkami powiązanymi zostały przedstawione w nocie 9.3.

W kontraktach handlowych zawieranych przez Grupę CIECH stosowane są różne terminy płatności należności z tytułu dostaw i usług w zależności od rodzaju transakcji, charakterystyki rynku oraz warunków handlowych. Najczęściej stosowanymi terminami płatności są: 14, 30, 60 oraz 90 dni.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie należności (długo i krótkoterminowe) w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.11. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2017	31.12.2016
Instrumenty pochodne	24 751	19 198
Instrumenty wbudowane	7 141	6 773
Pożyczki udzielone	26 087	34 000
Razem krótkoterminowe aktywa finansowe netto	57 979	59 971
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych krótkoterminowych	(24 532)	(24 601)
Razem krótkoterminowe aktywa finansowe brutto	82 511	84 572

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Stan na początek okresu	(24 601)	(24 601)
Utworzenie	(841)	-
Odwrócone	910	-
Stan na koniec okresu	(24 532)	(24 601)

5.12. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Polityka rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie. Krótkoterminowe inwestycje, które nie podlegają istotnym zmianom wartości i które mogą być łatwo zamienione w określoną kwotę środków pieniężnych i stanowią część polityki zarządzania płynnością Grupy, są ujmowane jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Na dzień sprawozdawczy waluty zgromadzone na rachunkach bankowych i w kasach dewizowych wyceniane są według kursu średniego ustalanego dla danej waluty przez Prezesa NBP.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	31.12.2017	31.12.2016
Rachunki bankowe	321 326	376 259
Lokaty krótkoterminowe	168 396	38 044
Środki pieniężne w kasie	32	65
Inne środki pieniężne	-	1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty - wartość wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	489 754	414 369
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty - wartość wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	489 754	414 369

Wartość środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie środki pieniężne i ich ekwiwalenty w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH), spółce rumuńskiej CIECH Soda Romania S.A. oraz spółce szwedzkiej Ciech Group Financing AB będących gwarantami kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

Na 31 grudnia 2017 roku stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania z tytułu depozytu środków pod transakcje w Domu Maklerskim PGE (instrumenty futures na zakup certyfikatów CO₂) wynosił 7 503 tys. zł (1 799 tys. EUR) (na 31 grudnia 2016 roku wynosił 2 981 tys. zł (674 tys. EUR)).

Efektywne stopy procentowe krótkoterminowych lokat bankowych są zbliżone do nominalnych stóp procentowych, a wartość godziwa krótkoterminowych lokat bankowych nie różni się znacząco od ich wartości bilansowej. Stopy procentowe oparte są o stawki WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR.

5.13. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA ORAZ AKTYWA TRWAŁE I ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI TRWAŁYMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY

W prezentowanych okresach sprawozdawczych w Grupie CIECH nie wystąpiła działalność zaniechana.

Aktywa i zobowiązania zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Polityka rachunkowości

Aktywa trwałe klasyfikowane są jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie zrealizowana poprzez transakcję sprzedaży oraz gdy są one dostępne do sprzedaży w ich obecnym stanie przy występowaniu wysokiego prawdopodobieństwa dokonania transakcji sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2017 oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku w Grupie CIECH w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zostały wykazane poniższe aktywa:

- CIECH Vitrosilicon S.A. wykazała rzeczowe aktywa trwałe na kwotę 368 tys. zł (grunty własne położone w miejscowości Iłowa), które są zbędne z punktu widzenia przedsiębiorstwa i poszukuje się na nie potencjalnego nabywcy. Aktywa te zaliczane są do segmentu krzemiany i szkło.
- CIECH Trading S.A. wykazała instalację EPI nabytą od Infrastruktury Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej oraz część instalacji katolitu o wartości bilansowej w wysokości 2 315 tys. zł. Aktywa te zaliczane są do segmentu pozostała działalność.
- CIECH Transclean Sp. z o.o. wykazała nieruchomość o wartości bilansowej 547 tys. zł, położona w Bydgoszczy, na której znajduje się budynek administracyjny wraz z wyposażeniem. Aktywa te zaliczane są do segmentu pozostałego.

6

KAPITAŁY

6.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie strukturą kapitału

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyt i obligacje szczegółowo opisane w nocie 7.1, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, kapitały rezerwowe i zysk zatrzymany.

Grupa zarządza kapitałem tak, by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla interesariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

W latach 2016-2017 nie wprowadzono zmian do celów, zasad i procesów zarządzania kapitałem.

Grupa monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia liczonego w oparciu o wartość zadłużenia netto w stosunku do poziomu EBITDA. Skonsolidowane zadłużenie netto Grupy liczone jako suma zobowiązań długoo- i krótkoterminowych z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (obligacje + leasing finansowy + zobowiązania z tytułu ujemnej wyceny netto instrumentów pochodnych liczona oddzielnie dla każdego instrumentu + zobowiązania z tytułu faktoringu) pomniejszone o stan środków pieniężnych.

EBITDA obliczana jest jako zysk na działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	1 329 919	1 506 818
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24 888	23 693
Zobowiązania z tytułu faktoringu	28 162	27 502
Wycena netto zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych	43 459	52 854
Zobowiązania finansowe brutto	1 426 428	1 610 867
Środki pieniężne i ekwiwalenty	489 754	414 369
Zobowiązania finansowe netto	936 674	1 196 498
Zysk na działalności operacyjnej	588 808	660 320
Amortyzacja	244 388	223 474
EBITDA	833 196	883 794
Wskaźnik zadłużenia	1,1	1,4

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość wskaźnika zadłużenia netto wynosił 1,1, co określa się jako poziom bezpieczny.

6.2. SKONSOLIDOWANE KAPITAŁY

Polityka rachunkowości

Suma skonsolidowanego kapitału własnego razem obejmuje kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej oraz udziały niekontrolujące.

Kapitał zakładowy jednostki dominującej jest kapitałem zakładowym Grupy i wykazywany jest według wartości nominalnej skorygowanej o skutki hiperinflacji za lata od 1989 do 1996 roku.

Przyrost (spadek) kapitałów po dniu nabycia udziałów w części przypadającej jednostce dominującej zalicza się do kapitałów Grupy i jest wykazywany w odpowiednich pozycjach kapitałów własnych Grupy. Pozostałą część kapitału własnego jednostek konsolidowanych metodą pełną zalicza się do udziałów niekontrolujących, które zostały opisane poniżej.

Na dzień sprzedaży akcji (udziałów) jednostki objętej konsolidacją, różnice kursowe z przeliczenia związane z tą jednostką, podlegają odpisaniu w ciężar sprawozdania z zysków lub strat.

W przypadku zakupu akcji własnych (przez jednostkę dominującą bądź konsolidowaną jednostkę zależną), kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi transakcji, wykazywana jest w odrębnej pozycji jako zmiana w kapitale własnym. Zakupione akcje wykazywane są jako zmniejszenie kapitału własnego.

Dywidendy ujmuje się jako zobowiązania w okresie, w którym zostały uchwalone.

Dywidendy pochodzące z zysków wypracowanych przed nabyciem kontroli nie pomniejszają ceny nabycia udziałów, mogą natomiast stanowić przesłankę utraty wartości.

Skonsolidowany zysk (strata) netto prezentowany jest w kapitale własnym w pozycji zyski zatrzymane i jest sumą zysku (straty) netto jednostki dominującej, udziałów w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, zysków (strat) netto jednostek konsolidowanych metodą pełną oraz zysków (strat) udziałów niekontrolujących.

Udziały niekontrolujące

Udziały niekontrolujące są to kapitały w jednostce zależnej, których nie można bezpośrednio lub pośrednio przyporządkować do jednostki dominującej.

Udziały niekontrolujące wycenia się:

- ✓ w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki zależnej lub
- ✓ w wartości godziwej,

dla każdej transakcji połączenia jednostek oddzielnie, na moment początkowego ujęcia.

Wartość udziałów niekontrolujących powinna być zgodna z ich wartością wyliczoną poprzez dodanie do wartości udziałów niekontrolujących na koniec poprzedniego okresu zmian ich wartości w bieżącym okresie. Zmiany te mogą wynikać ze:

- ✓ zmian w procencie udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących – na przykład zakup, sprzedaż, podwyższenie lub obniżenie kapitału podstawowego;
- ✓ zmian wartości kapitałów własnych nie związanych ze zmianami w procencie posiadanych udziałów – na przykład podwyższenie lub obniżenie kapitału nie zmieniające procentowych udziałów, dopłaty do kapitału wniesione przez udziałowców niekontrolujących, wynik roku bieżącego, transakcje ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, wypłaty dywidendy.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących, nawet gdy w rezultacie tego przypisania udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa kapitału podstawowego jednostki dominującej CIECH S.A. wynosiła 287 614 tys. zł i obejmowała kapitał z wyemitowanych akcji oraz z korekty z tytułu hiperinflacji.

Akcje CIECH S.A. notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz na Giełdzie Papierów Wartościowych we Frankfurcie. Kapitał zakładowy CIECH S.A. wynosi 263 500 965 zł i podzielony jest na 52 699 909 akcji o wartości nominalnej 5 zł każda, w tym:

- 20 816 akcji zwykłych na okaziciela serii A
- 19 775 200 akcji zwykłych na okaziciela serii B
- 8 203 984 akcji zwykłych na okaziciela serii C
- 23 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D
- 1 699 909 akcji zwykłych na okaziciela serii E.

Akcje wszystkich serii są akcjami zwykłymi i nie wiążą się z nimi żadne dodatkowe prawa, uprzywilejowania, ani ograniczenia dotyczące podziału dywidend i zwrotu kapitału.

Struktura akcjonariatu CIECH S.A. na dzień zatwierdzenia sprawozdania (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Rodzaj akcji	Liczba Akcji	Liczba Głosów na WZ	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym (%)
KI Chemisty s. à r. l. z siedzibą w Luksemburgu*	Zwykłe na okaziciela	26 952 052	26 952 052	51,14%	51,14%
Fundusze TFI PZU**	Zwykłe na okaziciela	6 428 681	6 428 681	12,20 %	12,20%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny***	Zwykłe na okaziciela	3 000 000	3 000 000	5,69%	5,69%
Pozostali	Zwykłe na okaziciela	16 319 176	16 319 176	30,97%	30,97%

* Zgodnie z informacją z dnia 9 czerwca 2014 roku przekazaną przez Akcjonariusza na podstawie art. 77 ust. 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych z dnia 29 lipca 2005 roku (Rb 26/2014).

** Zgodnie z informacją z dnia 28 lutego 2017 roku przekazaną przez Akcjonariusza na podstawie Art. 70 pkt 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych z dnia 29 lipca 2005 roku - nabycie lub zbycie znacznego pakietu akcji (Rb 4/2017).

*** Na podstawie listy akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu CIECH S.A. w dniu 16 czerwca 2016 roku, Rb 22/2016 sporządzony i przekazany do publicznej wiadomości na podstawie art. 70 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 185, poz. 1439), przy czym na podstawie listy akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu CIECH S.A. w dniu 22 czerwca 2017 roku, Rb 13/2017 Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (dalej „NN”) posiadało 4,74% w ogólnej liczby głosów w Spółce. Do dnia publikacji niniejszego Raportu Spółka nie otrzymała od akcjonariusza NN informacji o zmniejszeniu stanu posiadania poniżej 5 % ogólnej liczby głosów w Spółce.

Udział procentowy w kapitale zakładowym CIECH S.A. wyżej wymienionych akcjonariuszy odpowiada udziałowi procentowemu w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu CIECH S.A.

Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej powstał z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji serii C, D i E powyżej ich nominalnej wartości.

Pozostałe kapitały rezerwowe

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane salda pozostałych kapitałów rezerwowych, które składały się z następujących pozycji:

POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE WEDŁUG CELU PRZEZNACZENIA	31.12.2017	31.12.2016
Fundusz na ryzyko handlowe	3 330	3 330
Fundusz na zakup spółek sodowych	15 200	15 200
Fundusz rozwoju	57 669	57 669
Pozostałe	2 322	2 322
RAZEM	78 521	78 521

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń zawiera wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających objętych rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą

Saldo tej pozycji kapitału jest korygowane o różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych tj. CIECH Soda Romania S.A., Grupa SDC oraz Ciech Group Financing AB.

Saldo tej pozycji kapitału prezentuje również zakumulowane różnice kursowe z tytułu wyceny inwestycji netto w jednostce działającej za granicą oraz efektywną część zysków lub strat z wyceny instrumentu zabezpieczającego udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Udziały niekontrolujące

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do kapitału właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących, nawet gdy w rezultacie tego przypisania udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

6.3. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd CIECH S.A. nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku netto za 2017 rok.

22 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie CIECH S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu całości zysku netto Spółki za 2016 rok w kwocie 152 440 tys. zł na kapitał zapasowy Spółki.

6.4. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘWZIĘĆ I NABYCIE UDZIAŁÓW NIEKONTROLUJĄCYCH

Zasady konsolidacji

Kapitał własny jednostek podporządkowanych w wysokości na dzień nabycia udziałów, w części odpowiadającej udziałowi Grupy w kapitale zakładowym tych jednostek, jest kompensowany z wartością nabycia udziałów ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki dominującej na dzień nabycia. Korekty konsolidacyjne odnoszone są na odpowiednie pozycje kapitałów w zależności od charakteru korekt. Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. Jednostki zależne Grupy CIECH konsolidowane są metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Salda rozrachunków, przychody i koszty, niezrealizowane zyski lub straty wynikające z transakcji pomiędzy jednostkami zależnymi Grupy są eliminowane w trakcie procesu konsolidacji.

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym nie było w Grupie CIECH połączenia przedsięwzięć i nabycia udziałów niekontrolujących.

Zawiązanie nowych spółek

5 października 2017 roku CIECH S.A. zawiązała spółkę celową BOSTEN S.A., której kapitał zakładowy wynosi 100 tys. zł i dzieli się na 10 tys. akcji o wartości nominalnej 10 zł każda akcja. Cena emisyjna za akcje jest równa ich wartości nominalnej. Cały kapitał zakładowy został pokryty wkładem pieniężnym i objęty przez CIECH S.A. Spółka będzie się zajmować się działaniami z zakresu R&D.

Wygaszanie działalności i likwidacja

8 listopada 2017 roku spółka Polcommerce GmbH została wykreślona z Rejestru Handlowego, w związku z decyzją Zgromadzenia Wspólników Spółki z dnia 18 października 2017 roku, które uznało likwidację Spółki - otwartą w dniu 31 grudnia 2016 roku, za zakończoną. Likwidacja Spółki wynikała ze zmiany modelu biznesowego Grupy CIECH w obszarze sprzedaży.

Przekształcenie formy prawnej spółek

12 października 2017 roku odbyło się Zebranie Wspólników spółki Beta Cerium spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w sprawie przekształcenia formy prawnej Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnicy spółki Beta Cerium Sp. z o.o. Sp. k. po zapoznaniu się z Planem Przekształcenia formy prawnej Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 10 lipca 2017 roku, postanowili dokonać przekształcenia Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zmiany w kapitale zakładowym spółek

23 lutego 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Cerium Finance Sp. z o.o. podjęło uchwałę w przedmiocie dobrowolnego umorzenia za wynagrodzeniem 28 483 udziałów tej Spółki posiadanych przez Gamma Finance Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 1 424 tys. zł, stanowiących 98,99% kapitału zakładowego spółki Cerium Finance Sp. z o.o. Wartość rynkowa wszystkich umarzanych udziałów została określona na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy na kwotę 206 757 tys. zł. W wyniku umorzenia kapitał zakładowy Cerium Finance Sp. z o.o. obniżył się z kwoty 1 439 tys. zł do kwoty 15 tys. zł. W wyniku umorzenia udziałów i obniżenia kapitału zakładowego Cerium Finance Sp. z o.o. jedynym wspólnikiem spółki jest CIECH Soda Polska S.A.

CIECH S.A., w związku z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników CIECH R&D Sp. z o.o. z dnia 28 lutego 2017 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego, oświadczeniem z dnia 3 marca 2017 roku objął 90 000 nowych udziałów CIECH R&D Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy. Objęte przez CIECH S.A. udziały CIECH R&D Sp. z o.o. pokryte zostały w całości wkładem pieniężnym w wysokości 4 500 tys. zł, stanowiącym równowartość łącznej ceny nominalnej nowych udziałów CIECH R&D Sp. z o.o. W związku z powyższym kapitał zakładowy Spółki, zarejestrowany przez Sąd 8 maja 2017 roku, wzrósł do kwoty 40 000 tys. zł i dzieli się na 800 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział. CIECH S.A. pozostaje jedynym wspólnikiem Spółki.

26 października 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JANIKOSODA S.A. podjęło uchwałę Nr 1 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, na podstawie której postanowiono:

- 1) podwyższyć kapitał zakładowy o kwotę 7 800 tys. zł, to jest z kwoty 36 530 tys. zł do kwoty 44 330 tys. zł;
- 2) podwyższenie kapitału zakładowego następuje w drodze emisji 260 mln akcji na okaziciela serii E o wartości nominalnej 0,03 zł każda;
- 3) cena emisyjna akcji serii E wynosi 0,30 zł za każdą akcję;

4) objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki JANIKOSODA S.A. nastąpi w drodze złożenia oferty przez spółkę JANIKOSODA S.A. i jej przyjęcia przez spółkę CIECH S.A. z siedzibą w Warszawie.

Umowa objęcia przez CIECH akcji serii „E” JANIKOSODA S.A. w ilości 260 mln sztuk akcji, o wartości nominalnej 0,03 zł każda została zawarta 26 października 2017 roku. Objęcie przez CIECH S.A. akcji następuje po cenie emisyjnej, wynoszącej 0,30 zł za akcję, a nadwyżka ponad wartość nominalną obejmowanych akcji (agio) jest przekazana na kapitał zapasowy Spółki. Łączna cena emisyjna akcji serii „E” wynosi 78 000 tys. zł. CIECH S.A. uzyskał prawo własności akcji serii „E” 22 listopada 2017 roku (dzień rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Spółki przez Sąd Rejonowy).

9 listopada 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Ciech Nieruchomości S.A. podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki, tj.:

- kapitał zakładowy Spółki podwyższony został o kwotę 18 000 tys. zł, to jest z kwoty 148 tys. zł do kwoty 18 148 tys. zł w drodze emisji 900 mln akcji na okaziciela serii D o wartości nominalnej 0,02 zł każda i cenie emisyjnej 0,02 zł za każdą akcję,
- emisja akcji serii D skierowana została do CIECH S.A.,
- wyłączono prawo poboru akcji serii D przez jedynego akcjonariusza Spółki,
- akcje serii D zostały objęte przez CIECH S.A. w zamian za gotówkę, umowa objęcia akcji w drodze subskrypcji prywatnej została zawarta 9 listopada 2017 roku. 3 stycznia 2018 roku Sąd zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki.

Nabycie akcji lub udziałów innych spółek

10 marca 2017 roku Sąd zarejestrował zmianę 100% właściciela akcji JANIKOSODA S.A., tj. wpisał CIECH FINANCE Sp. z o.o. w związku ze sprzedażą akcji Spółki dokonaną zgodnie z umową z dnia 23 grudnia 2016 roku zawartą pomiędzy CIECH Trading S.A., a CIECH FINANCE Sp. z o.o.

W 2017 roku Grupa CIECH nie zaniechała działalności w żadnym istotnym obszarze. Po dniu sprawozdawczym nie nastąpiły żadne istotne zmiany w organizacji Grupy.

6.5. ISTOTNE JEDNOSTKI ZALEŻNE, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

W 2017 oraz 2016 roku w Grupie CIECH w żadnej z istotnych spółek zależnych nie występowały znaczące udziały niekontrolujące.

6.6. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Polityka rachunkowości

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego wraz ze średnią ważoną liczbą akcji zwykłych, które byłyby wyemitowane przy zamianie rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które stanowią podstawę do wyliczenia podstawowego oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję:

w zł	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Podstawowy i rozwodniony zysk / (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej	7,47	11,26
Podstawowy i rozwodniony zysk / (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej	-	-
	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	393 413	593 513
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję	52 699 909	52 699 909

ZOBOWIĄZANIA, REZERWY, ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE ISTOTNYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

Polityka rachunkowości

Zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania jednostki do wydania aktywów finansowych albo do wymiany instrumentu finansowego z inną jednostką, na niekorzystnych warunkach. W momencie początkowego ujęcia składnik zobowiązania finansowego wycenianego jest przez jednostkę w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika zobowiązania finansowego nieklasyfikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązania finansowego. Naliczone odsetki odnoszone są do kosztów finansowych lub, jeśli podlegają kapitalizacji, do rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK ORAZ INNYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH	31.12.2017	31.12.2016
DŁUGOTERMINOWE	1 130 482	1 345 973
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	1 130 482	1 345 973
KRÓTKOTERMINOWE	199 437	160 845
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek*	199 437	463
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	160 382
RAZEM	1 329 919	1 506 818

*Zgodnie z aneksem do umowy kredytów podpisanym 9 stycznia 2018 roku, część krótkoterminowa zobowiązania z tytułu kredytów zostanie zaprezentowana jako zobowiązanie długoterminowe na koniec I kw. 2018 roku.

Finansowanie dłużne Grupy

Finansowanie dłużne Grupy zapewnione jest głównie poprzez kredyty udostępniane CIECH S.A. na podstawie umowy kredytów z dnia 29 października 2015 roku:

- o kredyt terminowy w wysokości 1 045 031 tys. zł oraz 69 673 tys. EUR (łącznie kwota kredytu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 1 335 630 tys. zł)
- o kredyt odnawialny udostępniany CIECH S.A. w wysokości do 250 000 tys. zł (kwota wykorzystanego kredytu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 0 zł).

CIECH S.A. w dniu 5 grudnia 2017 roku spłaciła obligacje w wysokości 160 000 tys. zł.

Szczegółowa informacja o zobowiązaniach z tytułu kredytów została zaprezentowana w Sprawozdaniu Zarządu Grupy CIECH oraz CIECH S.A. za 2017 roku w punkcie 4.6.

Oprocentowanie:

Oprocentowanie Kredytów jest zmienne ustalane na bazie stawki bazowej WIBOR / EURIBOR plus marża, której poziom jest uzależniony od poziomu wskaźnika zadłużenia netto do wyniku operacyjnego powiększonego o amortyzację (EBITDA). Początkowa wysokość marży wynosiła 1,5%. Obecny poziom marży wynosi 1%.

Informacja o wskaźnikach zawartych w umowach kredytowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym żadna z umów kredytowych nie została postawiona w stan wymagalności ani też nie wystąpiły przypadki naruszenia terminów spłaty kapitału ani odsetek z tytułu zobowiązań finansowych wykazanych w bilansie. Na podstawie Umowy Kredytów z dn. 29.10.2015 roku CIECH S.A. oraz jego wybrane spółki zależne zobowiązani byli m.in. do utrzymania określonego w Umowie Kredytów poziomu wskaźnika dźwigni finansowej netto dla Grupy (stosunek skonsolidowanego zadłużenia netto Grupy CIECH do skonsolidowanego EBITDA Grupy CIECH liczonego według wytycznych w wysokości nie wyższej niż 4,0 mierzonych na koniec roku i półrocza). Wskaźnik ten na dzień bilansowy tj. 31 grudnia 2017 roku został spełniony i wyniósł 1,1.

7.2. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	31.12.2017	31.12.2016
Dotacje	47 796	54 983
Zobowiązania z tytułu opcji PUT	8 342	8 848
Instrumenty pochodne	41 528	120 929
Zobowiązanie z tytułu pierwotnego ujęcia wyceny instrumentów wbudowanych	5 618	12 507
Pozostałe	283	471
RAZEM	103 567	197 738

7.3. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE

Polityka rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania dzieli się na zobowiązania długo i krótkoterminowe stosując kryteria:

- ✓ zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazuje się jako krótkoterminowe bez względu na termin zapłaty,
- ✓ pozostałe zobowiązania wymagające zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego stanowią zobowiązania krótkoterminowe,
- ✓ pozostałe zobowiązania, nie spełniające kryteriów zaliczania do krótkoterminowych, stanowią zobowiązania długoterminowe.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wykazywane są według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania operacji ustalonego dla danej waluty.

Na dzień sprawozdawczy zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP za wyjątkiem sald otrzymanych przedpłat. Różnice kursowe (zrealizowane) powstałe w wyniku zapłaty zobowiązania lub jego wyceny (niezrealizowane) prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe. Otrzymane przedpłaty wyrażone w walutach obcych na przyszłe dostawy wyceniana są według kursu z dnia transakcji.

Dokonane osądy i oszacowania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wyceniane są na dzień sprawozdawczy według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) oraz powiększone o ewentualnie należne na dzień wyceny odsetki za zwłokę.

Odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań nie są naliczane w przypadku, gdy podmiot uprawniony (kontrahent) złoży pisemne oświadczenie o zaniechaniu ich naliczenia. W pozostałych przypadkach odsetki są naliczane i ewidencjonowane według poniższych zasad:

- ✓ bieżąco, na podstawie otrzymanych not odsetkowych,
- ✓ w oszacowanej wartości, przy czym szacunek jest oparty o dane historyczne odzwierciedlające kwoty naliczonych odsetek przez poszczególnych kontrahentów, w stosunku do stanu zadłużenia wobec nich.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2017	31.12.2016
Z tytułu dostaw i usług oraz zaliczki otrzymane na dostawy	387 331	368 937
- do 12 miesięcy	380 404	367 420
- zaliczki otrzymane na dostawy	6 927	1 517
Zobowiązania publiczno-prawne (bez podatku dochodowego)	23 737	24 854
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych	79 624	94 218
Zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	2 141	6 006
Zobowiązania wobec pracowników	13 686	11 265
Wynagrodzenia	27 878	35 873
Rezerwa na urlopy	8 200	7 360

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2017	31.12.2016
Podatki i opłaty	53 486	42 600
Zużycie materiałów i energii	22 019	25 270
Dotacje	34 808	37 352
Usługi obce	3 752	9 110
Opłaty za korzystanie ze środowiska	28 549	28 016
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	2 746	4 359
Zobowiązania z tytułu faktoringu	28 162	27 502
Zobowiązanie z tytułu pierwotnego ujęcia wyceny instrumentów wbudowanych	5 184	4 676
Pozostałe	37 278	16 081
RAZEM	758 581	743 479

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione zostały w nocie 9.3.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. W kontraktach handlowych zawieranych przez Grupę CIECH stosowane są różne terminy płatności zobowiązań z tytułu dostaw i usług w zależności od rodzaju transakcji, charakterystyki rynku oraz warunków handlowych. Najczęściej stosowanymi terminami płatności są: 14, 30, 60 oraz 90 dni.

7.4. LEASING FINANSOWY

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości w zakresie leasingu finansowego została opisana w nocie 5.1.

Grupa CIECH użytkuje na podstawie umów leasingu finansowego rzeczowe aktywa trwałe (głównie środki transportu oraz różnego rodzaju maszyny i urządzenia). W umowach występuje opcja zwrotu, przedłużenia umów lub wykupu całości lub części sprzętu po zakończeniu okresu leasingu. Wartość bilansowa leasingowanych rzeczowych aktywów trwałych wyniosła na dzień 31 grudnia 2017 roku 42 463 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku 41 110 tys. zł). Nie występują warunkowe zobowiązania z tytułu opłat leasingowych.

W 2015 i 2016 roku spółka CIECH Cargo Sp. z o.o. zawierała umowy leasingu finansowego, na podstawie których użytkuje dodatkowe wagony do przewozu miazgi i kamienia. W umowach obowiązują opcje wykupu po zakończeniu leasingu. Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych z tych umów wynosiła na 31 grudnia 2017 roku 24 957 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku 26 803 tys. zł).

Wartość nominalna oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych przedstawiają się następująco:

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
31.12.2017			
Do roku	5 261	518	4 743
1 do 5 lat	15 638	1 282	14 356
Powyżej 5 lat	5 870	81	5 789
RAZEM	26 769	1 881	24 888
31.12.2016			
Do roku	5 414	700	4 714
1 do 5 lat	15 095	1 822	13 273
Powyżej 5 lat	5 792	86	5 706
RAZEM	26 301	2 608	23 693

7.5. LEASING OPERACYJNY

Polityka rachunkowości

Leasing operacyjny występuje wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego, wówczas spółka nie wykazuje go w swoich aktywach jako rzeczowego aktywa trwałego. Koszty wykazuje się w sprawozdaniu proporcjonalnie do okresu trwania umowy (metodą liniową), chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika, nawet wówczas, gdy opłaty leasingowe dokonywane są w sposób nieodpowiadający tej metodzie. Wstępne koszty bezpośrednio, poniesione przed zawarciem umowy leasingu, jeżeli są znaczne rozlicza się w czasie, proporcjonalnie do wykazywanych w sprawozdaniu finansowym opłat z tytułu leasingu, albo też odpisuje się w ciężar kosztów okresu ich poniesienia, gdy są nieznaczące.

Specjalne oferty promocyjne dotyczące nowej lub przedłużanej umowy leasingu operacyjnego należy, niezależnie od ich charakteru, formy lub terminu płatności, ujmować jako integralną część zapłaty netto uzgodnionej z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu.

Grupa w oparciu o metodę liniową ujmuje łączną korzyść płynącą ze specjalnych ofert promocyjnych jako zmniejszenie kosztów opłat z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu w okresie leasingu, chyba że inna systematyczna metoda odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie uzyskiwania przez leasingobiorcę korzyści z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu.

W Grupie CIECH największą pozycją stanowiącą przedmiot leasingu operacyjnego jest, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, uzyskane drogą przydziału administracyjnego prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto, Grupa SDC jako leasing operacyjny wykazuje długoterminową umowę na dzierżawę sieci wodociągowej obowiązującą do 2095 roku. Spółki Grupy wykazują również umowy najmu nieruchomości oraz rzeczowych aktywów trwałych o niskiej wartości, m.in. samochody. Leasing operacyjny jest leasingiem odnawialnym, który daje możliwość wykupu środka według szacowanej wartości rynkowej na koniec okresu użytkowania. Spółki nie mają obowiązku wykupu leasingowanego środka. W decyzjach administracyjnych dotyczących prawa wieczystego użytkowania gruntów nie określono warunków przedłużenia umowy lub możliwości zakupu przedmiotu leasingu. Indeksacja cen może nastąpić w związku z aktualizacją wyceny gruntu.

Łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych przedstawia poniższa tabela.

ŁĄCZNE KWOTY PRZYSZŁYCH MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGU OPERACYJNEGO	31.12.2017	31.12.2016
Do roku	7 289	8 121
1 do 5 lat	27 760	27 094
Powyżej 5 lat	55 185	62 522
RAZEM	90 234	97 737

W roku 2017 koszty opłat leasingowych wyniosły 7 443 tys. zł (w porównywalnym okresie 7 268 tys. zł).

7.6. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Polityka rachunkowości

Nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe

Zgodnie z zakładowym regulaminem wynagrodzeń pracownicy spółek Grupy są uprawnieni do nagród jubileuszowych za długoletni staż pracy oraz do odpraw emerytalnych. Zobowiązania te wynikają z praw nabytych przez pracowników spółek Grupy w roku bieżącym, jak i w latach poprzednich.

Zobowiązania netto spółek w odniesieniu do programów emerytalnych określonych świadczeń są ustalane oddzielnie dla każdego z programów poprzez oszacowanie kwoty przyszłych świadczeń wypracowanych przez pracowników w bieżącym i poprzednich okresach sprawozdawczych (świadczenia te są zdyskontowane w celu określenia ich wartości bieżącej, a następnie pomniejszane o wartość godziwą aktywów programu). Stopa dyskontowa stanowi obowiązującą na dzień bilansowy stopę zwrotu z papierów wartościowych o niskim poziomie ryzyka z terminem zapadalności zbliżonym do terminu zobowiązań Grupy. Odpowiedni szacunek jest dokonywany przez uprawnionego aktuarusza przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

W sprawozdaniu z zysków lub strat prezentuje się:

- ✓ koszty bieżącego zatrudnienia – jest to zmiana rezerw wynikająca z narastania zobowiązań w ciągu okresu wynikająca z przyrastania stażów pracy oraz wieku pracowników;
- ✓ koszty przeszłego zatrudnienia, do których prawa zostały nabyte – związane ze zmianą zasad wypłacania świadczeń w ciągu ostatniego okresu;
- ✓ koszty odsetkowe – zmiana zobowiązań wynikająca z rozwijania dyskonta.

W sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów prezentuje się zyski lub straty aktuarialne, czyli zmiany wynikające z różnic pomiędzy przyjętymi założeniami, a ich realizacją oraz zmiany przyjętych do wyliczeń parametrów i założeń, zmianę stopy dyskontowej.

Dokonane osądy i oszacowania

Wysokość rezerw na świadczenia pracownicze określana jest na podstawie wycen aktuarialnych wykonywanych przez niezależne, profesjonalne firmy. Przy wycenach aktuarialnych dokonywane są szacunki dotyczące rotacji zatrudnienia, poziomu wzrostu płac, stóp dyskontowych oraz inflacji.

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	DŁUGOTERMINOWE		KRÓTKOTERMINOWE	
	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
Stan na początek okresu	10 752	12 829	1 194	1 603
Utworzenie	663	678	708	797
Wykorzystanie i rozwiązanie	(1 048)	(1 353)	(1 028)	(1 350)
Różnice kursowe	(308)	212	-	-
Pozostałe	730	(1 614)	94	144
Stan na koniec okresu	10 789	10 752	968	1 194

W 2017 roku zmiana rezerwy w wartości -834 tys. zł została odniesiona do kapitału własnego (w porównywanym okresie 685 tys. zł).

Wycena świadczeń pracowniczych dokonywana jest na podstawie wycen aktuarialnych. W celu obliczenia bieżącej wartości przyszłych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych przyjęto wysokość rocznej stopy dyskonta finansowego na poziomie 3,2%. Użyta stopa dyskontowa jest ustalona w wielkości nominalnej. Jednocześnie uwzględniono przyszłą inflację w wysokości 2,0% rocznie. Przewidywana nominalna stopa wzrostu wynagrodzeń została przyjęta na poziomie 1% rocznie. Dla okresu rezydualnego stopa wzrostu wynagrodzeń została przyjęta na poziomie 1%. Wskaźnik rotacji pracowników określany jest na podstawie danych historycznych, skorygowanych o plany restrukturyzacji zatrudnienia. Według szacunków Grupy zmiana założeń aktuarialnych nie będzie miała istotnego wpływu na wyniki finansowe.

7.7. POZOSTAŁE REZERWY

Polityka rachunkowości

Rezerwa zostaje rozpoznana w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wpływem z Grupy korzyści ekonomicznych. W przypadku, kiedy efekt wartości pieniądza w czasie ma istotne znaczenie, rezerwy są ustalane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym składnikiem zobowiązań.

Rezerwa na ochronę środowiska

Zgodnie z opublikowaną i stosowaną polityką Grupy związaną z ochroną środowiska i stosownymi wymogami prawnymi, rozpoznaje się rezerwę na pokrycie kosztów rekultywacji gruntu w przypadku ich wystąpienia. Ujęcie rezerwy następuje w wartości zdyskontowanej planowanych kosztów na wykonanie koniecznych prac związanych z rekultywacją.

Dokonane osądy i oszacowania

Przy określaniu wartości rezerw wymagane jest dokonanie szacunków, przyjęcie założeń dotyczących stóp dyskontowych, przewidywanych kosztów oraz terminów płatności.

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH	Rezerwa na zobowiązania	Rezerwa na ochronę środowiska	RAZEM
01.01-31.12.2017			
Stan na początek okresu	6 547	77 737	84 284
Utworzenie	-	50	50
Wykorzystanie i rozwiązanie	(5 500)	(100)	(5 600)
Różnice kursowe	-	(3 775)	(3 775)
Zmiana stopy dyskontowej	-	(2 539)	(2 539)
Pozostałe	-	(608)	(608)
Stan na koniec okresu	1 047	70 765	71 812
01.01-31.12.2016			
Stan na początek okresu	6 547	68 157	74 704
Różnice kursowe	-	2 212	2 212
Zmiana stopy dyskontowej	-	5 296	5 296
Pozostałe	-	2 072	2 072
Stan na koniec okresu	6 547	77 737	84 284

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH	Rezerwa na odszkodowania	Rezerwa na zobowiązania	Rezerwa na ochronę środowiska	Rezerwa na premie	Rezerwa na przewidywane straty	Pozostałe rezerwy	RAZEM
01.01-31.12.2017							
Stan na początek okresu	9 337	26 598	2 391	3 661	46 507	292	88 786
Utworzenie	884	2 686	-	1 447	2 998	-	8 015
Wykorzystanie i rozwiązanie	(5 083)	(5 730)	(2 048)	(4 343)	-	(264)	(17 468)
Różnice kursowe	-	(1 178)	-	(155)	(712)	-	(2 045)
Pozostałe	-	-	608	-	-	-	608
Stan na koniec okresu	5 138	22 376	951	610	48 793	28	77 896
01.01-31.12.2016							
Stan na początek okresu	8 368	37 020	2 236	1 146	30 887	437	80 094
Utworzenie	973	9 386	188	6 586	15 095	848	33 076
Wykorzystanie i rozwiązanie	(93)	(26 632)	(2 061)	(4 486)	-	(629)	(33 901)
Różnice kursowe	89	1 149	-	25	525	13	1 801
Reklasyfikacja ze zobowiązań	-	5 688	-	-	-	-	5 688
Pozostałe	-	(13)	2 028	390	-	(377)	2 028
Stan na koniec okresu	9 337	26 598	2 391	3 661	46 507	292	88 786

W Grupie CIECH istotną pozycję rezerw stanowią:

Rezerwy na zobowiązania

CIECH Soda Polska S.A. - rezerwa długoterminowa w kwocie 1 047 tys. zł z tytułu potencjalnych kar środowiskowych za przekroczenie dopuszczalnych emisji. Rozwiązanie rezerwy na 5 500 tys. zł nastąpiło na skutek otrzymania decyzji o zaliczeniu potencjalnych kar na poczet przyszłych inwestycji proekologicznych. Kwota rozwiązanej rezerwy jest wykazywana jako zobowiązanie warunkowe.

Rezerwy na przewidywane straty

CIECH S.A. - krótkoterminowa rezerwa na przewidywane straty w kwocie 29 387 tys. zł, związana z potencjalnymi roszczeniami (należność główna wraz ze zobowiązaniami odsetkowymi oraz kosztami postępowania sądowego) z tytułu spraw sądowych.

Grupa SDC - krótkoterminowa rezerwa w kwocie 12 905 tys. zł (3 094 tys. EUR) związana z ujemną wyceną kontraktu pomiędzy Grupą SDC, a EVZA dotyczącego dostaw pary technologicznej oraz energii elektrycznej.

CIECH Cargo Sp. z o.o. – w wyniku uszkodzenia dzierżawionej lokomotywy, infrastruktury kolejowej, sieci trakcyjnej oraz zniszczenia mienia i ładunku utworzono rezerwę w wysokości 6 500 tys. zł związaną z naprawą tych uszkodzeń oraz zapłatą kar umownych.

Rezerwy na ochronę środowiska

Grupa SDC - długoterminowa rezerwa na ochronę środowiska w kwocie 60 109 tys. zł (14 411 tys. EUR) obejmująca m.in. rekultywację stawów osadowych w Unseburgu, działania rekultywacyjne w kopalni kamienia wapiennego, rekultywację pozostałości starych odkrywek kamienia wapiennego oraz zamknięcie kawern.

CIECH Soda Polska S.A. - rezerwa na koszty rekultywacji gruntów skalkulowana według planowanych nakładów do 2042 roku według przewidywanego wskaźnika inflacji: 2,0% skorygowanego o wskaźnik dyskonta liczonego jako średnia wskaźnika na początek i koniec każdego okresu rocznego. Wydatki z tego tytułu do 2042 roku kształtować się będą na poziomie ok. 700 tys. zł rocznie. Kwota ujętej w sprawozdaniu rezerwy z tego tytułu wynosi 7 589 tys. zł.

CIECH Sarzyna S.A. - rezerwa na koszty rekultywacji wód i gleby w wysokości 3 030 tys. zł. obejmująca rezerwę krótkoterminową w wysokości 344 tys. zł., oraz rezerwę długoterminową w wysokości 2 686 tys. zł. Rezerwę oszacowano na podstawie projektu rzeczowo – finansowego wraz z harmonogramem prac na lata 2008 - 2020 na przewidywane do poniesienia wydatki, oraz decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego, zdyskontowane o wskaźnik inflacji 1,5%.

INSTRUMENTY FINANSOWE, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM I UTRATA WARTOŚCI

8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Zasady wyceny po początkowym ujęciu / lub na koniec okresu sprawozdawczego i prezentacji w sprawozdaniu finansowym instrumentów finansowych

Grupa aktywów lub zobowiązań	Zasada wyceny	Zasady ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego w pozycji przychody finansowe lub koszty finansowe.
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego w pozycji przychody finansowe lub koszty finansowe.
Pozostałe zobowiązania finansowe	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika zobowiązań oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Pożyczki udzielone i należności	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika aktywów oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Aktywa utrzymywane do terminu zapadalności	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika aktywów oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana w innych całkowitych dochodach. W przypadku instrumentów dłużnych naliczone odsetki ujmują się bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Polityka rachunkowości

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Odpisy z tytułu utraty wartości obniżają wartość bilansową składnika aktywów. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

W szczególności w odniesieniu do należności handlowych od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna i takich gdzie przeterminowanie wynosi 180 dni utrata wartości rozpoznawana jest w pełnej wysokości po uwzględnieniu zabezpieczeń, które Zarząd ocenia jako wysoce prawdopodobne.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łącznie ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Aktywa finansowe wykazywane w cenie nabycia

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany lub musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Instrumenty pochodne wbudowane

Umowy z wbudowanym instrumentem pochodnym są to umowy, które zawierają warunki powodujące, iż część przepływów środków pieniężnych z tytułu umowy zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane podlegają wyłączeniu z instrumentu złożonego oraz odrębnej wycenie w wartości godziwej, jeżeli spełnione są wszystkie z następujących kryteriów:

- ✓ charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- ✓ samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- ✓ możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego,
- ✓ instrument złożony nie jest wyceniany i wykazywany w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej.

Do ustalania kosztów z tytułu rozchodu instrumentów finansowych stosowana jest metoda FIFO (pierwsze weszło – pierwsze wyszło).

Do głównych instrumentów finansowych, które są wykazane w bilansie Grupy CIECH na dzień 31 grudnia 2017 roku należą:

Aktywa finansowe:

- udzielone pożyczki,
- instrumenty finansowe o dodatniej wycenie,
- instrumenty wbudowane o dodatniej wycenie,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Zobowiązania finansowe:

- zobowiązania z tytułu kredytu terminowego, kredytu odnawialnego oraz kredytu w rachunku bieżącym,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z faktoringu,
- umowy leasingu finansowego,
- instrumenty finansowe o ujemnej wycenie.

Wartość bilansowa instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	nota	31.12.2017	31.12.2016	Kategorie instrumentów finansowych
Środki pieniężne i ekwiwalenty	5.12	489 754	414 369	Pożyczki i należności
Udzielone pożyczki	5.11	26 087	34 000	Pożyczki i należności
Należności z tytułu dostaw i usług	5.10	337 668	298 004	Pożyczki i należności
Należności z tytułu faktoringu	5.10	47 256	70 155	Pożyczki i należności
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	5.7;5.11	59 837	75 792	Instrumenty zabezpieczające
Instrumenty wbudowane	5.7;5.11	15 717	28 955	Instrumenty zabezpieczające
AKTYWA		976 319	921 275	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	7.3	(380 404)	(367 420)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Kredyty i pożyczki	7.1	(1 329 919)	(1 346 436)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Dłużne papiery wartościowe - wyemitowane obligacje	7.1	-	(160 382)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu faktoringu	7.3	(28 162)	(27 502)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	(24 888)	(23 693)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresu MSR 39
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	7.2;7.3	(43 669)	(126 935)	Instrumenty zabezpieczające
ZOBOWIĄZANIA		(1 807 042)	(2 052 368)	

W Grupie CIECH wybrane należności handlowe podlegają faktoringowi. Jest to faktoring z przejęciem ryzyka wypłacalności, na mocy której faktor przejmuje ryzyko należności do wysokości określonej w polisie ubezpieczenia.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2016	Kategorie instrumentów finansowych
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek, w tym obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej	(39 767)	(35 301)	
	3 661	2 039	Pożyczki i należności
	(42 578)	(36 453)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
	(850)	(887)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresy MSR 39
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	(32 602)	5 301	
	(32 696)	5 344	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
	94	(43)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresy MSR 39
Utworzenie odpisów aktualizujących	(1 509)	(12 435)	Pożyczki i należności
Odwrócenie odpisów aktualizujących	11 503	904	Pożyczki i należności
Przychody/koszty z tytułu stosowania pochodnych instrumentów finansowych	30 983	22 623	
	(317)	3 949	Aktywa/ Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS
	31 300	18 674	Instrumenty zabezpieczające
Zysk/(strata) ze zbycia instrumentów finansowych	(653)	(18)	Instrumenty zabezpieczające
RAZEM	(32 045)	(18 926)	

8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE WYZNACZONE DO RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

Polityka rachunkowości

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na sprawozdanie z zysków lub strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Instrumenty pochodne takie jak opcje, forward, swap, mają zwykle na celu zabezpieczanie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań bądź zabezpieczanie przyszłych przepływów pieniężnych. W odniesieniu do tych instrumentów pochodnych Jednostka może zastosować zasady rachunkowości zabezpieczeń tylko w przypadku spełnienia wszystkich warunków stosowania rachunkowości zabezpieczeń, tj.:

- ✓ w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Grupę cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Grupa wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Grupa określa sposób, w jaki oceniana będzie efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza,
- ✓ Grupa przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- ✓ w przypadku rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy planowanej transakcji, która jest wysoce prawdopodobna oraz jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- ✓ efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- ✓ zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Jeżeli powyższe warunki nie zostały spełnione to instrument pochodny podlega zasadom wyceny stosowanym dla instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych:

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób:

- ✓ część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i wykazuje w kapitale własnym, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.
- ✓ jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), przenosi się do sprawozdania z zysków lub strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.
- ✓ w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych innych niż powyższe, kwoty odniesione bezpośrednio do innych całkowitych dochodów (efektywne zabezpieczenie) ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych:

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych ujmowane jest w następujący sposób:

- ✓ jest to zabezpieczenie inwestycji netto w podmioty zagraniczne posiadające inną walutę funkcjonalną niż spółka matka za pomocą zaciągniętych instrumentów walutowych,
- ✓ rewaluacja walutowa instrumentów walutowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń trafia do innych całkowitych dochodów i kompensuje się z przeciwną rewaluacją inwestycji netto w podmioty zagraniczne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

w przypadku częściowej lub całościowej sprzedaży udziałów w jednostce zagranicznej, kwota zakumulowana w innych całkowitych dochodach zostaje przeniesiona do sprawozdania z zysków lub strat.

Podsumowanie dla poszczególnych grup powiązań istniejących w 2017 roku, które były wyznaczone do zastosowania rachunkowości zabezpieczeń zaprezentowano poniżej:

Zabezpieczane ryzyko	Typ zabezpieczenia	Pozycja zabezpieczana	Instrument zabezpieczający
Ryzyko walutowe EUR/PLN	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu realizacji przychodów ze sprzedaży denominowanych lub indeksowanych do kursu EUR	Seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS; Forwardy walutowe EUR/PLN
Ryzyko walutowe USD/RON	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu realizacji przychodów ze sprzedaży denominowanych lub indeksowanych do kursu USD	Forwardy walutowe USD/RON
Ryzyko stopy procentowej (zmiana WIBOR 6M)	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Płatności odsetkowe kredytu terminowego zaciągniętego przez CIECH S.A. o nominale 1 045 mln PLN	Swap stopy procentowej WIBOR6M na stałą stopę (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)
Ryzyko stopy procentowej (zmiana EURIBOR 6M)	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Płatności odsetkowe kredytu terminowego zaciągniętego przez CIECH S.A. o nominale 69 673 tys. EUR	Swap stopy procentowej EURIBOR 6M na stałą stopę
Ryzyko zmian cen surowców	Zabezpieczenie kosztów nabycia jednostek CO ₂	Koszt nabycia jednostek CO ₂ w 2017 i 2018 roku	Kontrakty futures na zakup certyfikatów CO ₂
Ryzyko zmian cen surowców	Zabezpieczenie kosztów nabywanego	Koszt nabywanego gazu w latach 2016-2020	Nabyte opcje call wbudowane w kontrakt dostawy gazu

Zabezpieczane ryzyko	Typ zabezpieczenia	Pozycja zabezpieczana	Instrument zabezpieczający
	gazu w latach 2016-2020		
Ryzyko walutowe EUR/PLN	Zabezpieczenie inwestycji netto	Pozycję zabezpieczaną stanowi część udziałów w aktywach netto jednostki podporządkowanej	Kredyt terminowy w EUR
Ryzyko walutowe EUR/PLN	Zabezpieczenie inwestycji netto	Pozycję zabezpieczaną stanowi część udziałów w aktywach netto jednostki podporządkowanej	Wyemitowane obligacje denominowane w EUR

Transakcje wyznaczone na instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń / zabezpieczane ryzyko	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy	Kwota ujęta w kapitale własnym (po uwzględnieniu podatku dochodowego) na dzień 31.12.2017	Kwota przeniesiona z kapitału własnego i ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat) po uwzględnieniu podatku dochodowego) w okresie 01.01-31.12.2017	Nieefektywność ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat	Przewidywany okres wystąpienia przepływów/ Oczekiwany termin wpływu na wynik finansowy
Ryzyko walutowe					
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(18 197)	-	-	od 01.01.2020 do 31.12.2022
CIECH S.A. - seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS	(599)	(485)	14 349	1 287	od 01.01.2018 do 25.11.2020
CIECH S.A. - Forward walutowy EUR/PLN	4 271	3 459	13 151	-	od 01.01.2018 do 31.12.2018
CIECH S.A. - Forward walutowy USD/RON	1 429	1 200	449	-	od 01.01.2018 do 30.11.2018
CIECH Vitrosilicon S.A. - forward EUR/PLN	397	322	1 345	-	od 01.01.2018 do 31.12.2018
Ryzyko stopy procentowej					
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 80 mln PLN	-	-	(1 043)	-	Desygnacja zamknięta
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 70 mln EUR	(1 746)	(1 414)	(1 104)	-	od 01.01.2017 do 25.11.2020
CIECH S.A. - swap stopy procentowej (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)	11 130	9 018	518	-	od 01.01.2017 do 25.11.2020
Ryzyko cen surowców					
CIECH Soda Polska S.A. - kontrakty Futures na zakup certyfikatów CO ₂	11 458	11 458	-	-	od 01.01.2017 do 31.12.2018
Grupa SDC - wydzielone instrumenty opcyjne wbudowane w kontrakt dostawy gazu	4 914	4 660	1 604	-	od 01.01.2018 do 31.03.2020
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych razem	31 254	10 021	29 270	1 287	
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(5 864)	-	-	W momencie sprzedaży akcji
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu kredytu terminowego	(290 599)	5 548	-	-	W momencie sprzedaży akcji
Zabezpieczenie inwestycji netto - ryzyko walutowe	(290 599)	(316)*	-		
RAZEM	(259 345)	9 705	29 270	1 287	

*Kwota ujęta w kapitale własnym pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą”.

Transakcje wyznaczone na instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń / zabezpieczane ryzyko	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy	Kwota ujęta w kapitale własnym (po uwzględnieniu podatku dochodowego) na dzień 31.12.2016	Kwota przeniesiona z kapitału własnego i ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat) po uwzględnieniu podatku dochodowego) w okresie 01.01-31.12.2016	Nieefektywność ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat	Przewidywany okres wystąpienia przepływów/ Oczekiwany termin wpływu na wynik finansowy
Ryzyko walutowe					
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(18 197)	-	-	od 01.01.2020 do 31.12.2022
CIECH S.A. - seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS	(60 187)	(48 751)	14 407	1 862	od 01.01.2017 do 25.11.2020
CIECH S.A. - Forward walutowy EUR/PLN	1 616	1 309	2 706	-	od 01.01.2017 do 31.12.2018
CIECH S.A. - Forward walutowy USD/PLN	-	-	(112)	-	Desygnacja zamknięta
CIECH S.A. - Forward walutowy USD/RON	(3 861)	(3 245)	-	-	od 01.01.2017 do 30.11.2018
CIECH Vitrosilicon S.A. - forward EUR/PLN	94	76	-	-	od 01.01.2017 do 31.12.2017
Ryzyko stopy procentowej					
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 80 mln PLN	(1 241)	(1 005)	(1 070)	-	od 01.01.2017 do 05.12.2017
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 70 mln EUR	(2 691)	(2 180)	(806)	-	od 01.01.2017 do 25.11.2020
CIECH S.A. - swap stopy procentowej (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)	15 127	12 253	271	-	od 01.01.2017 do 25.11.2020
Ryzyko cen surowców					
CIECH Soda Polska S.A. - kontrakty Futures na zakup certyfikatów CO ₂	5 012	5 012	-	-	od 01.01.2017 do 31.12.2018
Grupa SDC - wydzielone instrumenty opcyjne wbudowane w kontrakt dostawy gazu	11 772	9 422	2 087	-	od 01.01.2017 do 31.03.2020
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych razem	(34 359)	(45 306)	17 483	1 862	
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(5 864)	-	-	W momencie sprzedaży akcji
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu kredytu terminowego	(308 233)	(8 736)	-	-	W momencie sprzedaży akcji
Zabezpieczenie inwestycji netto - ryzyko walutowe	(308 233)	(14 600)*	-		
RAZEM	(342 592)	(59 906)	17 483	1 862	

*Kwota ujęta w kapitale własnym pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą”.

Celem Grupy przy podejmowaniu decyzji o wdrożeniu zasad rachunkowości zabezpieczeń było ograniczenie wpływu zmiany stopy procentowej, wpływu różnic kursowych z tytułu zaciągniętych zobowiązań (m.in. kredyty) oraz wpływu zmiany cen surowców (gaz, certyfikaty CO₂) na sprawozdanie z zysków lub strat poprzez odzwierciedlenie ich zabezpieczającego charakteru w sprawozdaniach finansowych.

Wynik z rozliczenia części efektywnej instrumentów zabezpieczających jest odnoszony z pozycji kapitałów własnych do sprawozdania z zysków lub strat w momencie realizacji pozycji zabezpieczanej i jej wpływu na sprawozdanie z zysków lub strat.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpił przypadek stwierdzenia braku możliwości realizacji przyszłej transakcji, w odniesieniu do której zastosowano rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Pozostałe powiązania (nie wymienione w powyższej tabeli) zostały rozwiązane i rozliczone w poprzednim okresie sprawozdawczym w związku z pojawieniem się pozycji zabezpieczanej.

Przychody ze sprzedaży wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń są określane jako wysoce prawdopodobne. Ich wystąpienie jest założone w długoterminowej projekcji finansowej Grupy. Dodatkowo w znacznej części są to transakcje z wieloletnimi klientami Spółek Grupy, co uwiarygodnia prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkach zagranicznych w części efektywnej został zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów Grupy CIECH.

8.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Zasady zarządzania ryzykiem

Grupa CIECH aktywnie zarządza ryzykiem operacyjnym i finansowym, dążąc do redukcji zmienności przepływów pieniężnych oraz maksymalizowania wartości rynkowej spółek.

Polityka Grupy CIECH zakłada stosowanie naturalnego hedgingu przepływów importowych i eksportowych, oraz zabezpieczenie do 75% ekspozycji netto przed ryzykiem zmiany kursów walut przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych oraz do 100% ekspozycji na ryzyko stopy procentowej.

W 2017, 2016 oraz 2015 roku były zawierane terminowe transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej (transakcje forward, IRS i CIRS).

Zarządzanie środkami pieniężnymi

Grupa CIECH korzysta z usług banków o wysokiej wiarygodności, posiadających duże doświadczenie w obszarze zarządzania gotówką. Alokacja środków finansowych w spółkach Grupy realizowana jest m.in. poprzez wykorzystanie pożyczek wewnątrzgrupowych, wypłatę dywidend ze spółek zależnych, uczestnictwo w systemie zarządzania środkami pieniężnymi (cashpooling) oraz podniesienia kapitału spółek zależnych.

Informacje ilościowe i jakościowe na temat ryzyka finansowego

Grupa CIECH zarządza ryzykiem finansowym między innymi w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania strategię zabezpieczania ryzyk rynkowych. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym ma na celu wskazanie obszarów, co do których wymagane jest przeprowadzenie analizy ryzyka, przedstawienie środków umożliwiających wskazanie i pomiar ryzyka, określenie działań podjętych w związku ze wskazanymi obszarami ryzyka oraz przedstawienie rozwiązań organizacyjnych w odniesieniu do procesu zarządzania ryzykiem.

Grupa dąży do realizacji głównych celów, jednocześnie starając się unikać nadmiernej ekspozycji na ryzyko rynkowe. Wspomniany wyżej cel Grupa stara się osiągnąć poprzez wskazywanie, monitorowanie i zabezpieczanie ryzyka wahań przepływów pieniężnych oraz monitorowanie wielkości i kosztów zadłużenia. Dokonując oceny ryzyka, Grupa bierze pod uwagę efekt portfelowy ryzyka, będący wynikiem różnorodnego charakteru prowadzonej działalności. Skutki ryzyka znajdują odzwierciedlenie w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Zarządzanie ryzykiem finansowym obejmuje proces wskazania, pomiaru i określenia sposobu reakcji na to ryzyko, w tym procesy związane z wahaniami kursów walut i wahaniami stóp procentowych. Grupa monitoruje obszary ryzyka, które są najbardziej istotne z punktu widzenia prowadzonej działalności.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa finansuje swoją działalność głównie kredytami terminowymi. Wysokość kosztów długu oprocentowanego posiadanego przez Grupę uzależniona jest od stopy referencyjnej. Dotyczy to kredytów terminowych, udostępnionych na podstawie umowy kredytów z dnia 29 października 2015 roku w kwocie 1 045 mln zł oraz 70 mln EUR, kredytu rewolwingowego który jest udostępniany na podstawie umowy kredytów z 29 października 2015 roku w wysokości do 250 mln zł (zadłużenie na koniec 2017 roku wynosiło 0 zł), kredytów w rachunku bieżącym oraz części kontraktów leasingowych i faktoringowych.

Grupa jest zatem narażona na ryzyko zmian kosztów finansowych, wynikających ze zmiany oprocentowania istniejącego zadłużenia. Może to w efekcie prowadzić do wzrostu kosztów finansowych, a co za tym idzie pogorszenia wyników finansowych Grupy CIECH. Ryzyko to jest częściowo zredukowane przez posiadane przez Grupę CIECH aktywa (depozyty bankowe) oprocentowane według zmiennej stopy procentowej oraz przez zawierane transakcje zabezpieczające.

W 2017 roku Grupa CIECH korzystała z następujących transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej:

- transakcja typu interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od obligacji wyemitowanych w dniu 5 grudnia 2012 roku. Transakcja zabezpieczała zadłużenie o wartości nominalnej 80 mln zł i została zawarta w marcu 2013 roku. W związku ze spłatą obligacji na 31 grudnia 2017 roku transakcja ta już nie występuje,

- transakcja typu interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od kredytu terminowego udostępnionego w listopadzie 2015 roku. Transakcja zabezpiecza zadłużenie o wartości nominalnej 70 mln EUR i została zawarta w listopadzie 2015 roku oraz
- transakcje typu currency and interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od kredytu terminowego udostępnionego w listopadzie 2015 roku. Transakcja zabezpiecza zadłużenie o wartości nominalnej 1 045 mln zł i została zawarta w listopadzie 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia pozycje narażone na ryzyko stopy procentowej (bez instrumentów pochodnych):

Całkowita wartość bilansowa	31.12.2017	31.12.2016
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(865 052)	(1 116 142)
Aktywa finansowe	489 754	414 369
Zobowiązania finansowe*	1 354 806	1 530 511

*w tym 80 mln PLN zabezpieczone IRS (dotyczy 2016 roku), 70 mln EUR zabezpieczone IRS, 1 045 mln PLN zabezpieczone CIRS – transakcja IRS wydzielona w ramach dekompozycji CIRS

Poniższe zestawienie prezentuje skutki zmiany stopy procentowej o 100 punktów bazowych w stosunku do wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej pozycji instrumentów na zmienną stopę procentową.

	Sprawozdanie z zysków lub strat		Kapitał własny*	
	Wzrost o 100 bp	Spadek o 100 bp	Wzrost o 100 bp	Spadek o 100 bp
31.12.2017				
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(8 651)	8 651	-	-
Transakcje zamiany stopy procentowej*	-	-	29 349	(30 594)
Wrażliwość przepływów pieniężnych (netto)	(8 651)	8 651	29 349	(30 594)
31.12.2016				
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(11 161)	11 161	-	-
Transakcje zamiany stopy procentowej*	-	-	37 506	(39 426)
Wrażliwość przepływów pieniężnych (netto)	(11 161)	11 161	37 506	(39 426)

* Nie uwzględnia się wpływu wyniku finansowego na kapitał.

Ryzyko zmian kursów walutowych

Ryzyko walutowe jest nieuchronnym elementem prowadzenia działalności handlowej denominowanej w walutach obcych. Grupa CIECH ze względu na charakter przeprowadzanych operacji importowo-eksportowych posiada ekspozycję walutową związaną ze znaczną przewagą działalności eksportowej nad importową. Źródłami ryzyka walutowego, na jakie narażone były Spółki Grupy CIECH w 2017 roku były: transakcje zakupu surowców, sprzedaży produktów, zaciągnięte kredyty oraz środki pieniężne w walutach obcych. Niekorzystne zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do pogorszenia się wyników finansowych Grupy CIECH.

Analiza ryzyka kursowego koncentruje się na poziomie operacyjnych przepływów pieniężnych dla Grupy CIECH bez Grupy SDC, która została wyłączona z analizy, gdyż jej walutą funkcjonalną jest EUR, w której dokonywane są wszystkie raportowane przepływy operacyjne tej spółki.

W 2017 roku Grupa CIECH używała kontraktów zabezpieczających typu forward w celu częściowego zabezpieczenia ryzyka walutowego. Grupa CIECH dąży do naturalnego zabezpieczenia ekspozycji walutowej, włączając w to dopasowanie przepływów w danej walucie wynikających ze sprzedaży i zakupów oraz strategiczne denominowanie zadłużenia w EUR, w celu dopasowania go do przewidywanej ekspozycji na ryzyko walutowe w działalności operacyjnej.

Poniższe zestawienie zawiera szacunek bilansowej ekspozycji walutowej Grupy CIECH w EUR (z wyłączeniem danych Grupy SDC) oraz w USD na dzień 31 grudnia 2017 oraz 2016 roku z tytułu instrumentów finansowych.

Ekspozycja na ryzyko walutowe w EUR ('000)	31.12.2017	31.12.2016	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów*
Aktywa				
Udzielone pożyczki wrażliwe na zmianę kursu	61 191	49 726	x	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	23 181	18 290	x	

Ekspozycja na ryzyko walutowe w EUR ('000)	31.12.2017	31.12.2016	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów*
Środki pieniężne, w tym lokaty bankowe	21 003	26 459	x	
Pasywa				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne	(18 780)	(18 874)	x	
Zobowiązania z tytułu kredytu terminowego oraz pożyczek	(69 673)	(69 773)		x
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(23 600)	(60 400)		x
Instrumenty zabezpieczające: CIRS (transakcje forward wydzielone w ramach dekompozycji CIRS)	(246 665)	(246 781)		x
Pozycja całkowita	(253 343)	(301 353)		

*Wycena instrumentów finansowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń odnoszona jest do innych całkowitych dochodów, nieefektywność rozpoznawana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Ekspozycja na ryzyko walutowe w USD ('000)	31.12.2017	31.12.2016	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów*
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	15 464	17 298	x	
Środki pieniężne, w tym lokaty bankowe	10 080	3 065	x	
Pasywa				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne	(3 862)	(4 558)	x	
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(5 600)	(33 800)		x
Pozycja całkowita	16 082	(17 995)		

*Wycena instrumentów finansowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń odnoszona jest do innych całkowitych dochodów, nieefektywność rozpoznawana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Tabela zawiera analizę wrażliwości poszczególnych pozycji bilansu na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe EUR	('000 PLN)*	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów
31.12.2017			
Walutowe pozycje bilansowe	169	866	(697)
Instrumenty Zabezpieczające: Forward oraz CIRS	(2 703)	-	(2 703)
31.12.2016			
Walutowe pozycje bilansowe	58	756	(698)
Instrumenty Zabezpieczające: Forward oraz CIRS	(3 072)	-	(3 072)

* Wzrost kursu EUR/PLN o 1 grosz.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe USD	('000 PLN)*	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów
31.12.2017			
Walutowe pozycje bilansowe	217	217	-
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(56)	-	(56)
31.12.2016			
Walutowe pozycje bilansowe	158	158	-
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(338)	-	(338)

* Wzrost USD/PLN o 1 grosz.

Ryzyko zmian cen surowców

W ramach działalności Grupy CIECH istotną część transakcji stanowi import, jak i eksport surowców chemicznych. Rynki surowcowe charakteryzują się dużą cyklicznością związaną z wahaniami koniunktury w gospodarce światowej. Rosnące ceny surowców powodują z jednej strony obniżkę marż pośredników handlowych, słabnący popyt u odbiorców. Z drugiej strony malejące ceny są najczęściej oznaką słabnącego popytu i początków dekonunktury. Na rynku krajowym, surowce podlegają podobnym tendencjom. Utrzymanie stabilnego tempa wzrostu i stabilnych cen surowców chemicznych będzie miało pozytywny skutek w zakresie działalności handlowej Grupy CIECH. Znaczne wahania popytu i cen spowodowane bądź szybkim wzrostem gospodarczym, bądź stagnacją gospodarczą będą negatywnie oddziaływać na działalność w zakresie obrotu surowcami chemicznymi przez Grupę CIECH. Grupa CIECH redukuje ryzyko cenowe poprzez zawieranie umów z dostawcami z odpowiednią formułą cenową.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niebezpieczeństwo, iż kontrahent nie wypełni zobowiązań umownych narażając kredytodawcę na straty finansowe.

Z punktu widzenia Grupy CIECH ryzyko kredytowe związane jest z:

- należnościami handlowymi od kontrahentów,
- środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi.

Grupa CIECH jest narażona na ryzyko kredytowe związane z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje sprzedaży produktów i towarów. Ryzyko to ograniczane jest poprzez stosowanie wewnętrznych procedur ustalania wielkości limitów kredytowych dla odbiorców oraz zarządzania należnościami handlowymi (grupa stosuje zabezpieczenia w postaci akredytyw, gwarancji bankowych, hipotek, ubezpieczenia należności oraz factoringu bez regresu). Istotne znaczenie w działalności kredytowej odbiorców ma ocena ich wiarygodności oraz uzyskanie odpowiednich zabezpieczeń od kredytobiorcy, pozwalających na zredukowanie strat w przypadku niespłacenia przez niego zadłużenia. Ocena ryzyka kredytowego odbiorcy następuje przed zawarciem umowy oraz cyklicznie przy kolejnych dostawach towarów zgodnie z obowiązującymi procedurami. Ocena ryzyka portfela należności dokonywana jest cotygodniowo. Na wybranych rynkach, na których zwyczajowo stosowane są bardziej ryzykowne terminy płatności spółki Grupy korzystają z usług wyspecjalizowanych firm ubezpieczających należności.

Ryzyko kredytowe związane z posiadanymi na rachunkach środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest niskie, ponieważ Grupa CIECH zawiera transakcje z bankami o wysokim ratingu i ustabilizowanej pozycji rynkowej.

Zdaniem Spółek Grupy CIECH aktywa nieprzeterminowane i nieobjęte odpisem mają wysoką jakość kredytową.

Na koniec okresu sprawozdawczego w Grupie występowała pożyczka zewnętrzna udzielona przez CIECH Trading S.A. do spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej w wysokości 26 087 tys. zł. Wartość bilansowa pożyczki odpowiada wartości posiadanego przez spółkę zabezpieczenia, głównie w postaci hipotek.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję narażoną na ryzyko kredytowe dla aktywów finansowych na koniec okresu sprawozdawczego.

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	489 754	414 369
Pożyczki i należności	411 011	402 159
Aktywa finansowe z wyceny instrumentów pochodnych	59 837	75 792
Instrumenty wbudowane	15 717	28 955
RAZEM	976 319	921 275

Grupa CIECH nie posiada istotnych pozycji, które na dzień sprawozdawczy były nieściągalne, a nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej klasyfikacja należności z tytułu dostaw i usług wg długości okresu przeterminowania.

	31.12.2017		31.12.2016	
	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu (brutto)	Odpis z tytułu utraty wartości	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu (brutto)	Odpis z tytułu utraty wartości
Bez przeterminowania	337 886	(427)	319 398	(1 379)
Do 1 miesiąca	33 895	(92)	37 610	(609)
1-3 miesięcy	5 641	(25)	3 390	(92)
3-6 miesięcy	4 560	(82)	9 268	(2 269)
6-12 miesięcy	2 572	(670)	6 152	(4 095)
Powyżej roku	29 235	(27 569)	30 226	(29 441)
RAZEM	413 789	(28 865)	406 044	(37 885)

	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu		Pożyczki udzielone	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Segment sodowy	222 954	234 136	-	-
Segment organiczny	132 210	102 633	-	-
Segment krzemiany i szkło	27 271	29 184	-	-
Segment transportowy	15 930	17 126	-	-
Pozostała działalność	18 871	24 729	26 087	34 000
Korekty konsolidacyjne	(32 312)	(39 649)	-	-
RAZEM	384 924	368 159	26 087	34 000

	31.12.2017		31.12.2016	
	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu	Pożyczki udzielone
Polska	154 659	26 087	132 198	34 000
Unia Europejska (bez Polski)	147 585	-	157 353	-
Pozostała Europa	24 753	-	23 326	-
Ameryka Północna	54	-	506	-
Ameryka Południowa	117	-	1 374	-
Afryka	3 779	-	2 852	-
Azja	53 977	-	50 550	-
RAZEM	384 924	26 087	368 159	34 000

Ryzyko związane z płynnością

Grupa CIECH jest narażona na ryzyko związane z utrzymaniem płynności ze względu na relatywnie wysoki udział finansowania zewnętrznego (wynikającego z kredytu terminowego, kredytu obrotowego oraz umów leasingowych) w stosunku do osiągniętych wyników operacyjnych, ograniczone możliwości pozyskania nowego finansowania ze względu na istniejący wysoki poziom zadłużenia oraz ryzyko nie utrzymania istniejącego finansowania długoterminowego w wyniku naruszenia zobowiązań określonych w warunkach umowy kredytowej.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z płynnością, stosowane są następujące środki:

- bieżące monitorowanie płynności spółek Grupy CIECH,
- monitorowanie i optymalizacja poziomu kapitału obrotowego,
- dostosowanie poziomu i harmonogramu nakładów inwestycyjnych,
- pożyczki wewnątrzgrupowe oraz poręczenia zobowiązań spółek Grupy,
- monitorowanie wykonania zobowiązań wynikających z warunków umów dotyczących zadłużenia.

Finansowanie dłużne Grupy zapewniane jest poprzez kredyt terminowy. Ponadto Grupie udostępniony został kredyt rewalwingowy w wysokości 250 mln zł, stanowiący dodatkowe źródło płynności bieżącej i finansowania kapitału obrotowego (kwota wykorzystanego kredytu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 0).

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zobowiązań finansowych w podziale na terminy zapadalności w wartościach nominalnych.

31.12.2017	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Poniżej 6 miesięcy	do 12 miesięcy	1-2 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat
Pozostałe zobowiązania finansowe:	(1 738 485)	(1 821 902)	(424 279)	(215 123)	(226 365)	(956 135)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(380 404)	(380 404)	(380 404)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	(1 329 919)	(1 413 336)	(15 713)	(215 123)	(226 365)	(956 135)	-
Faktoring	(28 162)	(28 162)	(28 162)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(24 888)	(26 769)	(2 323)	(2 938)	(7 894)	(7 744)	(5 870)
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	(43 669)	(45 900)	(393)	(1 205)	(5 328)	(38 974)	-
RAZEM	(1 807 042)	(1 894 571)	(426 995)	(219 266)	(239 587)	(1 002 853)	(5 870)

31.12.2016	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Poniżej 6 miesięcy	do 12 miesięcy	1-2 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat
Pozostałe zobowiązania finansowe:	(1 901 740)	(2 039 902)	(417 013)	(182 843)	(469 286)	(970 760)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(367 420)	(367 420)	(367 420)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	(1 346 436)	(1 475 144)	(17 549)	(17 549)	(469 286)	(970 760)	-
Obligacje	(160 382)	(169 836)	(4 542)	(165 294)	-	-	-
Faktoring	(27 502)	(27 502)	(27 502)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(23 693)	(26 301)	(2 635)	(2 630)	(6 487)	(8 757)	(5 792)
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	(126 935)	(136 184)	(2 888)	(2 674)	(14 119)	(116 503)	-
RAZEM	(2 052 368)	(2 202 387)	(422 536)	(188 147)	(489 892)	(1 096 020)	(5 792)

Szczegółowe informacje dotyczące przychodów oraz kosztów związanych z instrumentami finansowymi ujętych w sprawozdaniu z zysków lub strat przedstawione zostały w nocie 8.1.

8.4. USTALENIE WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów finansowych.

	31.12.2017		31.12.2016	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	489 754	489 754	414 369	414 369
Udzielone pożyczki	26 087	26 087	34 000	34 000
Należności z tytułu dostaw i usług	337 668	337 668	298 004	298 004
Aktywa finansowe z wyceny instrumentów pochodnych	59 837	59 837	75 792	75 792
Aktywa z tytułu wyceny instrumentów wbudowanych	15 717	15 717	28 955	28 955
Należności z tytułu faktoringu	47 256	47 256	70 155	70 155
AKTYWA	976 319	976 319	921 275	921 275
Kredyty i pożyczki	(1 329 919)	(1 335 630)	(1 346 436)	(1 353 264)
Dłużne papiery wartościowe - obligacje	-	-	(160 382)	(160 000)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(380 404)	(380 404)	(367 420)	(367 420)
Zobowiązania z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	(43 669)	(43 669)	(126 935)	(126 935)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(24 888)	(24 888)	(23 693)	(23 693)
Zobowiązania z tytułu faktoringu	(28 162)	(28 162)	(27 502)	(27 502)
ZOBOWIĄZANIA	(1 807 042)	(1 812 753)	(2 052 368)	(2 058 814)

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych odpowiada kwotom, za które można by wymienić te instrumenty w ramach transakcji rynkowej pomiędzy dobrze poinformowanymi stronami. Do oszacowania wartości godziwej przyjęto poniższe założenia:

- wartości środków pieniężnych, należności z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie są wyceniane do wartości godziwej – przyjmuje się wartość bilansową jako najbardziej zbliżoną do wartości godziwej ze względu na krótkie terminy zapadalności tych instrumentów,
- wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według zamortyzowanego kosztu, dla których nie istnieje aktywny rynek, ustalono jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

Wycena do wartości godziwej pogrupowana jest według trzystopniowej hierarchii:

- Poziom 1** – wartość godziwa oparta jest o notowania rynkowe, ceny giełdowe (niekorygowane), oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach.
- Poziom 2** - Grupa CIECH wycenia instrumenty pochodne do wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny instrumentów finansowych, przy wykorzystaniu ogólnie dostępnych stóp procentowych, kursów walutowych.
- Poziom 3** – wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny, nie opierających się jednak o obserwowalne dane rynkowe.

Aktywa i zobowiązania wyceniane do wartości godziwej

	31.12.2017			31.12.2016		
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA	11 458	75 554	44 268	5 012	104 747	31 384
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	44 268	-	-	31 384
Instrumenty zabezpieczające	-	59 837	-	-	75 792	-
Kontrakty Futures	11 458	-	-	5 012	-	-
Instrumenty wbudowane	-	15 717	-	-	28 955	-
ZOBOWIĄZANIA	-	43 669	-	-	126 935	-
Instrumenty zabezpieczające	-	43 669	-	-	126 935	-
RAZEM	11 458	119 223	44 268	5 012	231 682	31 384

Na 31 grudnia 2017 roku Grupa CIECH posiadała następujące typy instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej:

- zawarte przez CIECH Soda Polska S.A. kontrakty futures na zakup certyfikatów CO₂, zabezpieczające koszt nabycia jednostek CO₂ w 2017 i 2018 roku - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 1,
- zawarte przez jednostkę dominującą CIECH S.A.: kontrakty zabezpieczające stopę procentową (interest rate swap), kontrakt CIRS (currency and interest rate swap) EUR/PLN - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2,
- zawarte przez CIECH Vitrosilicon S.A. forward walutowy EUR/PLN - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2,
- wydzielone instrumenty opcyjne (nabyte opcje typu call) wbudowane w kontrakt dostawy gazu zawarty przez CIECH Energy Deutschland GmbH 1 sierpnia 2016 roku, zabezpieczające koszt nabywanego gazu w latach 2016-2020 - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2,
- zawarte przez CIECH S.A. forwardy walutowy EUR/PLN i USD/RON - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

W ciągu 2017 roku nie nastąpiły transfery instrumentów wycenianych w wartości godziwej w hierarchii wartości godziwej. Nie nastąpiły również zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych, ani zmiany warunków prowadzenia działalności gospodarczej, które mogłyby mieć wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych.

Wartość godziwa zawartych instrumentów wyznaczana jest następująco:

- wartość godziwa kontraktu zabezpieczającego stopę procentową ustalana jest jako różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych (przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę tzw. floating leg oraz o stałą stopę procentową tzw. fixed leg). Danymi wejściowymi są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych z serwisu Reuters.
- wartość godziwa kontraktu CIRS ustalana jest jako różnica zdyskontowanych odsetkowych oraz kapitałowych przepływów pieniężnych. Danymi wejściowymi są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych oraz notowania cross currency basis-swaps wg serwisu Reuters.
- wartość godziwa forwardu walutowego ustalana jest jako różnica pomiędzy kursem transakcyjnym, a kursem forward na dzień wyceny, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Danymi wejściowymi do wyceny są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych oraz kursów walutowych spot z serwisu Reuters, na podstawie których wyliczany jest kurs forward.
- kontrakty futures CO₂ rozliczane są dziennie do cen rozliczeniowych kontraktów wg notowań giełd ICE oraz EEX.
- nabyte opcje typu call, wbudowane w kontrakt dostawy gazu, wyceniane są przy wykorzystaniu modelu wyceny opcji Blacka-Scholes'a przy uwzględnieniu terminowych cen gazu określonych na podstawie notowań kontraktów na giełdach ICE oraz EEX oraz implikowanych zmienności cen gazu określonych na podstawie notowań giełdowych opcji na gaz.

	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Długoterminowe aktywa finansowe	Krótkoterminowe aktywa finansowe	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania handlowe i pozostałe	RAZEM
31.12.2017						
IRS EUR	-	210	-	(620)	(1 336)	(1 746)
CIRS	-	34 876	18 654	(40 908)	(805)	11 817
Forward EUR/PLN	-	-	4 668	-	-	4 668
Forward USD /RON	-	-	1 429	-	-	1 429
Instrumenty wbudowane	-	8 576	7 141	-	-	15 717
Kontrakty futures	11 458	-	-	-	-	11 458
RAZEM	11 458	43 662	31 892	(41 528)	(2 141)	43 343
31.12.2016						
IRS PLN	-	-	-	-	(1 241)	(1 241)
IRS EUR	-	58	-	(1 506)	(1 243)	(2 691)
CIRS	-	55 569	18 454	(119 083)	-	(45 060)
Forward EUR/PLN	-	967	743	-	-	1 710
Forward USD /RON	-	-	-	(340)	(3 521)	(3 861)
Instrumenty wbudowane	-	22 182	6 773	-	-	28 955
Kontrakty futures	5 012	-	-	-	-	5 012
RAZEM	5 012	78 776	25 970	(120 929)	(6 005)	(17 176)

Pozycją wycenianą do wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym są też nieruchomości inwestycyjne. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 3. Portfel nieruchomości inwestycyjnych wyceniany jest przez zewnętrznego, niezależnego rzeczoznawcę majątkowego lub na podstawie zawartej przedwstępnej umowy sprzedaży. W wycenie wartości godziwej gruntów położonych w Bydgoszczy użytkownych na podstawie prawa wieczystego użytkowania, zastosowano podejście porównawcze, a wycena gruntów położonych w Warszawie stanowiących własność, została dokonana na podstawie zawartej przedwstępnej umowy sprzedaży. Podejście porównawcze oznacza pomiar wartości poprzez analizę niedawnych transakcji sprzedaży lub ofert, porównywalnych aktywów. Transakcje te lub oferty są odpowiednio korygowane tak, aby uwzględnić różnice w aktywach wycenianych i aktywach porównywalnych w dniu ich sprzedaży, np. data sprzedaży, lokalizacja, powierzchnia, stan techniczny i inne. Zgodnie z metodą korygowania ceny średniej, szacowanie wartości nieruchomości

będącej przedmiotem wyceny polega na korekcie średniej ceny nieruchomości podobnych, tworzących bazę do porównania przez współczynniki korygujące odpowiadające poszczególnym cechom tych nieruchomości. Podstawą obliczeń jest baza nieruchomości porównawczych, opisana za pomocą atrybutów kształtujących poziom cen nieruchomości oraz cen transakcyjnych tych nieruchomości.

Wycena budynków znajdujących się w Bydgoszczy oraz grupy środków trwałych określonych jako infrastruktura techniczna (obejmująca aktywa, które są niezbędne do funkcjonowania nieruchomości, jednak nie stanowią przedmiotu obrotu na wtórnym rynku) jest syntetycznie zawarta w wartości gruntów wycenianych podejściem porównawczym. Budynki i budowle zlokalizowane na działkach położonych w Bydgoszczy nie wpływają na wartość rynkową tych gruntów, stąd dla celów księgowych wartość tej grupy aktywów została określona w oparciu o ich wartość księgową. W ostatecznym bilansie wartość gruntów pomniejszono o wartość budynków i budowli.

Przy wycenie według wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych nie uwzględnia się kosztów transakcji, które jednostka mogłaby dodatkowo ponieść, przyszłych nakładów inwestycyjnych w związku z ulepszeniem lub udoskonaleniem nieruchomości, a także przyszłych korzyści z tytułu poniesienia tychże nakładów.

Weryfikację ujętej wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych przeprowadza się i ujmuje nie rzadziej niż raz w roku na dzień bilansowy kończący rok obrotowy.

Instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej

Grupa CIECH posiada zaciągnięte kredyty terminowe oraz obrotowe, których wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 1 329 919 tys. zł, a wartość godziwa 1 335 630 tys. zł (poziom 2 hierarchii wartości godziwej). Spółka uznała, że wartość godziwa zaciągniętych kredytów nie różni się w sposób istotny od ich wartości nominalnej ze względu na fakt, iż są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej.

Dla pozostałych instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę CIECH (klasyfikowanych głównie jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty, pożyczki i należności, inne niż kredyty i obligacje zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39) wartość godziwa jest zbliżona do wartości księgowej.

9.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższe zestawienia prezentują przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych:

	31.12.2017	31.12.2016
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	65 253	5 634
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	2 812	(1 761)
Zmiana stanu zapasów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(68 065)	(3 873)

	31.12.2017	31.12.2016
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(23 551)	15 785
Reklasyfikacja rezerw z / na zobowiązania	(823)	(6 837)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	6 366	(3 903)
Pozostałe	1	(80)
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(18 007)	4 965

	31.12.2017	31.12.2016
Zmiana stanu należności zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(10 048)	25 986
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	13 517	23 892
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	298	16 003
Zmiana stanu należności z tytułu kawern	19 619	(9 715)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	15 257	(8 132)
Pozostałe	7 346	(9 666)
Zmiana stanu należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(45 989)	(38 368)

	31.12.2017	31.12.2016
Zmiana stanu zobowiązań zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(250 682)	159 713
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	14 594	7 937
Zmiana stanu zobowiązań finansowych	266 408	(42 799)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(4 091)	11 151
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	29 394	(18 608)
Pozostałe	10 536	17 077
Zmiana stanu zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	66 159	134 471

9.2. INFORMACJA O ZMIANACH ZOBOWIĄZAŃ WARUNKOWYCH LUB AKTYWÓW WARUNKOWYCH ORAZ INNE ZAGADNIENIA

Polityka rachunkowości

Aktywa warunkowe zazwyczaj powstają w wyniku nieplanowanych lub innych nieoczekiwanych zdarzeń, które rodzą możliwość wystąpienia wpływu do Grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Przykładem może być roszczenie, którego Grupa dochodzi na drodze postępowania sądowego, a którego wyniki są niepewne. Aktywów warunkowych nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ mogłoby to prowadzić do ujęcia przychodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty.

Za zobowiązania warunkowe Grupa uznaje potencjalny przyszły obowiązek do wykonania świadczeń wynikający z przeszłych zdarzeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy. Mogą to być też zobowiązania, które powstały na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie są ujęte w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania te nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Istotne zobowiązania sporne Grupy CIECH

Łączna wartość istotnych spornych zobowiązań CIECH S.A. i spółek zależnych od CIECH S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku, dochodzących we wszelkiego rodzaju postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej stanowi mniej niż 10% kapitału własnego CIECH S.A.

Istotne wierzycelności sporne Grupy CIECH

Łączna wartość istotnych spornych wierzycelności CIECH S.A. i spółek zależnych CIECH S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku, dochodzących we wszelkiego rodzaju postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej stanowi mniej niż 10% kapitału własnego CIECH S.A.

Aktywa warunkowe i zobowiązania warunkowe, w tym gwarancje i poręczenia

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa warunkowe	23 527	18 864
Pozostałe należności warunkowe*	23 527	18 864
Zobowiązania warunkowe	568 733	698 180
Udzielone gwarancje i poręczenia**	396 408	533 056
Inne***	172 325	165 124

* W tym:

- Aktywo warunkowe w wysokości 18 864 tys. zł związane z pozwem przeciwko GZNF „FOSFOR” Sp. z o.o. o zapłatę z tytułu odszkodowania za złożenie przez GZNF „FOSFOR” Sp. z o.o. rzekomo nieprawdziwych oświadczeń wobec CIECH S.A. o stanie spółki Agrochem Człuchów Sp. z o.o. z siedzibą w Człuchowie.
- W CIECH Soda Polska S.A. rozpoznano aktywo warunkowe w wysokości 4 663 tys. zł – jest to wartość świadectw efektywności energetycznej otrzymanych od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2017 roku, które nie zostały jeszcze zarejestrowane na rachunku Towarowej Giełdy Energii.

** W tym:

- gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w kwocie 1 045 031 tys. zł oraz kredytu rewolwingowego w kwocie 250 000 tys. zł - kwota zobowiązania warunkowego to 323 758 tys. zł,
- gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w wysokości 69 673 tys. EUR – kwota zobowiązania warunkowego to 72 650 tys. zł.

*** W tym głównie:

- w Grupie SDC zobowiązanie warunkowe związane z ochroną środowiska w kwocie 15 190 tys. zł (3 642 tys. EUR),
- zobowiązanie warunkowe z tytułu kar środowiskowych w CIECH Soda Polska S.A. w wysokości 36 474 tys. zł,
- zobowiązania warunkowe w CIECH Soda Polska S.A. z tytułu podpisanych weksli: in blanco na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu otrzymanych dotacji na wypadek ewentualnej korekty finansowej w wysokości 33 483 tys. zł, w związku z otrzymaną dotacją do projektu „Rozbudowa węzła dekantacji i filtracji szlamów podestylacyjnych w wysokości 10 930 tys. zł, w związku z dotacją do projektu „Redukcja emisji pyłu w EC Inowrocław – modernizacja elektrofiltrów kotłów OP 110 nr 2 i 4” w wysokości 882 tys. zł, w związku z dotacją do projektu „Redukcja emisji pyłu w EC Inowrocław – modernizacja elektrofiltrów kotłów OP 110 nr 1 i 3” w wysokości 98 tys. zł,
- zobowiązania warunkowe w CIECH Sarzyna S.A. z tytułu podpisanych weksli: z tytułu otrzymanych dotacji na budowę instalacji produkcyjnej substancji MCPA i MCP-P na kwotę 39 997 tys. zł; z tytułu otrzymanej dotacji na opracowanie i przetestowanie grupy preparatów agrochemicznych na kwotę 14 645 tys. zł,

- zobowiązania warunkowe w CIECH R&D Sp. z o.o. z tytułu podpisanych weksli w związku z otrzymaniem dotacji na inwestycje rozwojowe i optymalizujące procesy produkcyjne w kwocie 19 070 tys. zł.

Wartość zobowiązań warunkowych na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 568 733 tys. zł i spadła w stosunku do poziomu z 31 grudnia 2016 roku o 129 447 tys. zł. Zmiana wynikała głównie z wygaśnięcia gwarancji związanych z wyemitowanymi obligacjami krajowymi (zostały wykupione 6 grudnia 2017 roku) w kwocie 88 000 tys. zł oraz wygaśnięcia 12 marca 2017 roku gwarancji w kwocie 44 240 tys. zł (10 000 tys. EUR) za określone zobowiązania i zapewnienia złożone przez Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej, w ramach umowy sprzedaży i przeniesienia aktywów TDI na BASF. Pozostały spadek wartości zobowiązań wynikał głównie z dodatnich różnic kursowych oraz wygaśnięcia roszczeń pracowniczych.

Poręczenia i gwarancje udzielone na dzień 31 grudnia 2017 roku

Nazwa podmiotu któremu udzielono gwarancji i poręczeń	Łączna kwota zobowiązań, które w całości lub określonej części zostały poręczone i gwarantowane		Warunki finansowe na jakich udzielono gwarancji własnych, z uwzględnieniem wynagrodzenia spółki za udzielone gwarancje; okres na jaki udzielono gwarancji	Podmiot, za którego zobowiązania udzielona została gwarancja
	waluta	zł		
CIECH S.A.				
Landesamt fuer Geologie und Bergwesen Sachsen-Anhalt	3 933 tys. EUR	16 405 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; bezterminowo	CIECH Soda Deutschland (spółka zależna)
BZ WBK Faktor Sp. z o.o.	18 000 tys. zł	18 000 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; bezterminowo	CIECH Trading S.A. (spółka zależna)
Spolana a.s.	1 500 tys. EUR	6 256 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; Zobowiązania powstałe i nierozliczone do 31.12.2018	CIECH Trading S.A. (spółka zależna)
Siemens Industrial Turbo- machinery s.r.o	1 753 tys. EUR	7 312 tys.	Prowizja 0,4% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; raty leasingu nierozliczone do 30.04.2019	CIECH Energy Deutschland GmbH (spółka zależna)
VITROBUDOWA Sp. z o.o.	67 035 tys. zł	67 035 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; 90 dni kalendarzowych od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego	CIECH Vitrosilicon S.A. (spółka zależna)
Razem kwota udzielonych gwarancji i poręczeń				115 008 tys. zł

Wybrane spółki zależne w Polsce, w Niemczech i w Rumunii

Banki:	1 618 789 tys. zł (gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w kwocie 1 045 031 tys. zł oraz kredytu rewolwingowego w kwocie 250 000 tys. zł)	1 982 039 tys.	Prowizja 0,55% od różnicy pomiędzy limitem gwarancji zabezpieczonej aktywami, a nadwyżką limitu gwarancji; 31.12.2023	CIECH S.A. (jednostka dominująca)
Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank Millennium S.A., BZWBK S.A., Bank PKO BP S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., HSBC Bank Polska S.A., ICBC (Europe) S.A. oddział w Polsce	87 091 tys. EUR (gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w wysokości 69 673 tys. EUR)			
Razem kwota udzielonych gwarancji i poręczeń				1 982 039 tys. zł

W 2017 roku spółki Grupy CIECH nie otrzymały żadnych gwarancji, ani poręczeń od jednostek zewnętrznych.

Listy patronackie

Na 31 grudnia 2017 roku, CIECH S.A. była stroną zobowiązaną Listu patronackiego (Patronatserklärung) w odniesieniu do CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG z siedzibą w Staßfurt (CSD), którego beneficjentem jest RWE Gasspeicher GmbH („RWE”), dotyczący zobowiązań CSD wynikających z umowy z dnia 5 maja 2009 roku o wykonanie kawern solnych w celu przechowywania gazu ziemnego na polu górniczym Staßfurt, na podstawie której CSD otrzymała do dnia 31 grudnia 2017 roku płatności od RWE w wysokości 39,5 mln EUR. W liście patronackim CIECH S.A. zobowiązał się m.in. zapewnić, że CSD będzie wyposażona w niezbędne środki finansowe, aby być w stanie wykonywać wobec RWE wszelkie zobowiązania wynikające z w/w umowy.

Kontrole podatkowe

W 2017 roku w pięciu polskich spółkach Grupy CIECH toczyły się kontrole podatkowe, a w jednej równoległe postępowanie kontrolne. Przedmiotem tych kontroli była ocena rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia i wpłacenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2015 (cztery spółki) oraz za rok 2013 (jedna spółka). Wszystkie kontrolowane spółki otrzymały Protokoły z kontroli, a jedna z nich Decyzję wymiarową. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą przede wszystkim nieprawidłowego rozliczenia dochodu z udziału w spółce osobowej (zmniejszenie straty podatkowej z tego tytułu to 313 mln zł).

Wszystkie Spółki złożyły zastrzeżenia do Protokołów lub ich części. W odpowiedzi na zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący podtrzymali swoje stanowisko w kluczowych kwestiach (znaczących wartościowo), uznając natomiast stanowisko Spółek lub ich dodatkowe wyjaśnienia w pozostałych kwestiach. W dalszym kroku w trzech spółkach zostały wszczęte postępowania podatkowe. Jedna ze spółek, w której równoległe z kontrolą podatkową toczyło się postępowanie kontrolne, otrzymała Decyzję wymiarową od której złożyła odwołanie.

Zarządy spółek oraz ich doradcy podatkowi nie zgadzają się z ustaleniami kontrolujących przedstawionymi w protokołach, odpowiedziach na zastrzeżenia do Protokołu lub wydanej Decyzji. Niemniej jednak w przypadku wydania decyzji, w których zostaną przyjęte ustalenia z odpowiedzi na zastrzeżenia do Protokołu i utrzymania ustaleń z Decyzji przez DIAS, może powstać obowiązek uiszczenia oszacowanej przez kontrolujących zaległości podatkowej przez każdą ze spółek w łącznej kwocie 15,1 mln zł za rok 2015 wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od dnia 1 kwietnia 2016 roku oraz w kwocie 1,8 mln zł za rok 2013 (po uwzględnieniu straty podatkowej powstałej w kontrolowanym roku) wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od dnia 1 kwietnia 2014 roku.

Na dzień sporządzenia sprawozdania w czterech spółkach postępowanie kontrolne jest w toku, a w przypadku piątej postępowanie podatkowe nie zostało rozpoczęte. W przypadku trzech spółek do dnia sporządzenia sprawozdania nie otrzymały one Decyzji wymiarowej, a w przypadku czwartej Decyzji Dyrektora Izby Administracji Skarbowej (DIAS).

W roku 2017 w jednej ze spółek Grupy miały również miejsce dalsze działania wynikające z kontroli podatku dochodowego CIT za rok 2010 w postaci rozprawy przed Wojewódzkim Sadem Administracyjnym w Warszawie (WSA). WSA w całości przychylił się do stanowiska Spółki, która pisemne uzasadnienie wydanego wyroku otrzymała już po dniu bilansowym. Do dnia sporządzenia sprawozdania spółka ta nie otrzymała informacji czy DIAS w Warszawie wniósł odwołanie do NSA.

Po dniu bilansowym w jednej ze spółek Grupy rozpoczęła się także kontrola podatkowa w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2016. Na dzień sporządzenia sprawozdania kontrola jest w toku.

Grupa oszacowała, że potencjalny wpływ na obciążenie z tytułu podatku dochodowego (w formie dodatkowych zobowiązań podatkowych lub braku możliwości realizacji aktywa na odroczony podatek dochodowy skalkulowanego na stratach podatkowych), w związku z powyżej opisanymi kwestiami wyniósłby 92,1 mln PLN, gdyby przestało być prawdopodobne, że Grupa będzie w stanie podtrzymać przyjęte przez siebie interpretacje podatkowe przed władzami podatkowymi.

Dodatkowo w wyniku trwającej w niemieckich spółkach Grupy CIECH kontroli za lata 2007-2009 oraz 2010-2015, w przypadku odmiennej oceny przez organy kontrolujące zdarzeń gospodarczych, może powstać obowiązek ponownego obliczenia i potencjalnego zwiększenia zobowiązania podatkowego oraz zapłaty odsetek od zaległości podatkowej. Na moment publikacji sprawozdania finansowego wynik kontroli nie jest znany.

9.3. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

9.3.1. ŁĄCZNE KWOTY TRANSAKcji Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy jednostką dominującą CIECH S.A. oraz wszystkimi podmiotami powiązanymi objętymi procesem konsolidacji zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce.

Szczegółowe informacje o transakcjach pomiędzy Grupą CIECH, a pozostałymi jednostkami powiązаныmi (tj. spółkami kontrolowanymi przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla w stosunku do CIECH S.A. - Kulczyk Investments S.A. oraz spółkami zależnymi w Grupie CIECH, niekonsolidowanymi ze względu na nieistotność) zostały przedstawione poniżej.

TRANSAKcje JEDNOSTEK KONSOLIDOWANYCH Z POZOSTAŁYMI JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	01.01.-31.12.2017	01.01.-31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	5 200	7 334
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	103 259	92 989
Pozostałe przychody operacyjne	2 743	9
Przychody finansowe	754	951
Zakupy produktów, towarów i materiałów	27	350
Zakupy usług, w tym:	35 550	39 413
<i>Kulczyk Holding</i>	758	698
Pozostałe koszty operacyjne	1 279	532
Koszty finansowe	28	16
	31.12.2017	31.12.2016
Należności, w tym:	18 792	15 691
<i>Kulczyk Holding</i>	939	180
Odpisy aktualizujące należności i pożyczki	1	-
Zobowiązania, w tym:	5 135	6 647
<i>Kulczyk Holding</i>	-	858

Warunki transakcji z jednostkami powiązаныmi

Spółki Grupy CIECH zgodnie z najlepszą wiedzą i przekonaniem nie zawierały pomiędzy sobą istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe. Sprzedaż na rzecz oraz zakupy od podmiotów powiązanych dokonywane są według cen odzwierciedlających warunki rynkowe. Zaległe zobowiązania i należności są niezabezpieczone i rozliczane gotówkowo lub przez kompensatę. Należności od jednostek powiązanych nie zostały objęte żadnymi udzielonymi lub otrzymanymi gwarancjami innymi niż opisane w nocie 9.2.

W prezentowanym okresie kluczowy personel kierowniczy CIECH S.A. nie zawierał istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi.

9.3.2. INFORMACJE O TRANSAKcjACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKI LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE

Spółki Grupy CIECH zgodnie z najlepszym osądem nie zawierały pomiędzy sobą istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe. Sprzedaż na rzecz oraz zakupy od podmiotów powiązanych dokonywane są według cen odzwierciedlających warunki rynkowe.

9.3.3. OPIS ISTOTNYCH NIERUTYNOWYCH TRANSAKcji Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w nocie 6.4 niniejszego sprawozdania.

9.3.4. TRANSAKcje Z UDZIAŁEM KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO

Kluczowy personel kierowniczy stanowią osoby posiadające uprawnienia i odpowiedzialność za planowanie, kierowanie i kontrolowanie czynności spółki CIECH S.A. w sposób bezpośredni lub pośredni.

Wynagrodzenie Zarządu CIECH S.A.

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wynagrodzenia oraz świadczeń dodatkowych otrzymanych lub należnych przez poszczególnych Członków Zarządu w 2017 roku oraz w okresie porównywalnym. W latach 2016-2017 osoby wchodzące w skład Zarządu CIECH S.A. nie pobierały wynagrodzenia z tytułu zasiadania w Radach Nadzorczych oraz innych pełnionych funkcji w Spółkach Grupy CIECH.

	2017	2016
Maciej Tybura	4 119	3 701
Artur Król	2 921	1 375
Artur Osuchowski	2 923	2 805
Dariusz Krawczyk	969	5 003
RAZEM	10 932	12 884

Członkowie Zarządu zatrudnieni są na podstawie umów o pracę. Zgodnie z Uchwałą Rady Nadzorczej CIECH S.A. Członkom Zarządu przysługuje:

- wynagrodzenie miesięczne określone w indywidualnych umowach o pracę,
- premia uznaniowa przyznawana przez Radę Nadzorczą CIECH S.A.,
- premia roczna określona w indywidualnych umowach o pracę.

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej CIECH S.A.

	Wynagrodzenie otrzymane od CIECH S.A. w 2017	Wynagrodzenie otrzymane od CIECH S.A. w 2016
Sebastian Kulczyk	-*	38*
Piotr Augustyniak	158	102
Dominik Libicki	117	83
Tomasz Mikołajczak	144	128
Mariusz Nowak	144	102
Artur Olech	144	102
Wojciech Stramski	-	19
RAZEM	707	574

* Od dnia 1 kwietnia 2016 roku Przewodniczący Rady Nadzorczej, p. Sebastian Kulczyk nie pobiera wynagrodzenia, w związku ze zrzeczeniem się roszczenia o wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Członkom Rady Nadzorczej zgodnie z Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy od dnia 1 listopada 2017 roku przysługuje miesięczne wynagrodzenie brutto obliczane jako procent podstawy naliczenia. Podstawę naliczenia stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw z wypłatami z zysku za miesiąc poprzedzający naliczenie, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wynagrodzenie to wypłacane jest w następującej wysokości:

- Przewodniczącemu Rady Nadzorczej - w wysokości stanowiącej 400% podstawy naliczenia;
- Zastępcy Przewodniczącego - w wysokości stanowiącej 350% podstawy naliczenia;
- Członkowi Rady - w wysokości stanowiącej 300% podstawy naliczenia.

Przewodniczącemu Komitetu Audytu przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 150% wynagrodzenia przysługującego Członkowi Rady Nadzorczej. Członkom Komitetu Audytu przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 100% wynagrodzenia przysługującego Członkowi Rady Nadzorczej.

9.4. INFORMACJA O ZAWARTYCH UMOWACH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY CIECH

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku był PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W dniu 25 czerwca 2015 roku CIECH S.A. podpisał umowę z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. na przegląd półrocznych oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych za lata 2015, 2016 i 2017.

W 2017 roku firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i spółki zagraniczne z sieci PricewaterhouseCoopers były również audytorem największych konsolidowanych spółek/grup zależnych od CIECH S.A. m.in. CIECH Soda Polska S.A., Grupa SDC, CIECH Soda Romania S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o.

Wartość umów zawartych z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz spółkami z sieci PricewaterhouseCoopers:

CIECH S.A.	2017*	2016*
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	102	97
Przegląd sprawozdania półrocznego	83	83
Inne usługi poświadczające	1	1
Usługi doradztwa podatkowego	156**	328
Pozostałe usługi	203	3 269
RAZEM	545	3 778
Konsolidowane spółki zależne Grupy CIECH	2017*	2016*
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	914	1 038
Przegląd sprawozdania półrocznego	82	82
Inne usługi poświadczające	-	14
Usługi doradztwa podatkowego	-	75
Pozostałe usługi	23	275
RAZEM	1 019	1 484

*Wynagrodzenie zawiera koszty dodatkowe jak koszty podróży, wyżywienia, noclegów.

**Kwota dotyczy usługi weryfikacji dokumentacji cen transferowych Grupy za lata 2011-2015. Umowa została podpisana przed wejściem w życie ograniczeń dotyczących zlecenia dodatkowych usług audytorowi i została wykonana do końca 2017 roku.

9.5. SKŁAD GRUPY

Polityka rachunkowości – Zasady konsolidacji

Jednostkami zależnymi są podmioty kontrolowane przez jednostkę dominującą. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Grupa posiada zdolność kierowania bezpośrednio lub pośrednio polityką finansową i operacyjną danej jednostki, w celu uzyskiwania korzyści płynących z jej działalności. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień sprawozdawczy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji. Sprawozdania finansowe spółek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli, aż do momentu jej utraty.

Przy wyborze jednostek do konsolidacji Zarząd jednostki dominującej kierował się kryterium istotności ich danych finansowych (zgodnie z założeniami koncepcyjnymi MSSF) dla realizacji obowiązku prawdziwego i rzetelnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy.

Poniższe zestawienie zawiera wykaz spółek konsolidowanych metodą pełną oraz spółek wycenianych metodą praw własności:

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2017 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ
Jednostka dominująca					
CIECH S.A.	Warszawa	Sodowy, organiczny, krzemiany i szkło, transportowy, pozostały	Sprzedaż wyrobów chemicznych produkowanych w Grupie CIECH, sprzedaż towarów chemicznych nabywanych od producentów spoza Grupy, działalność holdingowa, zarządzanie portfelem spółek zależnych, świadczenie usług wsparcia (w obszarze sprzedaży, produkcji, zakupów, finansów, IT, HR i obszarze prawnym) dla wybranych spółek ze swojej grupy kapitałowej, działalność finansową w postaci bezpośredniego udzielania pożyczek na rzecz spółek Grupy.	-	-
Jednostki zależne (bezpośrednio lub pośrednio) konsolidowane metodą pełną					
CIECH R&D Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Działalność badawczo-rozwojowa, udzielanie licencji spółkom Grupy CIECH na korzystanie ze znaków towarowych: „Ciech”, „Ciech Trading” i „Sól Kujawska naturalna czysta”.	100%	100%

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2017 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ
CIECH Trading S.A.	Warszawa	Sodowy, pozostały	Sprzedaż hurtowa i dystrybucja chemikaliów nieorganicznych stałych i organicznych stałych, sprzedaż hurtowa i dystrybucja surowców do chemii gospodarczej, sprzedaż hurtowa i dystrybucja surowców kosmetycznych i farmaceutycznych, sprzedaż hurtowa i dystrybucja wypełniaczy, pigmentów, surowców do farb i lakierów, sprzedaż hurtowa i dystrybucja dodatków do żywności i pasz, sprzedaż hurtowa i dystrybucja kwasów, zasad i innych chemikaliów płynnych.	100%	100%
CIECH Soda Romania S.A.	Ramnicu Valcea, Rumunia	Sodowy, Krzemiany i Szkło	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych.	98,74%	98,74%
CIECH Vitrosilicon S.A.*	Iłowa	Krzemiany i Szkło	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, produkcja szkła gospodarczego i technicznego, produkcja opakowań z tworzyw sztucznych, produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych.	100%	100%
CIECH Transclean Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Pozostały	Transport międzynarodowy płynnych chemikaliów.	100%	100%
CIECH Pianki Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Organiczny	Produkcja chemikaliów organicznych i nieorganicznych pozostałych.	100%	100%
Ciech Group Financing AB	Sztokholm, Szwecja	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	100%
Verbis ETA Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Komplementariusz Verbis ETA Sp. z o.o. SKA.	100%	100%
Verbis ETA Sp. z o.o. SKA	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa, bezpośrednie udzielanie pożyczek na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	100%
CIECH Cerium Sp. z o.o. SK	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	100%
Beta Cerium Sp. z o.o.**	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa, leasingowanie środków trwałych na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	100%
Vasco Polska Sp. z o.o.	Inowrocław	Pozostały	Zagospodarowywanie wapna posodowego do rekultywacji terenów zdegradowanych.	90%	90%
Bosten S.A.	Warszawa	Pozostały	Działalność badawczo-rozwojowa.	100%	-
Grupa CIECH Finance					
CIECH Finance Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Prowadzenie projektów dezinwestycyjnych dotyczących zbędnego majątku trwałego (nieruchomości) i aktywów finansowych (akcji i udziałów spółek kapitałowych), realizacja zakupów wybranych surowców.	100%	100%
CIECH Nieruchomości S.A.	Warszawa	Pozostały	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, zarządzanie nieruchomościami.	100%	100%
JANIKOSODA S.A.	Warszawa	Pozostały	Od marca 2017 roku spółka nie prowadzi działalności operacyjnej.	100%	100%
Grupa CIECH Soda Polska					
CIECH Soda Polska S.A.	Inowrocław	Sodowy	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej.	100%	100%
CIECH Cargo Sp. z o.o.	Inowrocław	Transportowy	Usługi transportowe w zakresie przewozów towarowych.	100%	100%
Cerium Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Komplementariusz CIECH Cerium Sp. z o.o. SKA.	100%	100%

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2017 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ
Gamma Finanse Sp. z o.o.***	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	100%
Cerium Finance Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Prowadzenie działalności finansowej, w szczególności w ramach bezpośredniego udzielania pożyczek oraz leasingowania środków trwałych na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	100%
Grupa CIECH Sarzyna					
CIECH Sarzyna S.A.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Produkcja tworzyw sztucznych, produkcja pestycydów i pozostałych środków chemicznych.	100%	100%
Verbis KAPPA Sp. z o.o.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Komplementariusz Verbis KAPPA Sp. z o.o. SKA, pozostałe pośrednictwo pieniężne.	100%	100%
Verbis KAPPA Sp. z o.o. SKA	Nowa Sarzyna	Organiczny	Pozostałe pośrednictwo pieniężne.	100%	100%
Algete Sp. z o.o.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Udzielanie licencji spółkom Grupy CIECH Sarzyna na korzystanie ze znaku towarowego „Chwastox” dla celów związanych z działalnością gospodarczą.	100%	100%
Grupa SDC					
SDC GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
Sodawerk Holding Stassfurt GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej.	100%	100%
Sodawerk Stassfurt Verwaltungs GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
CIECH Energy Deutschland GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
Kaverngesellschaft Stassfurt GbmH****	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		50%	50%

*Liczba akcji/głosów na WZ przypadających bezpośrednio CIECH S.A. 83,03%, pozostałe 16,97% udział pośredni przez CIECH Soda Polska S.A.

** Komandytariuszami spółki są: CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Soda Polska S.A.

***Udziały w kapitale zakładowym zostały objęte przez CIECH S.A. 1,4% i CIECH Soda Polska S.A. 98,6%.

****Spółka spółką kontrolowaną wyceniana metodą praw własności.

9.6. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

9 stycznia 2018 roku zakończyły się negocjacje aneksu do umowy kredytów, w wyniku których podpisane zostały:

- aneks zmieniający i ujednolicający umowę kredytów nadrzędnych oraz odnawialnych do kwoty 1 590 mln zł z dnia 29 października 2015 roku, zawartą pomiędzy m.in. CIECH S.A., jego wybranymi spółkami zależnymi, Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. jako agentem oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. jako agentem zabezpieczeń oraz innymi instytucjami finansowymi,
- aneks zmieniający i ujednolicający umowę pomiędzy wierzycielami z dnia 28 listopada 2012 roku, zawartą pomiędzy m.in. CIECH S.A., jego wybranymi spółkami zależnymi, Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. jako agentem zabezpieczeń,
- akt dot. zwolnienia zabezpieczeń.

Szczegółowe informacje dotyczące podpisanych aneksów zostały opublikowane w raporcie bieżącym 1/2018.

W dniu 6 marca 2018 roku Rada Nadzorcza CIECH S.A. powołała z dniem 12 marca 2018 roku Pana Krzysztofa Szlągę do Zarządu CIECH S.A. jako Członka Zarządu.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Niniejsze Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w jej siedzibie w dniu 26 marca 2018 roku.

Warszawa, 26 marca 2018 roku.

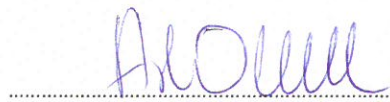
.....

Maciej Tybura - Prezes Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

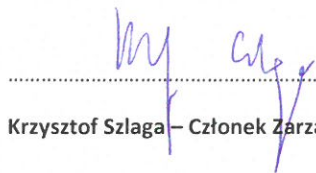
.....

Artur Król – Członek Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

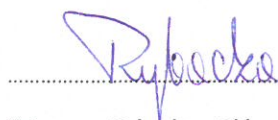
.....

Artur Osuchowski – Członek Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

.....

Krzysztof Szlaga – Członek Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

.....

Katarzyna Rybacka – Główny Księgowy CIECH Spółka Akcyjna